स्पण - 205-28

SY. BA SYBA|2024-25.
full set

आसन क्रमांक :

एकूण प्रश्नसंख्या : ५

एकूण पुष्ठसंख्या : १

अनेकान्त एज्युकेशन सोसायटीचे

तुळजाराम चतुरचंद कला, विज्ञान आणि वाणिज्य महाविद्यालय, बारामती.

(स्वायत्त)

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाशी संलग्न

(1)

वर्ग : द्वितीयवर्ष कला शाखा विषय: तत्त्वज्ञान सत्र: दुसरे

अभ्यासक्रम कोड: PHI-151-GEN अभ्यासक्रमाचे शिर्षक: Introduction to Ethics

(Pattern NEP 2024)

वेळ - २:०० तास (श्रेयांक संख्या ०४) एकूण गुण - ६०

सूचना → १) सर्व प्रश्न सोडवणे अनिवार्य आहे
२) उजवीकडील अंक गुण दर्शवतात

प्र. १ अ) खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा (प्रत्येकी १ गुण)

१) खालीलपैकी कोणता नैतिकतेचा प्रकार नाही?
अ) प्रामाणिकता ब) अनुशासन क) वैज्ञानिकता

२) "सद्गुण म्हणजे ज्ञान" हा विचार कोणत्या तत्त्वज्ञाने मांडला?
अ) प्लेटो ब) सॉक्रेटीस क) अरिस्टॉटल

३) भारतीय नैतिकतेमध्ये ऋत म्हणजे काय?
अ) नैसर्गिक नियम ब) सामाजिक करार क) अध्यात्मिक तत्त्व

४) प्राणी हक्क कोणत्या नैतिकतेशी संबंधित आहे?
अ) पर्यावरण नैतिकता ब) सामाजिक नैतिकता क) राजकीय नैतिकता

प्र. १ ब) एका वाक्यात उत्तरे द्या. (प्रत्येकी २ गुण)

१) नीतिशास्त्र कोणत्याही दोन व्याख्या द्या.
२) पुरुषार्थ कोणते आहेत?
३) माध्यमे ही लोकशाहिचा कोणता स्तंभ मानली जातात?
४) नैतिकतेच्या प्रमुख शाखा कोणत्या आहेत?

प्र.२) खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. (प्रत्येकी ४ गुण)

१) नैतिक तत्त्वज्ञानाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
२) एपिक्युरिअसच्या आनंदाच्या संकल्पनेचे स्पष्टीकरण द्या..
३) ऋत आणि ऋण संकल्पना समजावून सांगा.
४) पर्यावरण नैतिकतेचे महत्त्व सांगा.
५) प्रसारमाध्यमांमध्ये महिलांचे स्थान स्पष्ट करा.

प्र.३) खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. (प्रत्येकी ४ गुण)

१) नैतिक निर्णय कसे घेतले जातात?
२) प्राण्यांचे हक्क विषयी नैतिकतेची गरज स्पष्ट करा.
३) आधुनिक युगातील नैतिक समस्यांवर विवेचन करा.
४) भारतीय आणि पाश्चात्य नैतिकतेतील प्रमुख फरक सांगा.
५) भारतीय नैतिक तत्त्वज्ञानातील ऋत संकल्पनेचे महत्त्व काय आहे?

प्र.४) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. (प्रत्येकी ६ गुण)

१) सॉक्रेटिसच्या नैतिक तत्त्वज्ञानावर प्रकाश टाका.
२) पुरुषार्थांचे स्वरूप स्पष्ट करा.
३) नैतिक तत्त्वज्ञानाचे प्रकार स्पष्ट करा.

प्र.५) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवणे अनिवार्य आहे. (प्रत्येकी १२ गुण)

१) प्राणी हक्क आणि पर्यावरण नैतिकता यामधील परस्परसंबंध स्पष्ट करा.
२) आधुनिक समाजात माध्यमांच्या नैतिकतेचे महत्त्व स्पष्ट करा.

Anekant Education Society's

Tuljaram Chaturchand College, Baramati,(Arts, Commerce & Science)

(Autonomous)

Seat No. :

Total No. of Questions : 03

Total No. of Pages : 02

(S.Y.B.A./B.Com./B.Sc./B.C.A./B.C.S./B.B.A.)

(SEM -IV)

Subject Code & Name: [HIN-281-AEC] हिंदी भाषा : संप्रेषण कौशल

[NEP-2020] (2023 Pattern)

समय : 1 घंटा | **No.of Credits 02** | **अंक :30**

सूचनाएँ: 1) एक सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।

2) दाहिनी ओर लिखे अंक प्रश्न के पूर्णांक हैं।

प्रश्न-1 अ) निम्नलिखित <u>बहुविकल्पीय प्रश्नों</u> के उत्तर लिखिए। **(04)**

1) 'श्रवण' शब्द संस्कृत के .... धातु से बना है ।

   1) श्राव्य 2) श्रु 3) श्रवण 4) सृजन

2) अपने भावों एवं विचारों को स्पष्टतापूर्वक भाषा द्वारा अभिव्यक्त करना ही .... कौशल है।

   1) वाचन कौशल 2) लेखन कौशल 3) श्रवण कौशल 4) भाषण कौशल

3) श्रवण और भाषण यह ...... के रूप हैं।

   1) संप्रेषण कौशल 2) सृजन कौशल 3) वाचन कौशल 4) लेखन कौशल

4) श्रवण में .... महत्वपूर्ण है।.

   1) ध्यानपूर्वक सुनना 2) विषय ज्ञान 3) उच्चारण 4) इनमें से सभी

आ) निम्नलिखित प्रश्नों के संक्षेप में उत्तर लिखिए। **(06)**

1) भाषिक कौशल के प्रकार कौन - कौन से हैं?

2) श्रवण कौशल का अर्थ स्पष्ट करते हुए उसकी कोई भी एक परिभाषा लिखिए।

3) संप्रेषण कौशल से क्या तात्पर्य है?

(P.T.O.)

प्रश्न-2) निम्नलिखित प्रश्नों में से किन्ही चार प्रश्नों के 50-60 शब्दों में उत्तर लिखिए। (12)

1) श्रवण कौशल का महत्व लिखिए।
2) भाषण कौशल का स्वरुप स्पष्ट कीजिए।
3) श्रवण कौशल के उद्देश्य को स्पष्ट कीजिए।
4) भाषण कौशल की विशेषताएं स्पष्ट कीजिए।
5) श्रवण में बाधाएँ उत्पन्न करनेवाले घटक कौन से हैं?
6) भाषण कौशल में कौन - कौन सी बातें महत्वपूर्ण हैं?

प्रश्न-3) निम्नलिखित प्रश्नों में से किन्ही दो प्रश्नों के 80-120 शब्दों में उत्तर लिखिए। (08)

1) श्रवण कौशल की विशेषताएं स्पष्ट कीजिए।
2) भाषण कौशल में सुधार कैसे करें?
3) श्रवण कौशल के गुण बताइए।
4) व्यक्तिमत्व विकास में भाषिक कौशलों का महत्व स्पष्ट कीजिए।

******

परीक्षा क्र. :

एकूण पान: २

एकूण प्रश्नः ५

अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे

तुळजाराम चतुरचंद कला वाणिज्य आणि विज्ञान महाविद्यालय, बारामती

(स्वायत्त)

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाशी संलग्न

वर्ग – एस.वाय.बी. ए. (२०२३ पॅटर्न)

संरक्षण आणि सामरिक शास्त्र

तृतीय सत्र परीक्षा

विषय सांकेतांकः DEF-241 MN / विषयः भारताची अंतर्गत सुरक्षितता

वेळ – २.०० तास क्रेडिट- ०४ **गुण – ६०**

परीक्षार्थींसाठीसूचना: १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत

२) उजवीकडे असलेले आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात

प्र. १अ) खालीलपैकी सर्व प्रश्न सोडवा (प्रत्येकी १ गुण)

1) दहशतवाद कोणत्या कारणासाठी घडून आणला जातो?

A) राजकीय B) सामाजिक C) धार्मिक D) वरीलपैकी सर्व

2) विप्लव वादालाच.......असेही म्हणतात .

A) इन्सर्जन्सी B) संयुक्त संघटना C) तस्करी D) आंतरराष्ट्रीय संघटना

3) संघटित गुन्हेगारी मध्ये खालील कोणत्या घटकांचा समावेश होतो?

A) अमली पदार्थतस्करी B) मानवी तस्करी C) मनी लॉन्डरिंग D) वरीलपैकी सर्व

4) भारताच्या अंतर्गत सुरक्षा संदर्भात कोणते मंत्रालय जबाबदार असते?

A) गृहमंत्रालय B) अर्थमंत्रालय C) परराष्ट्रमंत्रालय D) रेल्वेमंत्रालय

(ब) खालीलपैकी सर्व प्रश्न सोडवा (प्रत्येकी 2 गुण)

1) रेड कॉरिडॉर ही संकल्पना कशाशी संबंधित आहे?

2) विप्लवाद म्हणजे काय?

3) दहशतवादाची व्याख्या सांगा.

4) तस्करी केल्या जाणाऱ्या दोन अमली पदार्थांची नावे लिहा

प्र. २ खालील कोणतेही तीन टिपा लिहा. (प्रत्येकी 4 गुण)

1) नक्षलवाद 2) संघटित गुन्हेगारी 3) दहशतवाद 4) राष्ट्रीय सुरक्षा 5) रेड कॉरिडॉर

प्र .३ खालीलपैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा (प्रत्येकी 4 गुण)

1) राष्ट्रीय सुरक्षेतेची व्याख्या सांगून राष्ट्रीय सुरक्षेतेचे महत्त्व लिहा.

2) नक्षलवादाची कारणे लिहा.

3) भारताच्या अंतर्गत सुरक्षेतेच्या समस्या लिहा .

4) मानवी तस्करी वर थोडक्यात माहिती लिहा.

5) भारतीय ईशान्य राज्यातील विप्लववादाची कारणे लिहा.

प्र.४ खालीलपैकी <u>कोणतेही दोन</u> प्रश्न सोडवा (प्रत्येकी 6 गुण)

1) संघटीत गुन्हेगारीचे प्रकार सांगून त्याचे अंतर्गत सुरक्षिततेवरील परिणाम लिहा.

2) दहशतवादाची कारणे स्पष्ट करा.

3) नक्षलवादावरील उपाय थोडक्यात स्पष्ट करा.

प्र.५ खालीलपैकी <u>कोणताही एक</u> प्रश्न सोडवा (प्रत्येकी 12 गुण)

1) समुद्राद्वारे भारतीय सुरक्षेतेला असलेली आव्हाने सविस्तर स्पष्ट करा.

2) तंत्रज्ञानमुळे भारताच्या अंतर्गत सुरक्षेतेला निर्माण झालेले आव्हाने सांगून करावे लागणारे उपाय सुचवा.

Anekant Education Society's
Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science and Commerce, Baramati
Autonomous
Affiliated to Savitribai Phule Pune University, Pune

Seat No. [ ]

Total No. of Questions: 05 **Total No. of Pages: 02**

S. Y. B. A. (Semester- III)
Sub Code: PSY-201-MJM: Abnormal Psychology
(2023 Pattern)

Time: Two Hours **(No.of Credits 03)** **Max. Marks: 60**

Instructions to the candidate:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***All questions carry equal marks.***
3) ***English is a valid version.***

Q.1.(A) Attempt **each** of the following **(1 Marks each)**

i) What is the full form of OCD?
ii) What is GABA?
iii) What is Panic Disorder?
iv) What is Acute Stress disorder?

B) Attempt **each** of the following **(2 Marks each)**

i) What is the full form of DSM?
ii) What is mental disorder?
iii) What is Depression?
iv) What is Serotonin?

Q.2 Attempt any **three** of the following **(4 Marks each)**

i) Generalized Anxiety Disorder
ii) Behaviouristic Perspective
iii) Residual Schizophrenia.
iv) Intervention Strategies to Prevent Suicide.

Q.3 Attempt any **two** of the following **(6 Marks each)**

i) State the Positive Symptoms of Schizophrenia.
ii) Explain the Cognitive Perspective in abnormal Psychology.
iii) Explain the Symptoms of Dysthymia disorder.

Q.4 Attempt any **two** of the following **(6 Marks each)**

i) Explain the treatment of depression.
ii) Describe the etiological factors of Phobia.
iii) Explain the Symptoms of Stress Disorder.

Q.5 Attempt any **one** of the following **(12 Marks each)**

i) Describe the various etiological factors in depression.
ii) What is Suicide? Explain the types of Suicide Disorder.

P.T.O.

सूचना- (मराठी रुपांतर)

सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक.

सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका योग्य.

प्र.१ अ) खालील सर्व प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा. **(प्रत्येकी १ गुण)**

i) OCD चे पुर्ण रूप काय आहे?

ii) गॅबा हे काय आहे?

iii) आतंकित विकृती म्हणजे काय?

iv) तीव्र ताण विकृती म्हणजे काय?

ब) खालील सर्व प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा. **(प्रत्येकी २ गुण)**

i) DSM चे पुर्ण रूप काय आहे?

ii) मनोविकृती म्हणजे काय?

iii) नैराश्य म्हणजे काय?

iv) सेरोटोनिन हे काय आहे?

प्र.२ खालीलपैकी कोणत्याही तीन टिपा लिहा. **(प्रत्येकी ४ गुण)**

i) सामान्य चिंता विकृती

ii) वर्तनात्मक दृष्टिकोन

iii) अवशिष्ट छिन्नमनस्कता

iv) आत्महत्या प्रतिबंधात्मक उपाय योजना

प्र.३ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. **(प्रत्येकी ६ गुण)**

i) छिन्नमनस्कतेची सकारात्मक लक्षणे सांगा.

ii)मनोविकृती मानसशास्त्रातील बोधात्मक दृष्टिकोन स्पष्ट करा.

iii) सौम्य अवसाद/नैराश्य विकृतीची लक्षणे स्पष्ट करा.

प्र.४ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. **(प्रत्येकी ६ गुण)**

i)अवसाद/नैराश्य विकृतीचे उपचार स्पष्ट करा.

ii) दुर्भिती विकृतीच्या कारण घटकांचे वर्णन करा.

iii) ताण विकृतीची लक्षणे स्पष्ट करा.

प्र.५ खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. **(प्रत्येकी १२ गुण)**

i)नैराश्य/अवसाद विकृतीच्या विविध कारण घटकांचे वर्णन करा.

ii) आत्महत्या म्हणजे काय? आत्महत्या विकृतीचे प्रकार स्पष्ट करा.

Total no. of questions – 05
Total no. of printed pages- 02

Seat No. [ ]

Anekant Education Society's
Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science & Commerce, Baramati.
AUTONOMOUS
Affiliated to Savitribai Phule Pune University Pune
Semester End Examination
Class:S.Y.B.A.Semester-III (2023Pattern)
Subject:Economics Major Mandatory
(Public Finance).
(ECO-201-MJM)

Time: 2.00 Hours. Total Marks: 60

Note: 1. All questions are compulsory. 2. Figures to the right indicate full marks.

Q.1 (A) Attempt each of the following: **04**
1.When NITI Aayogestablished?
2.Who presents Central budget?
3.When GST launched in India?
4.Who appoint chairman of finance commission?

(B) Attempt each of the following: **08**
1.What ismean by public debt?
2.Which are the two types of custom duty?
3. State two sources of internal public Debt?
4.Write definition of direct tax.

Q.2 Attempt any three of the following **12**
1. Explain in brief sources of external public Debt.
2. Explain in brief discretionary stabilizers.
3. Explain the concept of horizontal fiscal imbalance.
4. Write short note on direct taxes in India.

Q.3 Attempt any two of the following. **12**
1. Explain the structure Planning commission.
2. Explain role of finance commission.
3. Write information about Indian tax system.

Q.4 Attempt any two of the following. **12**
1. Explain major indirect taxes in India
2. Explain the issues of federal Finance.
3. Explain the steps of Preparation of central budget.

Q.5 Attempt any one of the following. **12**
1. Explain sources of non-tax revenue of center, state and local government.
2. Explain interdependency of fiscal and monetary policy.

मराठी भाषांतर

वेळ: २.०० तास **गुण: ६०**

सूचना: १.सर्वप्र श्नसोडविणे आवश्यकआहे. २. उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवतात.
३. संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.१ला. अ) खालील सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा. ०४

१. निती आयोगाची स्थापना केव्हा झाली?
२. केंद्रीय अर्थसंकल्प कोण सादर करते?
३. भारतात जी.एस.टी. केंव्हा लागू झाला?
४. वित्त आयोगाच्या अध्यक्षाची नेमणूक कोण करते?

ब) खालील सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा. ०८

१. सार्वजनिक कर्ज म्हणजे काय?
२. सीमा शुल्काचे दोन प्रकार कोणते?
३. अंतर्गत सार्वजनिक कर्जाचे दोन स्त्रोत सांगा.
४. प्रत्यक्ष कराची व्याख्या लिहा.

प्र.२रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) १२

१. बाह्य सार्वजनिक कर्जाचे स्त्रोत थोडक्यात स्पष्ट करा.
२. बिगर स्वयंचलित स्थैर्यके थोडक्यात स्पष्ट करा.
३. क्षितीज समांतरवित्तीय असमतोलाची संकल्पना स्पष्ट करा.
४. 'भारतातील प्रत्यक्ष कर'यावर टिप लिहा.

प्र.३रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) १२

१. नियोजन आयोगाची रचना स्पष्ट करा.
२. वित्त आयोगाची भूमिका स्पष्ट करा.
३. भारतीय कर प्रणाली विषयी माहिती लिहा.

प्र.४ था. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) १२

१. भारतातील प्रमुख अप्रत्यक्ष कर स्पष्ट करा.
२. संघीय वित्ताच्या समस्या स्पष्ट करा.
३. केंद्रीय अर्थसंकल्पाच्या तयारीचे टप्पे स्पष्ट करा.

प्र.५ वा. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) १२

१. केंद्र, राज्य व स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या बिगर कर उत्पन्नाचे मार्ग स्पष्ट करा.
२. राजकोषीय व मौद्रिक धोरणांचे परस्परावलंबीत्व स्पष्ट करा.

****

एकूण प्रश्न: 5

परीक्षा क्र. ☐

एकूण पान: 02

अनेकांत एजुकेशन सोसायटीचे

तुळजाराम चतुरचंद कला, विज्ञान आणि वाणिज्य महाविद्यालय, बारामती

(स्वायत्त)

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाशी संलग्न

वर्ग: एस वाय बी ए

विषय: संरक्षण आणि सामरिक शास्त्र

तृतीय सत्र

पेपरचे नाव आणि कोड: राष्ट्रीय सुरक्षा DEF-201-MJM

2023 पॅटर्न

वेळ: 02.00 तास **क्रेडिट- 04** **कमाल. गुण: 60**

परीक्षार्थींसाठी सूचना: १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत २) उजवीकडे असलेले आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात

प्र. १ खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१२)

प्र. १ अ) खालील बहुपर्यायी प्रश्नांची वाक्यात उत्तरे लिहा. (०४)

१) राष्ट्राची असुरक्षेपासून मुक्तता म्हणजे ...

(अ) राजनय (ब) सत्ता संतुलन (क) राष्ट्रीय हित (ड) राष्ट्रीय सुरक्षा

२) अपारंपारिक सुरक्षेमध्ये खालीलपैकी कशाचा विचार केला जातो?

(अ) सेनासंख्या (ब) प्रशिक्षण (क) अद्ययावत शस्त्रास्त्रे (ड) मानवी सुरक्षा

३) राजकीय, सामाजिक, आर्थिक, आणि नैसर्गिक आपत्ती पासून भयमुक्त होणे म्हणजे ....

(अ) राष्ट्रीय सुरक्षा (ब) प्ररोधन (क) सत्ता संतुलन (ड) शांतता निर्मिती

४) दहशतीच्या जोरावर स्वतःच्या राजकीय मागण्या मान्य करून घेणाऱ्या व्यक्तीस खालीलपैकी काय म्हणतात.

(अ) दहशतवादी (ब) राजकारणी (क) विप्लववादी (ड) राजनयिक

प्र. १ (ब) खालील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (०८)

१) भारताच्या १९७४ च्या आण्विक चाचणीचे कोडनेम सांगा?

२) अंतर्गत आणि बाह्य शत्रूंपासून राष्ट्र संरक्षणासाठी केले जाणारे सर्व उपाय म्हणजे .....

३) अपारंपारिक सुरक्षा म्हणजे काय?

प्र. २ टिपा लिहा. (कोणतेही तीन) (१२)

१) राष्ट्र शक्ती २) उर्जा सुरक्षा ३) राष्ट्रीय सुरक्षेचे महत्व ४) सायबर धोके

प्र .३ पुढील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर द्या (कोणतेही दोन) (१२)

१) राष्ट्र हिताची संकल्पना स्पष्ट करा?

२) राष्ट्रीय सुरक्षा संकल्पना सांगून राष्ट्रीय सुरक्षेची महत्व स्पष्ट करा

३) अन्न सुरक्षा म्हणजे काय ते सांगून भारतासमोरील आव्हाने स्पष्ट करा?

प्र .४ पुढील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर द्या (कोणतेही दोन) (१२)

१) संघटीत गुन्हे सांगून त्याचे विविध प्रकार स्पष्ट करा?

२) पारंपारिक आणि अपारंपारिक सुरक्षेमधील फरक स्पष्ट करा?

३) आर्थिक सुरक्षा म्हणजे काय ते सांगून विविध समस्या स्पष्ट करा?

प्र .५ पुढील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर द्या (कोणतेही एक) (१२)

१) अपारंपारिक सुरक्षेच्या दृष्टिकोनातून भारताच्या सुरक्षेला असणारे धोके स्पष्ट करा?

२) भारतातील पर्यावरण सुरक्षेची समस्या यावर निबंध लिहा?

अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे

तुळजाराम चतुरचंद कला, विज्ञान आणि वाणिज्य महाविद्यालय, बारामती

(स्वायत्त)

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे संलग्नित

वर्ग- द्वितीय वर्ष कला

विषय–भूगोल

सत्र- ३ रे

पेपर – GEO-201-MJM भूरूपशास्त्राची मूलभूत तत्त्वे (2023 Pattern)

वेळ-1.00 तास

एकूण क्रेडिट- 02

एकूण गुण – 30

सूचना - 1. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2. उजवीकडील अंक प्रश्नाचे गुण दर्शवितात.
3. स्टेन्सिल वापरण्यास परवानगी आहे.

प्र. 1ला. अ खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी 1 गुण) **(04)**

1. भूरूपशास्त्राची व्याख्या लिहा.
2. विदारणासाठी कारणीभूत असणारे घटक लिहा.
3. भूगर्भशास्त्रीय कालगणनेतील सर्वात जुना कालखंड कोणता आहे?
4. सियाल म्हणजे काय?

ब. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी २ गुण) **(06)**

1. कॉनरॅड विलगता म्हणजे काय?
2. विदारण क्रियेचे दोन परिणाम सांगा.
3. मृदा सरपटन म्हणजे काय?

प्र.2रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे 100 शब्दात लिहा. (कोणतेही 4) **(12)**

1. पृथ्वीच्या गाभ्याचे प्रकार स्पष्ट करा.
2. नदीच्या संचयन कार्याने निर्माण भूरूपे होणारी स्पष्ट करा.
3. भूरूपशास्त्राचा इतर ज्ञानशाखांशी असलेला सहसंबंध स्पष्ट करा.
4. प्रवाही प्रक्रियांचे (नदीविषयक) महत्व विशद करा.
5. विस्तृत झिजेचे प्रकार स्पष्ट करा.
6. पृथ्वीच्या प्रावरणाबद्दल माहिती लिहा.

प्र. 3रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे 200 शब्दात लिहा. (कोणतेही 2) **(08)**

1. भूरूपशास्त्राची व्याख्या, व्याप्ती स्पष्ट करा.
2. भूगर्भशास्त्रीय कालमापनाविषयी माहिती लिहा.
3. विदारण म्हणजे काय ते सांगून विदारणाचे प्रकार लिहा.
4. सागरी लाटांच्या खनन/क्षरण कार्याने निर्माण होणारी भूरूपे सविस्तर वर्णन करा.

Anekant Education Society's

Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science and Commerce, Baramati

Semester- III Examination 2024

(Autonomous)

Affiliated to Savitribai Phule University, Pune

Class: S.Y.B.A. **Subject: English**

Course Code: (ENG-201-MJM) Course Title: Appreciating Poetry - I (Special Paper I)

Exam. Seat No. ☐

Total No. of Questions: 05 **Total No. of Pages: 01**

(2023 Pattern)

Time: ~~Two Hours~~ 02 Hours **(No. of Credits 04)** **Marks: 60**

Note: a. All questions are compulsory.
b. Figures to the right indicate full marks.

Q. 1. (A) Attempt each of following. **(4)**

(i) What is called the stanza of a poem?
(ii) What is called metre in poetry?
(iii) What is called imagery?
(iv) What is a metaphor?

(B) Attempt each of following. **(8)**

(i) What is called a dramatic monologue?
(ii) What is an elegy?
(iii) What is a lyric?
(iv) What is a ballad?

Q. 2. Attempt any three of the following. **(12)**

(i) How does the speaker address the sun in the poem *The Sun Rising*?
(ii) How does the speaker try to convince his beloved in the poem *To His Coy Mistress*?
(iii) What is the life situation of the chimney sweeper in the poem?
(iv) Who is Lucy Gray and what happens to her in the poem?

Q. 3. Attempt any two of the following. **(12)**

(i)What is the central idea of the poem *Kubla Khan?*
(ii) What are the issues of identity and freedom stated by Kamala Das in her poem *Introduction?*
(iii) What is the significance of the title *Delhi* in the context of the poem?

Q. 4. Attempt any two of the following. **(12)**

(i) Describe the theme of nature and isolation in the poem *Lucy Gray*.
(ii) What is the central idea of the poem *The Mending Wall*?
(iii) What is the significance of the title *Introduction*?

Q. 5. Attempt any one of the following. **(12)**

(i) Discuss the thought expressed in the poem *To His Coy Mistress*
(ii) How does Blake pose the problem of child labour in *Chimney Sweeper*?

*****

Anekant Education Society's

Tuljaram Chaturchand College, Baramati,
(Arts, Commerce & Science)
(Autonomous)

Seat No. :

Total No. of Questions : 05

Total No. of Pages : 02

S.Y.B.A. (SEM - III), [redacted]

Subject & Subject Code : काव्यशास्त्र [HIN-201-MJM]

(NEP-1.0, 2023 Pattern)

समय : 2.00 घंटे

अंक : 60

सूचनाएँ : 1) एक सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।

2) दाहिनी ओर लिखे अंक प्रश्न के पूर्णांक हैं।

प्रश्न 1 अ) निम्नलिखित **बहुविकल्पीय प्रश्नों** के उत्तर लिखिए। (04)

1. 'काव्य' शब्द का व्युत्पत्ति परक अर्थ कौनसा है ?
   1) कवि की कृति 2) साहित्य 3) वाङ्मय 4) कविता
2. इनमें से कौन-से तत्व को रसतत्व या प्राणतत्व कहा जाता है ?
   1) भाव तत्व 2) बुद्धि तत्व 3) कल्पना तत्व 4) शैली तत्व
3. 'शब्दार्थौ सहितो काव्यं' किसकी परिभाषा है ?
   1) आ. विश्वनाथ 2) आ. भामह 3) आ. भरतमुनि 4) आ. दंडी
4. इनमें से 'अभ्यास' का क्या अर्थ नहीं है ?
   1) पढाई करना 2) पुनरावृत्ति करना 3) बार बार प्रयोग करना 4) प्रक्टिस करना

आ) निम्नलिखित प्रश्नों के **संक्षेप** में उत्तर लिखिए। (08)

1) काव्य के दो हेतु कौन से हैं ?

2) 'काव्य' शब्द के कौन-से दो पर्यायवाची शब्द हैं ?

3) शब्दशक्ति किसे कहते हैं ?

4) रस के मुख्य अंग कितने और कौनसे हैं ?

प्रश्न 2) निम्नलिखित प्रश्नों में से **किन्ही तीन** प्रश्नों के 50-60 शब्दों में उत्तर लिखिए। (12)

1) संस्कृत के दो विद्वानों द्वारा दी गई काव्य की परिभाषाओं को स्पष्ट कीजिए।

2) काव्य में व्युत्पत्ति के महत्व को स्पष्ट कीजिए।

3) काव्य के कोई भी दो प्रयोजनों को स्पष्ट कीजिए।

4) अर्थालंकार किसे कहते हैं ? बताते हुए उपमा अलंकार को सोदाहरण स्पष्ट कीजिए।

(P.T.O.)

प्रश्न 3) निम्नलिखित प्रश्नों में से **किन्ही दो** प्रश्नों के 100-120 शब्दों में उत्तर लिखिए। (12)

1) काव्य हेतु का अर्थ बताते हुए काव्य में प्रतिभा के महत्व को स्पष्ट कीजिए।
2) काव्य में भावतत्व के महत्व को स्पष्ट कीजिए।
3) भरतमुनि के रससूत्र पर प्रकाश डालिए ।

प्रश्न 4) निम्नलिखित में से **किन्हीं दो** पर टिप्पणी लिखिए। (12)

1) अभ्यास
2) कांतासम्मत उपदेश
3) स्थायीभाव ।

प्रश्न 5) निम्नलिखित प्रश्नों में से **किसी एक** प्रश्न का उत्तर विस्तार से लिखिए। (12)

1) काव्य की अंग्रेजी तथा हिंदी विद्वानों द्वारा दी गई परिभाषाओं के आधार पर काव्य के स्वरूप पर प्रकाश डालिए।
2) भारतीय विद्वानों द्वारा द्वारा प्रतिपादित काव्य प्रयोजनों पर प्रकाश डालिए।

******

Total No. of Questions : 5
Total No. of pages : 2

Exam Seat No. [ ]

Anekant Education Society's
Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science and Commerce, Baramati
(Autonomous)
Class – S.Y.B.A.
Subject – History
Semester - III
HIS-201-MJM : Medieval India : Sultanate Period
(2023 NEP 1.0 Patt.)

Time : Two Hours **(No. of Credits 04)** **Max. Marks : 60**

Instructions to the candidate :
- **I.** All questions are compulsory.
- **II.** Numbers to the right indicate full marks.

प्रश्न क्रमांक १. पुढील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (सर्व प्रश्न अनिवार्य) १२

अ) पुढील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी १ गुण)

१. दिल्ली सुलतानशाहीचा कालावधी लिहा.

२. तुघलक घराण्याचा संस्थापक कोण आहे?

३. 'बाजार नियंत्रणाचे' धोरण कोणत्या सुलतानाने राबविले?

४. 'पायबोस' म्हणजे काय?

ब) पुढील प्रश्नांची दोन-तीन वाक्यांत उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी २ गुण)

१. 'जकात' म्हणजे काय?

२. तराईची लढाई कधी व कोणामध्ये घडून आली?

३. 'झिल-ए-इलाही' म्हणजे काय?

४. कुतुबमिनारचे नाव कोणाच्या स्मरणार्थ देण्यात आले आहे?

प्रश्न क्रमांक २. ५०-६० शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) १२

१. परकीय प्रवाशांचे वृत्तान्त

२. गुलाम घराणे

३. बलबनचा 'दैवी राजसत्तेचा सिद्धांत'

४. बहामनी राज्याची स्थापना

प्रश्न क्रमांक ३. १००-१५० शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) १२

१. महंमद घोरीच्या आक्रमणांचा आढावा घ्या.

२. कुतुबुद्दीन ऐबकची कामगिरी स्पष्ट करा.
३. फिरोजशहा तुघलकाच्या कर पद्धतीतील सुधारणा लिहा.

प्रश्न क्रमांक ४. १००-१५० शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) १२

१. सुलताना रझियाची कामगिरी स्पष्ट करा.
२. प्रतिकात्मक चलनाच्या प्रयोगाची माहिती लिहा.
३. महमूद गवानच्या कामगिरीचा आढावा घ्या.

प्रश्न क्रमांक ५. ३०० शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणताही एक) १२

१. इल्तुतमशच्या कामगिरीचा आढावा घ्या.
२. सुलतानशाहीच्या ऱ्हासाची कारणे लिहा.

[SET-B]

Seat No

[Total No. of Question: 05] [Total No. of Pages-02]

अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे,

तुळजाराम चतुरचंद कला,विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, बारामती.

(स्वायत्त)

(Affiliated to Savitribai Phule, Pune University)

Class: S.Y.B.A. (Semester-III)

Sub Code – MAR-201 MJM

MARATHI – (मराठी)

मराठी साहित्य : नाटक

(Pattern 2023)

वेळ :२ तास **(No of Credits 4)** एकूण गुण-६०

सूचना -१) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

२) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१.ला) अ) खालील प्रश्न सोडवा. [४]

१. सुधीर आणि अंजली यांचे नाते काय?

२. 'युगयात्रा' हे नाटक कोणाचे आहे?

३. 'बामनवाडा' हे नाटक कोणाचे आहे?

४. 'सीता स्वयंवर' हे नाटक कोणाचे आहे?

ब) खालील प्रश्नांची उत्तरे २० शब्दांत लिहा. [८]

१. 'वाडा चिरेबंदी' या नाटकाचा पहिला प्रयोग कोठे सादर केला.

२. शोकात्मिकेचे विशेष कोणी मांडले?

३. एकांकिकाची व्याख्या लिहा.

४. 'वाडा चिरेबंदी' या नाटकात कोणत्या प्रदेशाचे वर्णन आले आहे?

प्र.२.रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी ५० शब्दांत लिहा. (कोणतेही तीन) [१२]

१. 'वाडा चिरेबंदी' या नाटकाच्या शीर्षकाविषयी तुमचे मत लिहा.

२. 'वाडा चिरेबंदी' नाटकातील रंजू या पात्राचे स्वभाव वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

३. टीप- नाटकाची तंत्रे

४. टीप- नाटकाची प्रकाश योजना

प्र.३.रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे सुमारे १५० शब्दांत लिहा. (कोणतेही दोन) [१२]

१. 'वाडा चिरेबंदी' नाटकाचे वाङ्मयीन मूल्यमापन करा.

२. समस्याप्रधान नाटक म्हणजे काय? स्पष्ट करा.

३. मराठी नाटकाची भाषा व आकृतिबंध स्पष्ट करा.

प्र.४.था. खालील प्रश्नांची उत्तरे सुमारे १५० शब्दांत लिहा. (कोणतेही दोन) [१२]

१. क्षोभप्रधान नाट्य (मेलोड्रामा) म्हणजे काय? स्पष्ट करा.

२. 'वाडा चिरेबंदी' या नाटकाच्या लेखकाचा परिचय करून द्या.

३. 'वाडा चिरेबंदी' नाटकाचा रंगमंचीय अविष्कार स्पष्ट करा.

प्र.५.वा. खालील प्रश्नांची उत्तरे सुमारे ३०० शब्दांत लिहा. (कोणताही एक) [१२]

१. नाटक या साहित्य प्रकाराची वाटचाल स्पष्ट करा.

२. नाटकाचे प्रकार सविस्तर लिहा.

****

19/3/25 (m)

एकूण प्रश्नसंख्या : ५

आसन क्रमांक :
एकूण पृष्ठसंख्या : २

अनेकान्त एज्युकेशन सोसायटीचे
तुळजाराम चतुरचंद कला, विज्ञान आणि वाणिज्य महाविद्यालय, बारामती.
(स्वायत्त)
सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाशी संलग्न
वर्ग : द्वितीयवर्ष कला शाखा
विषय: तत्त्वज्ञान
सत्र: तिसरे

अभ्यासक्रम कोड: PHI-201-MJM अभ्यासक्रमाचे शिर्षक: Outline of Indian Philosophy

(Pattern NEP 2023)

वेळ - २:०० तास (श्रेयांक संख्या ०४) एकूण गुण - ६०

सूचना → १) सर्व प्रश्न सोडवणे अनिवार्य आहे
२) उजवीकडील अंक गुण दर्शवतात

प्र.१) अ) खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा. (प्रत्येकी १ गुण) ४

१) चार्वाक दर्शनाचे प्रणेते कोन आहेत
अ) कणाद ब) कपिल क) बृहस्पति

२) वेदांचे प्रामाण्य मान्य करणाऱ्या भारतीय दर्शनांना -------------- दर्शने मानले जाते
अ) नास्तिक ब) अवैदिक क) अस्तिक

३) स्यादवादाचे दुसरे नाव ------------------आहे
अ) सप्तभंगीनय ब) द्रव्यनय क) अनेकांतवाद

४) गौतम बुद्धांच्या मध्ये दुःखाचे मूलभूत कारण -------------- आहे.
अ) जाती ब) संस्कार क) अविद्या

प्र.१) ब) एका वाक्यात उत्तरे द्या. (प्रत्येकी 2 गुण) ८

१) 'प्रतित्यसमुत्पाद' हा सिद्धांत कोणत्या दर्शनाचा आहे?
२) चार्वाकांच्या मते परम पुरुषार्थ कोणता आहे?
३) यज्ञचा प्रमुख देव कोण?
४) गौतम बुद्धांनी सांगितलेली चार आर्य सत्य कोणती?

प्र.२) खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. (प्रत्येकी ४ गुण) १२

१) वैदिक तत्त्वज्ञानातील बहुदेववाद आणि एकेश्वरवाद स्पष्ट करा.
२) चार्वाकांचे सत्ताशास्त्र विषयक विचार सांगा.
३) उपनिषद म्हणजे काय थोडक्यात स्पष्ट करा.
४) भगवद्गीतेतील तीन योग कोणते आहेत आणि ते कशाची माहिती देतात?
५) जैन दर्शनातील अनेकांतवाद म्हणजे काय?

प्र.३) खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. (प्रत्येकी ४ गुण) १२

१) मंत्रकालीन देवतांविषयी माहिती सांगा.
२) चार्वाकांचा ज्ञानविषयक सिद्धांत सांगा
३) 'सप्तभंगीनयाचे' प्रकार कोणते आहे?
४).भगवद्गीता ईश्वराच्या संकल्पनेबद्दल काय सांगते?
५) बौद्ध दर्शनातील द्वादश निदानाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

प्र.४) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. (प्रत्येकी ६ गुण) १२

१) उपनिषदातील आत्म्याविषयक विचार काय आहेत?

२) गौतम बुद्धांचा अष्टांग मार्ग सविस्तरपणे स्पष्ट करा?

३) भगवद्गीतेतील निष्काम कर्मयोग थोडक्यात सांगा.

प्र.५) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवणे अनिवार्य आहे. (प्रत्येकी १२ गुण) १२

१) भारतीय दर्शनाविषयी सविस्तरपणे माहिती लिहा.

२) चार्वाकांचे नितीविषयक विचार सांगून त्याचा आधुनिक जीवनात कसा उपयोग होईल ते सांगा

Total No. of Question:-05 अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे, Total No. of Page:-02

तुळजाराम चतुरचंद कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, बारामती. (स्वायत्त महाविद्यालय)

सत्रांत परीक्षा

Seat No:-

विषय : राज्यशास्त्र

वर्ग:- एस. वाय. बी. ए. व्दितीय वर्ष, सेमिस्टर - III (NEP Pattern 2023)

वेळ:- ०२:०० तास विषय व कोट :- POL- 201 MJM - Introduction to Political Theory गुण:- ६०

सूचना :- १) सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे.

२) उजवी कडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न.१ला.खालील पैकी सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. (प्रत्येकी १ गुण) (१२)

अ). खालील प्रश्नाचे योग्य पर्याय निवडा.

१) सामाजिक न्यायाचा सिद्धांताचा पुरस्कार कोणी केला ?

अ) जॉन रॉल्स ब) रुसो क) कार्ल मार्क्स ड) वरील पैकीसर्व

२) कार्ल मार्क्सने कोणता ग्रंथ लिहिला ?

अ) दास कॅपिटल ब) पॉलिटिक्स क) रिपब्लिक ड) एसेज ऑन लिबर्टी

३) खालील पैकी कोणते राजकीय सिद्धांत आहेत?

अ) उदामातावादी ब) मार्क्सवादी क) पारंपारिक ड) वरील पैकीसर्व

४) मानवी हक्कांचा वैश्विक जाहीरनामा केव्हा प्रसिद्ध झाला.

अ) १९२० ब) १९५० क) १९४८ ड) १९९९

ब). खालील प्रश्नाचे <u>एका वाक्यात</u> उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी २ गुण)

१) सत्तेची व्याख्या लिहा?

२) राज्याची व्याख्या लिहा?

३) वर्चस्वाची संकल्पना कोणी मांडली?

४) राजकीय सिद्धांताचा आत्मा कोणास म्हटले जाते?

प्रश्न.२ रा. खालील पैकी कोणतेही <u>तीन टिपा</u> लिहा. (१२)

१) राजकीय सिद्धांताची संकल्पना

२) राज्य संकल्पना

३) सत्तेची संकल्पना

4) अधिकार संकल्पना

प्रश्न.३ रा. खालीलपैकी कोणतेही <u>दोन प्रश्न</u> सोडवा. (१२)

१) राज्याचे आवश्यक घटक स्पष्ट करा?

२) राज्याचा मार्क्सवादी दुष्टीकोन स्पष्ट करा?

३) सत्तेचे घटक स्पष्ट करा?

प्रश्न.४ रा. खालील पैकी कोणतेही <u>दोन प्रश्न</u> सोडवा. (१२)

१) राजकीय सिद्धांताचे स्वरूप स्पष्ट करा?

२) न्यायाचे विविध प्रकार लिहा?

३) वर्चस्वाची संकल्पना स्पष्ट करा?

प्रश्न.५ रा. खालीलपैकी कोणताही <u>एक प्रश्न</u> सोडवा.

१) राजकीय सिद्धांतातील विविध परंपरा सविस्तर स्पष्ट करा? (१२)

२) सत्तेचे विविध घटक सविस्तर स्पष्ट करा?

Total no. of questions – 05
Total no. of printed pages- 02

Seat No. [ ]

Anekant Education Society's
Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science & Commerce, Baramati.
AUTONOMOUS
Affiliated to Savitribai Phule Pune University Pune
Semester End Examination
Class:S.Y.B.A.Semester-III (2023Pattern)
Subject:Economics Major Mandatory
(Public Finance).
(ECO-201-MJM)

Time: 2.00 Hours. Total Marks: 60

Note: 1. All questions are compulsory. 2. Figures to the right indicate full marks.

Q.1 (A) Attempt each of the following: **04**
1.When NITI Aayogestablished?
2.Who presents Central budget?
3.When GST launched in India?
4.Who appoint chairman of finance commission?

(B) Attempt each of the following: **08**
1.What ismean by public debt?
2.Which are the two types of custom duty?
3. State two sources of internal public Debt?
4.Write definition of direct tax.

Q.2 Attempt any three of the following **12**
1. Explain in brief sources of external public Debt.
2. Explain in brief discretionary stabilizers.
3. Explain the concept of horizontal fiscal imbalance.
4. Write short note on direct taxes in India.

Q.3 Attempt any two of the following. **12**
1. Explain the structure Planning commission.
2. Explain role of finance commission.
3. Write information about Indian tax system.

Q.4 Attempt any two of the following. **12**
1. Explain major indirect taxes in India
2. Explain the issues of federal Finance.
3. Explain the steps of Preparation of central budget.

Q.5 Attempt any one of the following. **12**
1. Explain sources of non-tax revenue of center, state and local government.
2. Explain interdependency of fiscal and monetary policy.

मराठी भाषांतर

वेळ: २.०० तास

सूचना: १.सर्वप्र श्नसोडविणे आवश्यकआहे. २. उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवतात. गुण: ६०
३. संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.१ला. **अ) खालील सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा.**

१. निती आयोगाची स्थापना केव्हा झाली? ०४
२. केंद्रीय अर्थसंकल्प कोण सादर करते?
३. भारतात जी.एस.टी. केंव्हा लागू झाला?
४. वित्त आयोगाच्या अध्यक्षाची नेमणूक कोण करते?

ब) खालील सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

१. सार्वजनिक कर्ज म्हणजे काय? ०८
२. सीमा शुल्काचे दोन प्रकार कोणते?
३. अंतर्गत सार्वजनिक कर्जाचे दोन स्त्रोत सांगा.
४. प्रत्यक्ष कराची व्याख्या लिहा.

प्र.२रा. **खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन)**

१. बाह्य सार्वजनिक कर्जाचे स्त्रोत थोडक्यात स्पष्ट करा. १२
२. बिगर स्वयंचलित स्थैर्यके थोडक्यात स्पष्ट करा.
३. क्षितीज समांतरवित्तीय असमतोलाची संकल्पना स्पष्ट करा.
४. 'भारतातील प्रत्यक्ष कर'यावर टिप लिहा.

प्र.३रा. **खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)**

१. नियोजन आयोगाची रचना स्पष्ट करा.
२. वित्त आयोगाची भूमिका स्पष्ट करा. १२
३. भारतीय कर प्रणाली विषयी माहिती लिहा.

प्र.४ था. **खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)**

१. भारतातील प्रमुख अप्रत्यक्ष कर स्पष्ट करा.
२. संघीय वित्ताच्या समस्या स्पष्ट करा. १२
३. केंद्रीय अर्थसंकल्पाच्या तयारीचे टप्पे स्पष्ट करा.

प्र.५ वा. **खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)**

१. केंद्र, राज्य व स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या बिगर कर उत्पन्नाचे मार्ग स्पष्ट करा. १२
२. राजकोषीय व मौद्रिक धोरणांचे परस्परावलंबीत्व स्पष्ट करा.

****

Seat no. ____________

Total no. of questions – 05
Total no. of printed pages- 02

Anekant Education Society's

Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science & Commerce, Baramati.

EMPOWERED AUTONOMOUS

Affiliated to Savitribai Phule Pune University, Pune

Semester End Examination

Class: SYBA Sem.-III (2023 Pattern)

Subject: Economics Major Mandatory

Course Code: ECO-202-MJM **Course Title: Intermediate Microeconomics**

Time: 2.00 Hours. **No. of Credits: 04** **Total Marks: 60**

Instructions to the Candidates: 1. All questions are compulsory. 2. Figures to the right indicate full marks. 3. Draw neat diagram wherever is necessary.

Que. 1. Answer the following questions. **(12)**

1. Write the definition of welfare economics. 01
2. What is meant by interest? 01
3. Write the definition of duopoly. 01
4. What is meant by market? 01
5. What is meant by social welfare? 02
6. What is meant by Monopoly? 02
7. Write the definition of rent. 02
8. What is meant by profit? 02

Que. 2. Answer the following questions. (Any Three) **(12)**

1. State the critics of social welfare function.
2. State the characteristics of the oligopoly market.
3. State the long-run equilibrium of industry under perfect competition.
4. State the types of price discrimination under monopoly.

Que. 3. Answer the following questions. (Any Two) **(12)**

1. Explain the modern theory of wages.
2. Explain the criticism of the Ricardian theory of rent.
3. Explain the criticism of the loanable fund theory of interest.

Que. 4. Answer the following questions. (Any Two) **(12)**

1. Explain the criticism of Prof. Pigou's welfare economics.
2. Explain the characteristics of monopolistic competition.
3. Explain the short-run equilibrium of a firm under perfect competition.

Que. 5. Answer the following questions. (Any One) **(12)**

1. What is perfect competition? Explain the characteristics of perfect competition.
2. Explain the liquidity preference theory of interest.

** **P.T.O.**

मराठी भाषांतर

वेळ: २.०० तास

गुण:६०

विद्यार्थ्यांसाठी सूचना: १. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. २.उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवतात. ३. आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा. ४. संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र. १ ला. खालील सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१२)

१. कल्याणकारी अर्थशास्त्राची व्याख्या लिहा. १
२. व्याज म्हणजे काय? १
३. द्विविक्रेताधिकाराची व्याख्या लिहा. १
४. बाजार म्हणजे काय? १
५. सामाजिक कल्याण फलन म्हणजे काय? २
६. मक्तेदारी म्हणजे काय? २
७. खंडाची व्याख्या लिहा. २
८. नफा म्हणजे काय? २

प्र. २ रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) (१२)

१. सामाजिक कल्याण फलनावरील टीका सांगा.
२. अल्पाधिकार बाजाराची वैशिष्ट्ये सांगा.
३. पूर्ण स्पर्धेतील उद्योगाचा दीर्घकालीन समतोल सांगा.
४. मक्तेदारीतील मूल्य भेदाचे प्रकार सांगा.

प्र. ३ रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१२)

१. वेतनाचा आधुनिक सिद्धांत स्पष्ट करा.
२. रिकार्डोच्या खंड सिद्धांतावरील टीका स्पष्ट करा.
३. व्याजाचा ऋणयोग्य रकमेच्या सिद्धांतावरील टीका स्पष्ट करा.

प्र. ४ था. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१२)

१. प्रा. पिगूच्या कल्याणकारी अर्थशास्त्रावरील टीका स्पष्ट करा.
२. मक्तेदारीयुक्त स्पर्धेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
३. पूर्ण स्पर्धेतील व्यवसाय संस्थेचा अल्पकालीन समतोल स्पष्ट करा.

प्र. ५ वा. खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) (१२)

१. पूर्ण स्पर्धा म्हणजे काय? पूर्ण स्पर्धेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
२. व्याजाचा तरलता अभिलाषा सिद्धांत स्पष्ट करा.

Anekant Education Society's

TuljaramChaturchand College, Baramati,

(Arts, Commerce & Science)

(Autonomous)

Seat No. : [ ]

Total No. of Questions :05

Total No. of Pages : 02

S.Y.B.A. (SEMISTER-III), October 2024

Subject & Subject Code : मध्ययुगीन काव्य तथा उपन्यास

[HIN-202-MJM]

(2023 Pattern)

समय : 2 घंटे

अंक : 60

सूचनाएँ: 1) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।

2) दाहिनी ओर लिखे अंक प्रश्न के पूर्णांक हैं।

प्रश्न 1 अ) निम्नलिखित **बहुविकल्पीय प्रश्नों** के उत्तर लिखिए। (04)

1. चंद्रकांता ने --------- उपन्यास लिखा है।

   1) मैला आँचल 2) अंतिम साक्ष्य 3) गोदान 4) कितने पाकिस्तान

2. बाउजी का मूल नाम ---------है।

   1) विकी 2) रमेश 3) प्रताप 4) सुरेश

3. मीना की पहली शादी -----------के साथ होती है।

   1) जगन 2) बुढ़ेलाला 3) प्रताप 4) विकी

4. सुरेश ----------में नौकरी करता है।

   1) पुलिस 2) कॉलेज 3) कंपनी 4) फौज

आ) निम्नलिखित प्रश्नों के **संक्षेप** में उत्तर लिखिए। (08)

1) विकी के जीवन में आई दोनों प्रेयेसी के नाम लिखिए।

2) उपन्यास के छह तत्वो के नाम लिखिए ।

3) कबीर का जन्म स्थान और समय लिखिए।

4) विकी का पूरा नाम क्या था और वह क्या काम करता था?

प्रश्न 2) निम्नलिखित प्रश्नों में से **किन्ही तीन** प्रश्नों के 50 -60 शब्दों में उत्तर लिखिए। (12)

1) उपन्यासकार चंद्रकाता का संक्षेप में परिचय दीजिए।

2) मीना के तीनों विवाह का संक्षेप चित्रण कीजिए ।

3) कबीर का कोई भी एक दोहा लिखकर उसका अर्थ लिखिए।

4) मीराँबाई का जीवन परिचय लिखिए।

(P.T.O.)

प्रश्न 3 अ) निम्नलिखित अवतरणों में से **किसी एक** की ससंदर्भ व्याख्या कीजिए।

(1) "विकी घर तो तुम लोगों का ही है । अच्छा या बुरा, जैसा समझो । अभी तो मै जिंदा हू । मेरे रहते घर छोडने की बात कैसे करता है रे तू ।' (06)

अथवा

2) " मुंडो का काम ताक-झांक करना। औरत को शर्म चाहिए ।"

आ) निम्नलिखित अवतरणों में से **किसी एक** की ससंदर्भ व्याख्या कीजिए।

1) "निंदक नेड़ा राखिये, आँगणि कुटी बंधाइ।
बिन साबण पाणीं बिना ,निरमल करें सुभाइ।।" (06)

अथवा

2) "तनक हरी चितवा म्हारी ओर
हम चितवा थें चितवो ना हरी ,हिवड़ो बड़ो कठोर"

प्रश्न 4)निम्नलिखित में से **किन्हीं दो** पर टिप्पणी लिखिए।

1) मीना का चरित्र -चित्रण
2) कबीर के व्यक्तित्व एवं कृतित्व (12)
3) मीराबाई की प्रगतिशीलता ।

प्रश्न 5) निम्नलिखित प्रश्नों में से **किसी एक** प्रश्न का उत्तर विस्तार से लिखिए।

1) 'अंतिम साक्ष्य' उपन्यास का कथानक लिखिए ।
2) मीरा के काव्य में चित्रित भक्ति भावना को लिखिए । (12)

******

Total no. of Questions – 05
Total no. of Printed Pages- 02

Seat No. [ ]

Anekant Education Society's
Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science & Commerce, Baramati.
EMPOWERED AUTONOMOUS
Affiliated to Savitribai Phule Pune University, Pune
Semester End Examination
Class : S.Y.B.A. (Semester-III)
NEP (2023 Pattern)
Subject : Economics
Course Title : Demography
Course Code : ECO-211-MN
(No. of Credits 04)

Time : 2.00 Hours. Total Marks : 60

Note: 1. All questions are compulsory. 2. Figures to the right indicate full marks.
3. Draw neat diagram wherever is necessary.

Que.1 (A) Write answers to all the following questions. **(04)**

1. Who proposed the population transition theory? 1
2. Give the full form of CBR. 1
3. Who proposed the theory of Optimum population? 1
4. After how many years does the census take place in India? 1

Que.1 (B) Write answers to all the following questions. **(08)**

1. State any two reasons for population migration. 2
2. What is meant by Demography? 2
3. What is meant by under population? 2
4. Give the full form of SDR. 2

Que. 2 Answer the following questions. (Any Three) **(12)**

1. Write a note on 'Optimum population'.
2. Write a note on 'Density of Population'.
3. Write a note on 'Excess Population'.
4. Write a note on 'Population Migration'.

Que. 3 Answer the following questions. (Any Two) **(12)**

1. Explain the scope of Demography.
2. Explain the importance of Demography.
3. Explain the factors affecting Population migration.

Que. 4 Answer the following questions. (Any Two) **(12)**

1. Explain the Nature of Demography.
2. Explain the concepts of Birth rate and Death rate.
3. Explain the problems caused by Migration.

Que. 5 Answer the following questions. (Any One) **(12)**

1. Explain in detail the causes of Population growth in India.
2. Explain in detail the Types of Population migration.

****

मराठी भाषांतर

वेळ: २.०० तास

गुण: ६०

सूचना: १. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. २. उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवतात. ३. आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा. ४. संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.१ ला. (अ) खालील सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा. **(४)**

१. लोकसंख्या संक्रमण सिद्धांत कोणी मांडला? १

२. CBR चे विस्तृत रूप द्या. १

३. पर्याप्त लोकसंख्या सिद्धांत कोणी मांडला? १

४. भारतात जनगणना किती वर्षांनी होते? १

प्र.१ ला. (ब) खालील सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा. **(८)**

१. लोकसंख्या स्थलांतराची कोणतीही दोन कारणे सांगा. २

२. लोकसंख्याशास्त्र म्हणजे काय? २

३. न्यून लोकसंख्या म्हणजे काय? २

४. SDR चे विस्तृत रूप द्या. २

प्र.२ रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) **(१२)**

१. 'पर्याप्त लोकसंख्या' यावर टीप लिहा.

२. 'लोकसंख्येची घनता' यावर टीप लिहा.

३. 'अतिरिक्त लोकसंख्या' यावर टीप लिहा.

४. 'लोकसंख्येचे स्थलांतर' यावर टीप लिहा.

प्र.३ रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) **(१२)**

१. लोकसंख्या शास्त्राची व्याप्ती स्पष्ट करा.

२. लोकसंख्या शास्त्राचे महत्व स्पष्ट करा.

३. लोकसंख्या स्थलांतरावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.

प्र.४ था. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) **(१२)**

१. लोकसंख्या शास्त्राचे स्वरूप स्पष्ट करा.

२. जननदर आणि मृत्युदर या संकल्पना स्पष्ट करा.

३. स्थलांतरामुळे निर्माण होणाऱ्या समस्या स्पष्ट करा.

प्र.५ वा. खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) **(१२)**

१. भारतातील लोकसंख्या वाढीची कारणे सविस्तर स्पष्ट करा.

२. लोकसंख्या स्थलांतराचे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.

****

Seat No.

Total No. of Pages: 01

otal No. of Questions: 05

Anekant Education Society's

Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science and Commerce, Baramati

(Autonomous)

Affiliated to Savitribai Phule Pune University, Pune

Class: S.Y.B.A.

Semester- III Examination

Subject Code (ENG-211-MN)

Paper Title: Learning English Language through Literature

2023 Pattern

(No. of Credits: 04)

Marks: 60

Time: 2 Hours

Note: a. All questions are compulsory

b. Figures to right indicate full marks

(04)

Q. 1. (A) Attempt each of the following.

1. One who loves the study of books (Give one word substitutes).
2. As sound as a bell (Give the meaning of the idiom).
3. A study of animal life (Give one word substitutes).
4. Be worlds apart (Give the meaning of the idiom).

(08)

Q. 1. (B) Attempt each of the following.

1. I hate being criticized (Change the voice).
2. "Helen writes very well" said her friend (Rewrite the sentence in indirect speech).
3. They like travelling (Make the sentence negative).
4. The children have eaten the chocolates (Change the voice).

(12)

Q. 2. Attempt any three of the following.

1. What is the tone of the poem *Palanquin Bearers*?
2. What is the attitude of Natives towards nature in *The Simple Philosophy*?
3. What kind of person was the verger in *The Verger*?
4. What is the main theme of poem *On the Grasshopper and Cricket*?
5. In what ways was the new vicar of St Peter's different from the old one?

(12)

Q. 3. Attempt any two of the following.

1. Explain the main theme of the poem *Pied Beauty*.
2. What do the grasshopper and cricket symbolize in the poem *On the Grasshopper and Cricket*?
3. How did Phatik's aunt treat Phatik?
4. Explain the term 'soft skills'. How are they acquired?
5. What is importance of teamwork skills?

(12)

Q. 4. Attempt any two of the following.

1. Relationship between Phatik and his aunt in *The Homecoming*.
2. Comment on the title of the poem *Palanquin Bearers*.
3. What does the Native American Chief mean when he says 'I am a savage'?

(12)

Q. 5. Attempt any one of the following.

1. Compare Phatik's life in the village with his life in the city in *The Homecoming*.
2. Do you think the chief is being sarcastic in his attitude towards so-called civilized people in *Simple Philosophy*?

***

[SET-A]

Seat No [ ]

[Total No. of Question: 05] [Total No. of Pages-02]

अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे,

तुळजाराम चतुरचंद कला,विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, बारामती.

(स्वायत्त)

(Affiliated to Savitribai Phule, Pune University)

Class: S.Y.B.A. (Semester-III)

Sub Code – MAR-211 MN

MARATHI – (मराठी)

मराठी साहित्य : चरित्र

(Pattern 2023)

वेळ :२ तास **(No of Credits 4)** एकूण गुण-६०

सूचना -१) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

२) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१.ला) अ) खालील प्रश्न सोडवा. [४]

१.'फकिरा' अण्णाभाऊ साठे यांचा नात्याने कोण होता?

२. अण्णाभाऊ साठे यांचे गाव कोणते होते.

३. 'फकिरा' ही कादंबरी अण्णाभाऊंनी कोणाला अर्पण केली आहे?

४. 'माकडीचा माळ' ही कादंबरी कोणाची आहे?

ब) खालील प्रश्नांची उत्तरे २० शब्दांत लिहा. [८]

१. अण्णाभाऊ साठे यांच्यावर कोणत्या विचारसरणीचा प्रभाव होता?

२. 'स्मशानातील सोनं' ही कथा कोणाची आहे?

३. अण्णाभाऊंच्या आईचे नाव काय आहे?

४. 'अण्णाभाऊंची दर्दभरी दास्तान' या पुस्तकाचे लेखक कोण आहेत?

प्र.२.रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी ५० शब्दांत लिहा. (कोणतेही तीन) [१२]

१. भीमा आणि कोल्हयांचा संघर्ष 'स्मशानातील सोनं' या कथेच्या आधारे स्पष्ट करा.

२. अण्णाभाऊंचे बालपण व शिक्षण सांगा.

३. अण्णाभाऊ साठे यांचे कामगार चळवळीच्या संदर्भात मत स्पष्ट करा.

४. टीप लिहा-'ही ग मुंबई यंत्राची, तंत्राची, घामाच्या मंत्राची'

प्र.३.रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे सुमारे १५० शब्दांत लिहा. (कोणतेही दोन) [१२]

१. चरित्र या साहित्य प्रकाराचे स्वरूप स्पष्ट करा.

२.'फाटलेलं आभाळ, उसवलेली गोधडी',या लेखाच्या आधारे अण्णाभाऊंचा जीवन प्रवास स्पष्ट करा.

३. 'दलित आणि कष्टकऱ्यांच्या वेदनेचा उद्रेक' या लेखाच्या आधारे अण्णाभाऊंचे मत लिहा.

प्र.४.था. खालील प्रश्नांची उत्तरे सुमारे १५० शब्दांत लिहा. (कोणतेही दोन) [१२]

१. चरित्र या साहित्य प्रकाराची वाटचाल स्पष्ट करा.

२. 'फकिरा'- भुकेचा आगडोंब शमविण्यासाठी केलेल्या बंडाची हकीगत या लेखाच्या आधारे स्पष्ट करा.

३. 'चरित्र' या साहित्य प्रकाराची वैशिष्ट्ये सांगा.

प्र.५.वा. खालील प्रश्नांची उत्तरे सुमारे ३०० शब्दांत लिहा. (कोणताही एक) [१२]

१. अण्णाभाऊ साठे यांच्या वाङ्मयीन कर्तृत्वाचा धांडोळा 'साहित्यिकाचा धर्म' या लेखाच्या आधारे स्पष्ट करा.

२. 'संयुक्त महाराष्ट्राच्या चळवळीतील अण्णाभाऊ साठे यांचे योगदान महत्त्वाचे आहे' सविस्तर लिहा.

****

Anekant Education Society's
Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science and Commerce, Baramati
Autonomous

Seat No. [ ]

Total No. of Pages: 01

Total No. of Questions: 05

S. Y. B. A. (Semester- III)

Sub Code: YOG -211 - MN: Anatomy & Yoga - (2023 Pattern)

Time: Two Hours (No. of Credits 03)

Marks -60

Instruction to the candidates:

1) All questions are compulsory.

2) All questions carry equal marks.

प्र १ अ) खालील चार प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (४)

१. महर्षी पतंजलीनुसार योगाची व्याख्या लिहा.

२. योग हा शब्द कोणत्या संस्कृत शब्दापासून बनला आहे.

३. शरीर संस्थेचे एकूण किती प्रकार पडतात.

४. शरीरामध्ये सर्व साधारणपणे किती टक्के पाणी आहे.

प्र. १ ब) खालील चार प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (८)

१ आवरण पेशीचे कार्य सांगा.

२. ऐच्छिक स्नायूचे कार्य सांगा.

३ ताडासनाचे फायदे सांगा.

४ अनुलोम – विलोम प्राणायमाचे फ़ायदे सांगा.

प्र. २ खालील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१२)

१ हृदयाच्या स्नायूचे कार्य सांगा.

२ अचल साध्यांचे कार्य सांगा.

३ भ्रमरी प्राणायमाचे फायदे सांगा.

४ जीवाबंधाचे फायदे सांगा

प्र ३ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नाचे उत्तरे लिहा (१२)

१ हृदयाच्या कायक्षमतेमध्ये अनुलोम विलोम प्राणायमाचे महत्व सांगा.

२ हडांचे प्रकार सांगून आसनाचे महत्व थोडक्यात सांगा.

३ मेरूदंडाचे क़ार्यात शलभासनाचे महत्व सांगा.

प्र ४ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नाचे उत्तरे लिहा (१२)

१ फुफ्फुसाच्या कार्यात प्राणायमाचे महत्व सांगा.

२ भावनिक नियंत्रणात ध्यानाचे महत्व सांगा.

३ दिर्घ श्वसन प्रक्रियेत किती (सी सी) हवा बाहेर व आत सोडली जाते ते लिहा.

प्र ५ खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा (१२)

१ पचनसंस्थेचे रचना व कार्य सांगून कपालभांती क्रियेचे महत्व सांगा.

२ श्वसनसंस्थेची रचना व कार्य सांगून प्राणायमाचे महत्व सविस्तर स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 5

Total No. of Pages : 2

Anekant Education Society's
Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science and Commerce, Baramati
(Autonomous)
Affiliated to Savitribai Phule Pune University, Pune

Class - S.Y.B.A.
SUBJECT - History
Semester III
Paper Code : HIS 211 MN Introduction to Medieval India (1206 - 1526)
(NEP 1.0 2023 Pattern)
(Credit 04)

Time : 02.00 Hours

Max. Marks : 60

सूचना -

1. **उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवतात.**
2. **सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे प्रश्न.**

प्रश्न 1) अ) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. **गुण 04**

1. महंमद घोरीने भारतावर किती आक्रमणे केली?
2. पृथ्वीराज चव्हाण कोणत्या दोन राज्यांचा राज्यकर्ता होता?
3. बहामनी राज्याची स्थापना कोणी केली?
4. दिल्ली सुलतानशाहीतील कोणत्या सुलतानाने स्वतःचे आत्मचरित्र लिहिले आहे?

ब) खालील प्रश्नांची उत्तरे एक ते दोन वाक्यात लिहा. **गुण 08**

1. अमीर खुस्त्रोने लिहिलेल्या कोणत्याही दोन ग्रंथांची नावे लिहा.
2. दिल्ली सुलतानशाहीतील चाळीसगणी गटाची निर्मिती कोणत्या सुलतानाने केली व कोणत्या सुलतानाने चाळीसगणी गटाचा विनाश केला ?
3. विजयनगर राज्यातील महान राज्यकर्ता कृष्णदेवरायाने कोणता ग्रंथ व कोणत्या भाषेत लिहिला?
4. रजिया सुलतानचा राजकीय कालखंड लिहा.

प्रश्न 2) टिपा लिहा. (कोणतेही तीन) **गुण 12**

1. चाचनामा
2. कुतुबुद्दीन ऐबक
3. महंमद तुघलकाचा चलन बदलाचा प्रयोग
4. अल्लाउद्दीन खिलजीचा राजपदाचा सिद्धांत

प्रश्न 3) खालील प्रश्नांची उत्तरे 150 शब्दात लिहा. (कोणतेही दोन) **गुण 12**

1. दिल्ली सुलतानशाही कालखंडातील इतिहासावर प्रकाश टाकणाऱ्या साहित्यिक साधनांची माहिती लिहा.
2. अल्लाउद्दीन खिलजीच्या बाजार नियंत्रण धोरणाची माहिती लिहा.

3. बहामनी राज्यातील महंमद गवाणचे योगदान स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) खालील प्रश्नांची उत्तरे 150 शब्दात लिहा. (कोणतेही दोन) **गुण 12**

1. महंमद घोरीने भारतावर केलेल्या स्वाऱ्यांची माहिती लिहा.
2. सुलतान रजियाच्या राजकीय कालखंडाचा आढावा घ्या.
3. सुलतानशाही राजवटीच्या ऱ्हासाची कारणे लिहा.

प्रश्न 5) खालील प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दात लिहा. (कोणताही एक) **गुण 12**

1. दिल्ली सुलतानशाही कालखंडातील गुलाम घराण्याची माहिती सविस्तर लिहा.
2. विजयनगरकालीन राजकीय इतिहास सविस्तर स्पष्ट करा.

Total No. of Question: 05

Seat No. [ ]

Total No. of Pages: 02

अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे,

तुळजाराम चतुरचंद कला, विज्ञान आणि वाणिज्य महाविद्यालय, बारामती

(स्वायत्त महाविदयालय)

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ पुणे सलग्न

S. Y. B. A

SOC-211-MN, SOCIOLOGY

Introduction to Population Studies – I

लोकसंख्या अभ्यासाची ओळख - I

(2023 Pattern), (Semester – III)

Time: 2:00 Hours (No 0f Credits 04) Marks: 60

सूचना : १. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

२. उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र. १ ला. अ] खालील <u>सर्व</u> रिकाम्या जागा भरा. ०४

१. माल्थसच्या मते मानवाची ...... क्षमता जमिनीच्या उत्पादन क्षमतेपेक्षा अधिक तीव्र आहे.

१.बौद्धिक २ .शारीरिक ३ .मानसिक ४ .प्रजोउत्पादन

२. लोकसंख्याशास्त्राचा जनक ..... यांना मानले जाते.

१.स्पेन्सर २. फुको ३. प्लेटो ४. माल्थस

३. 'लोकसंख्या संक्रमण' ही संकल्पना सर्वप्रथम.... यांनी मांडली.

१. फ्रँक नॉट स्टाईन २ .हर्बर्ट स्पेन्सर ३ .मिशेल फूको ४ .माल्थस

४. भारतात दर ...... वर्षांनी जनगणना केली जाते.

१. 11 २. 13 ३. 12 ४. 10

प्र. १ ला. ब] खालील <u>सर्व</u> प्रश्नांची उत्तरे एका वाक्यात लिहा. ०८

१. 'आधार' (UID) म्हणजे काय?

२. डब्ल्यू. एच. ओ. (WHO) चे पूर्ण रूप लिहा.

३. लोकसंख्या शास्त्राचा अर्थ लिहा.

४. जनन म्हणजे काय?

प्र.२ रा. खालीलपैकी कोणत्याही <u>तीन</u> प्रश्नांची उत्तरे लिहा. १२

१. लोकसंख्या शास्त्राचे महत्व स्पष्ट करा.

२. कार्ल मार्क्स यांचा लोकसंख्या सिद्धांताविषयी दृष्टिकोन स्पष्ट करा.

३. लोकसंख्या अध्ययनाचा स्त्रीवादी दृष्टिकोन स्पष्ट करा.

Exam Seat No-

Total number of pages- 2

Total number of questions- 5

Anekant Education Society's

Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science & Commerce, Baramati.

(Autonomous)

Affiliated to Savitribai Phule Pune University.

S.Y.B.A.

Subject- संस्कृत भाषा परिचय (पूर्वार्ध)

Semester- III

Course Code : SAN-211-MN

(NEP Pattern 2023)

(No. of Credits – 04)

Time- 2 Hours. **Max. Marks- 60**

सूचना–

1. उजवीकडील ठळक अंक गुण दर्शवतात.
2. नवीन प्रश्न नवीन पानावर सोडवावा.

प्र.1 अ) खालील प्रश्नांची उत्तरे योग्य पर्याय निवडून लिहा. **(प्रत्येकी गुण 1)**

1. संस्कृत नाट्यशास्त्राचे रचनाकार .... आहेत.
   अ) भरतमुनि ब) मॅक्सम्युलर क) राजशेखर.
2. श्रीमद् भगवद्गीतेमध्ये एकूण ..... अध्याय आहेत.
   अ) 18 ब) 19 क) 20
3. ...... हा भीमाचा पुत्र होय.
   अ) घटोत्कच ब) सहदेव क) नकूल
4. भीमघटोत्कचयोः या पाठाचे लेखक ..... आहेत.
   अ) महाकवि भास ब) वात्सायन क) राजमणि

ब) खालील प्रश्नांची उत्तरे पूर्ण वाक्यात लिहा. **(प्रत्येकी गुण 2)**

1. नाट्यशास्त्रामध्ये एकूण किती अध्याय आहेत?
2. भगवद्गीतेमध्ये एकूण श्लोकसंख्या किती आहे?
3. 'जटायोः शौर्यम्' हा पाठ रामायणातील कोणत्या कांडातील आहे?
4. 'गेहेशुर सुवर्णकारकथा' या कथेत मध्यरात्री घरी परतत असताना सोनाराला कोणी लुटले?

प्र.2 खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही 3). **(प्रत्येकी गुण 4)**

1. संधिची व्याख्या सांगून संधिचे प्रकार स्पष्ट करा.
2. 'समास' म्हणजे काय? हे सांगून द्वंद्व समास उदाहरणासहित स्पष्ट करा.
3. भगवद्गीतेतील 'कर्मयोग ' सारांशरुपात लिहा.
4. 'मंत्रिपुत्र्याः चातुर्यम्' या पाठाचे संक्षिप्त रसग्रहण करा.
5. 'मम परिचयः' या विषयावर संस्कृतलेखन करा.

प्र.3 खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही 3). **(प्रत्येकी गुण 4)**

1. आधुनिक तांत्रिक शब्दसंग्रहातील खाली नमूद केलेल्या शब्दांना पर्यायी शब्द लिहा.
   i. संगणक- ? ii. कॅमेरा- ? iii. कॅल्क्युलेटर ? iv. इंटरनेट- ?
2. दैनंदिन संभाषणासाठी खालील वाक्यांचे मराठीत भाषांतर करा.
   i. क्षमां करोतु।
   ii. अहं बारामतीनगरे वसामि।
   iii. अभिनन्दनम्।
   iv. दीपावल्याः हार्दिकाः शुभाशयाः।
3. व्यंजनसंधीची खालील उदाहरणे सोडवा.
   i. वाग् + पति = ?
   ii. वाक् + ईश = ?
   iii. दिक् + गज = ?
   iv. सित् + धि = ?
4. 'मंत्रिपुत्र्याः चातुर्यम्' या पाठातील पात्रांचा परिचय लिहा.
5. समासाची व्याख्या सांगून द्वंद्व समास उदाहरणासहित स्पष्ट करा.

प्र.4 खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही 2) **(प्रत्येकी गुण 6)**

1. भगवद्गीतेतील 'कर्मयोग' या संकल्पनेचे विवेचन करा.
2. 'जटायोः शौर्यम्' या पाठाचे रसग्रहण करा.
3. 'भीम-घटोत्कचयोः'या पाठाचे सविस्तर विवेचन करा.

प्र.5 सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही 1) **(प्रत्येकी गुण 12)**

1. संस्कृत भाषेची व्यापकता व महत्त्व सविस्तरपणे लिहा.
2. 'गेहेशुर सुवर्णकारकथा ' या कथेचे सविस्तर विवेचन करा.

अनेकान्त एज्युकेशन सोसायटीचे

तुळजाराम चतुरचंद कला, विज्ञान आणि वाणिज्य महाविद्यालय, बारामती

(स्वायत्त)

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ,पुणे सलंग्नित

वर्ग-द्वितीय वर्ष कला | विषय : भूगोल | सत्र -३रे

पेपर **GEO-211-**MN **भारताचा भूगोल (2023 Pattern NEP)**

वेळ-1:00 तास | एकूण क्रेडिट: 02 | एकूण गुण – 30

सूचना - 1. सर्व प्रश्न सोडविणेआवश्यकआहे.
2. उजवीकडील अंक प्रश्नाचे गुण दर्शवितात.
3. स्टेन्सिल वापरण्यास परवानगी आहे.

प्र. 1ला. अ खालील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी 1 गुण) (04)

1. भारताच्या शेजारील देशांची नावे लिहा .
2. भारताला सर्वात जास्त कोणत्या देशाची भूसीमा लाभलेली आहे.
3. खादर म्हणजे काय ?
4. भारताची पूर्व पश्चिम लांबी किती ?

प्र. 1ला. ब. खालील प्रश्नांची20 **शब्दात उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी २ गुण) (06)**

1. भारतातील सर्वात मोठे शिखर कोणते ?
2. तराई म्हणजे काय ?
3. भारताचा अक्षवृत्तीय व रेखावृत्तीय विस्तार सांगा.

प्र. २रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे 100 शब्दात लिहा. (कोणतेही 4) (12)

1. उत्तर भारतीय मैदानाची माहिती विशद करा.
2. भारत- पाकिस्तान सहसंबंध स्पष्ट करा .
3. भारतीय बेटांची सविस्तर माहिती लिहा.
4. भारताचे सापेक्ष व निरपेक्ष स्थान स्पष्ट करा.
5. मोसमी वारे यांबद्दल माहिती लिहा.
6. भारतीय पठारी प्रदेश सविस्तर वर्णन करा.

प्र. 3रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे 200शब्दात लिहा. (कोणतेही 2) (08)

1. सिंधू नदी प्रणाली सविस्तर स्पष्ट करा.
2. उत्तरेकडील हिमालय पर्वतरांगेची सखोल माहिती लिहा .
3. ब्रम्हपुत्रा नदी प्रणालीची माहिती विशद करा.
4. भारतीय हवामानाविषयी सविस्तर माहिती लिहा.

Anekant Education Society's

Tuljaram Chaturchand College, Baramati,
(Arts, Commerce & Science)
(Autonomous)

Seat No. : [ ]

Total No. of Questions : 05

Total No. of Pages : 02

S.Y.B.A. (SEM - III),

Subject & Subject Code : साहित्य विविधा [HIN-211-MN]

(2023 Pattern)

समय : 2.00 घंटे

अंक : 60

सूचनाएँ : 1) एक सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।
2) दाहिनी ओर लिखे अंक प्रश्न के पूर्णांक हैं।

प्रश्न 1 अ) निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर **एक वाक्य** में लिखिए। (04)

1) 'दूसरे' कहानी के लेखक कौन है?
2) 'अफसर' कहानी में लेखक ने किस पर व्यंग्य किया हैं ?
3) 'देश कागज पर बना नक्शा नहीं होता' कविता के कवि कौन है?
4) 'नाच' कविता में रस्सी पर कौन नाच रहा है?

आ) निम्नलिखित प्रश्नों के **संक्षेप** में उत्तर लिखिए। (08)

1) 'सलाम' कहानी के प्रमुख दो पात्रों के नाम लिखिए ।
2) 'दूसरे' कहानी के प्रमुख पात्रों के नाम लिखिए ।
3) 'देश कागज पर बना नक्शा नहीं होता' कविता किस भावना से ओतप्रोत है ?
4) लड़कियां अपनी मस्ती में मग्न होकर कौन-सा खेल खेल रही हैं ?

प्रश्न 2) निम्नलिखित प्रश्नों में से **किन्ही तीन** प्रश्नों के 50-60 शब्दों में उत्तर लिखिए। (12)

1) 'दूसरे' कहानी में सुनीता अपनी शादी का विरोध कब करती है?
2) 'सलाम' कहानी में कमल को सुबह चाय पीने जाने पर कौन-सा अनुभव आया ?
3) 'हॉकी खेलती लड़कियां' कविता में कवयित्री कात्यायनी ने लड़कियों के खेल का चित्रण किस प्रकार किया है ?
4) 'विद्वान लोग' कविता में कवि उदयप्रकाश जी ने विद्वानों के कौन-सी विशेष बातें बताई हैं?

(P.T.O.)

प्रश्न 3) अ) निम्नलिखित अवतरणों में से **किसी एक** अवतरण की ससंदर्भ व्याख्या कीजिए। (06)

1) "हरीश अपने मन से किन भावना निकालो । दुनिया कहां से कहां निकल गई और तुम लोग वहीं के वहीं हो । उगते सूरज की रोशनी को देखो । अपने आप पर विश्वास करना सीखो । पढ़ लिखकर ऊपर उठोगे तो सब कुछ अपने आप मिट जाएगा ।"

अथवा

2) "यानी कि आपके कहने के अनुसार पिछले दरवाजे से पैसे लेना बेईमानी का काम है? और जो लोग इस तरह पैसा लेते हैं वह बेईमान है ?"

आ) निम्नलिखित अवतरणों में से **किसी एक** अवतरण की ससंदर्भ व्याख्या कीजिए। (06)

1) "" आज शुक्रवार का दिन है
और इस छोटे से शहर की यह लड़कियां
खेल रही है हॉकी
खुश हैं लड़कियां
फिलहाल
खेल रही है हॉकी
कोई डर नहीं।"

अथवा

1) "पर मैं जो नाचता हूं
जो जिस रस्सी पर नाचता हूं
जो जिन खाबो के बीच है
जिस पर जो रोशनी पड़ती है
उस रोशनी में उन खाबो के बीच उस रस्सी पर
असल में मैं नाचता नहीं हूं।"

प्रश्न 4 अ) निम्नलिखित शब्द युग्मों में से **किन्हीं तीन** के अर्थ लिखकर वाक्यों में प्रयोग कीजिए। (06)

1) अन्न - अन्य
2) छत्र - छात्र
3) पवन - पावन
4) दिन - दीन
5) उपकार - अपकार
6) अश्व - अश्म

आ) निम्नलिखित में से **किसी एक** साक्षात्कार का नमूना तैयार कीजिए। (06)

1) संगीत क्षेत्र के किसी महान गायक के साक्षात्कार का नमूना तैयार कीजिए ।
2) भूतपूर्व क्रिकेटर सचिन तेंदुलकर के साक्षात्कार का नमूना तैयार कीजिए ।

प्रश्न 5) निम्नलिखित प्रश्नों में से **किसी एक** प्रश्न का उत्तर विस्तार से लिखिए। (12)

1) कमलेश्वर द्वारा लिखित 'दूसरे' कहानी की समीक्षा अपने शब्दों में कीजिए ।
2) 'नाच' कविता के माध्यम से कवि अज्ञेय जी ने कौन-सा संदेश दिया है ?

******

Anekant Education Society's

Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science & Commerce, Baramati.

(Autonomous College)

Total No. of Questions:- 05 — **Semester End Examination** — **Total No. of pages: - 2**

Sub: Political Science — **Seat No:-**

CLASS:- S.Y.B.A., Second Year, Semester–III (Pattern NEP 2023)

Time: 2:30 Hours **Sub Code: POL-211-MN Introduction to Political Sociology** **Total Marks: 60**

Instructions:1) All questions must be resolved.

2) The numbers on the right indicate the perfect score.

Q. 1. All Questions are Compulsory. **(12)**

A) Choose the Correct Option for the following question.

1) Which of the following stages of development of society was mentioned by Karl Marx?
   A) Primitive Stage B) Slavery Period C) Feudal Period D) All of the above
2) Who among the following laid the intellectual foundations of political sociology?
   A) Karl Marx B) Max Weber C) Behaviorist approach D) All of these
3) Almond and Verba have studied the political culture of how many countries.
   A) Three B) Seven) C) Five D) Nine
4) Which of the following are types of political socialization?
   A) Affective socialization B) Perceptual Socialization
   C) Evaluative socialization D) All of these

B) Write the Answers to the following question in one sentence.

1) Write the definition of political sociology.
2) Who proposed the concept of ideal format?
3) Write the definition of political culture.
4) Name two scholars who studied political socialization.

Q. 2. Answer any <u>three</u> questions. **(12)**

1) Write the meaning of political sociology.
2) Write the meaning of behaviorism.
3) Write the concept of political culture.
4) Write the meaning of political socialization.

Q 3. Answer any <u>two</u> questions. **(12)**

1) Explain the types of authority.
2) Write the types of political culture Subject.
3) Write the importance of political socialization.

Q 4. Answer any <u>two</u> questions. **(12)**

1) Write the importance of political sociology.
2) Write the characteristics of Karl Marx's theory of Alienation.
3) Write the importance of study of political culture.

Q 5. Answer any <u>one</u> question. **(12)**

1) Explain in detail the nature of political sociology.
2) Explain in detail the means of political socialization.

--------*----*----*----*

Total No. of Question:- 05 अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे, Total No. of Page:- 02

तुळजाराम चतुरचंद कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, बारामती. (स्वायत्त महाविद्यालय)

सत्रांत परीक्षा

Seat No:-

विषय : राज्यशास्त्र

वर्ग - एस. वाय. बी. ए. व्दितीय वर्ष, सत्र- III (Pattern NEP 2023)

वेळ:- ०२ :०० तास विषय व कोड :- POL-211-MN Introduction to Political Sociology गुण:- ६०

सूचना : - 1) सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे.

2) उजवी कडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न.1 ला. खालील पैकी सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

अ) खालील प्रश्नाचे योग्य पर्याय निवडा (प्रत्येकी 1 गुण) 12

1) कार्ल मार्क्स यांनी समाजाच्या विकासाचे खालील पैकी कोणते टप्पे सांगितले ?
अ) आदिम अवस्था ब) गुलामगिरीचा कालखंड क) सामंतवादाचा कालखंड ड) वरील पैकी सर्व

2) राजकीय समाजशास्त्राची बौद्धिक पाया भरणी खालील पैकी कोणी केली.
अ) कार्ल मार्क्स ब) मेक्स वेबर क) वर्तनवादी दृष्टीकोन ड) या पैकी सर्व

3) अल्मंड आणि व्हर्बा यांनी किती देशांच्या राजकीय संस्कृतीचा अभ्यास केलेला आहे ?
अ) तीन ब) सात क) पाच ड) नऊ

4) राजकीय सामाजिकीकरणाचे प्रकार खालील पैकी कोणते आहेत ?
अ) भावात्मक ब) बोधात्मक क) मूल्यमापनात्मक ड) यापैकी सर्व

ब) खालील प्रश्नाचे एका वाक्यात उत्तर लिहा. (प्रत्येकी 2 गुण)

1) राजकीय समाजशास्त्राची व्याख्या लिहा.

2) आदर्श प्रारूप संकल्पना कोणी मांडली.

3) राजकीय संस्कृतीची व्याख्या लिहा.

4) राजकीय सामाजिकीकरणाचा अभ्यास करणाऱ्या दोन अभ्यासकांची नावे लिहा.

प्रश्न. 2 रा. खालील पैकी कोणत्याही तीन टिपा लिहा. (प्रत्येकी 4 गुण) 12

1) राजकीय समाजशास्त्राचा अर्थ लिहा.

2) वर्तनवादाचा अर्थ लिहा.

3) राजकीय संस्कृतीची संकल्पना लिहा.

4) राजकीय सामाजिकीकरणाचा अर्थ लिहा.

प्रश्न. 3 रा. खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (प्रत्येकी 6 गुण) 12

1) अधिकाराचे प्रकार स्पष्ट करा.

2) आज्ञांकित राजकीय संस्कृतीचे प्रकार लिहा.

3) राजकीय सामाजिकीकरणाचे महत्व लिहा.

प्रश्न. 4 था. खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (प्रत्येक 6 गुण) 12

1) राजकीय समाजशास्त्राचे महत्व लिहा.

2) कार्ल मार्क्सच्या परात्मभाव सिद्धांताची वैशिष्ट्ये लिहा.

3) राजकीय संस्कृतीच्या अभ्यासाचे महत्त्व लिहा.

प्रश्न. 5 वा. खालील पैकी कोणताही एक प्रश्न लिहा. 12

1) राजकीय समाजशास्त्राचे स्वरूप सविस्तर स्पष्ट करा.

2) राजकीय सामाजिकीकरणाची माध्यमे सविस्तर स्पष्ट करा.

----------*-----*-----*-----*-----*

Total No. of Question:- 05 अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे,

तुळजाराम चतुरचंद कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, बारामती. (स्वायत्त महाविद्यालय)

Total No. of Page:-

सत्रांत परीक्षा

विषय : राज्यशास्त्र

वर्ग - एस. वाय. बी. ए. व्दितीय वर्ष, सत्र- III (Pattern NEP 2023)

Seat No:-

वेळ:- ०२ :०० तास विषय व कोड :- POL-211-MN Introduction to Political Sociology गुण:- ६०

सूचना : - 1) सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे.
2) उजवी कडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न.1 ला. खालील पैकी सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

अ) खालील <u>प्रश्नाचे योग्य पर्याय</u> निवडा (प्रत्येकी 1 गुण) 12

1) कार्ल मार्क्स यांनी समाजाच्या विकासाचे खालील पैकी कोणते टप्पे सांगितले ?
अ) आदिम अवस्था ब) गुलामगिरीचा कालखंड क) सामंतवादाचा कालखंड ड) वरील पैकी सर्व

2) राजकीय समाजशास्त्राची बौद्धिक पाया भरणी खालील पैकी कोणी केली.
अ) कार्ल मार्क्स ब) मेक्स वेबर क) वर्तनवादी दृष्टीकोन ड) या पैकी सर्व

3) अल्मंड आणि व्हर्बा यांनी किती देशांच्या राजकीय संस्कृतीचा अभ्यास केलेला आहे ?
अ) तीन ब) सात क) पाच ड) नऊ

4) राजकीय सामाजिकीकरणाचे प्रकार खालील पैकी कोणते आहेत ?
अ) भावात्मक ब) बोधात्मक क) मूल्यमापनात्मक ड) यापैकी सर्व

ब) खालील प्रश्नाचे <u>एका वाक्यात उत्तर</u> लिहा. (प्रत्येकी 2 गुण)

1) राजकीय समाजशास्त्राची व्याख्या लिहा.
2) आदर्श प्रारूप संकल्पना कोणी मांडली.
3) राजकीय संस्कृतीची व्याख्या लिहा.
4) राजकीय सामाजिकीकरणाचा अभ्यास करणाऱ्या दोन अभ्यासकांची नावे लिहा.

प्रश्न. 2 रा. खालील पैकी <u>कोणत्याही तीन</u> टिपा लिहा. (प्रत्येकी 4 गुण) 12

1) राजकीय समाजशास्त्राचा अर्थ लिहा.
2) वर्तनवादाचा अर्थ लिहा.
3) राजकीय संस्कृतीची संकल्पना लिहा.
4) राजकीय सामाजिकीकरणाचा अर्थ लिहा.

प्रश्न. 3 रा. खालील पैकी <u>कोणतेही दोन प्रश्न</u> सोडवा. (प्रत्येकी 6 गुण) 12

1) अधिकाराचे प्रकार स्पष्ट करा.
2) आज्ञांकित राजकीय संस्कृतीचे प्रकार लिहा.
3) राजकीय सामाजिकीकरणाचे महत्व लिहा.

प्रश्न. 4 था. खालील पैकी <u>कोणतेही दोन प्रश्न</u> सोडवा. (प्रत्येक 6 गुण) 12

1) राजकीय समाजशास्त्राचे महत्व लिहा.
2) कार्ल मार्क्सच्या परात्मभाव सिद्धांताची वैशिष्ट्ये लिहा.
3) राजकीय संस्कृतीच्या अभ्यासाचे महत्त्व लिहा.

प्रश्न. 5 वा. खालील पैकी <u>कोणताही एक प्रश्न</u> लिहा. 12

1) राजकीय समाजशास्त्राचे स्वरूप सविस्तर स्पष्ट करा.
2) राजकीय सामाजिकीकरणाची माध्यमे सविस्तर स्पष्ट करा.

----------*-----*-----*-----*

परीक्षा क्र. :

एकूण प्रश्न: 3

एकूण पान: 1

अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे

तुळजाराम चतुरचंद कला वाणिज्य आणि विज्ञान महाविद्यालय, बारामती

(स्वायत्त)

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाशी संलग्न

वर्ग – एस.वाय.बी. ए. (२०२३ पॅटर्न)

संरक्षण आणि सामरिक शास्त्र

तृतीय सत्र परीक्षा [redacted]

विषय सांकेतांक: DEF-221-VSC / विषय: औद्योगिक सुरक्षा

वेळ – १.०० तास **क्रेडिट- ०२** **गुण – ३०**

परीक्षार्थींसाठीसूचना: १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत

२) उजवीकडे असलेले आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात

प्र. १अ) खालीलपैकी सर्व प्रश्न सोडवा (प्रत्येकी १ गुण)

1) खालीलपैकी कोणते औद्योगिक सुरक्षेतील नैसर्गिक आपत्तीचे उदाहरण आहे?

A) सायबर हल्ला B) पूर C) दहशतवादी हल्ला D) आग

2) मानवनिर्मित आपत्तींमध्ये खालीलपैकी कशाचा समावेश असू शकतो?

A) भूकंप B) दहशतवाद c) त्सुनामी D) दुष्काळ

3) वैयक्तिक सुरक्षा प्रामुख्याने कशावर लक्ष केंद्रित करते?

A) भौतिक मालमत्तेचे रक्षण करणे C) कर्मचारी यांचे संरक्षण करणे

B) आर्थिक मालमत्तेचे व्यवस्थापन D) नैसर्गिक आपत्ती रोखणे

4) खालीलपैकी कोणता उद्योग प्रकार नाही?

A) जड उद्योग B) सेवा उद्योग C) शिक्षण उद्योग D) उत्पादन उद्योग

(ब) खालीलपैकी सर्व प्रश्न सोडवा (प्रत्येकी 2 गुण)

1) औद्योगिक सुरक्षा म्हणजे काय?

2) औद्योगिक सुरक्षेमध्ये दक्षता महत्त्वाची का आहे?

3) भौतिक सुरक्षिततेची व्याख्या करा.

प्र. २ खालील कोणतेही चार प्रश्न सोडवा. (प्रत्येकी 3 गुण)

1) नैसर्गिक आपत्तीचे प्रकार लिहा.

2) नैसर्गिक आपत्तीचे कारणे लिहा.

3) औद्योगिक सुरक्षेतील मानवनिर्मित आपत्तींची दोन उदाहरणे सांगा.

4) औद्योगिक मालमत्तेसाठी असलेली तीन सामान्य धोक्यांची नावे लिहा.

5) उद्योगाचे विविध प्रकार लिहा.

6) उद्योगात माहिती आणि डेटा सुरक्षा कशी व्यवस्थापित केली जाते.

प्र .३ खालीलपैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा (प्रत्येकी 4 गुण)

1) सरकारी मालकीच्या उद्योगांना सुरक्षित करण्यासाठी CISF च्या भूमिकेची चर्चा करा.

2) विविध मानवनिर्मित आपत्ती आणि त्यांचा उद्योगांवर होणारा संभाव्य परिणाम यांचे वर्णन करा

3) औद्योगिक संदर्भात वैयक्तिक सुरक्षा परिभाषित करा.

4) खाजगी सुरक्षा दल भारतातील औद्योगिक सुरक्षेसाठी कसे योगदान देतात ते लिहा.

Exam. Seat No.

Total No. of Questions : 3

Total No. of Pages : 2

Anekant Education Society's
Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science and Commerce, Baramati
(Autonomous)
Affiliated to Savitribai Phule Pune University, Pune

Class - S.Y.B.A.
SUBJECT - History
Semester III
Paper Code : HIS VSC 221 Chh.Shivaji and his Times 1630 - 1665 upto
(NEP 1.0 2023 Pattern)
(No. of Credit 02)

Time : 01.00 Hours

Max. Marks : 30

सूचना -

1. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवतात.
2. सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे.

प्रश्न 1) अ) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. **गुण 04**

1. बाबाजी भोसले यांचे मूळ गाव कोणते होते?
2. पुरंदरचा तह कोठे करण्यात आला?
3. छत्रपती शिवाजी महाराजांनी सुरत लुटून कोणत्या सत्तेला शह दिला?
4. अफजल खान विजयाबद्दल 'महाराष्ट्राचे राज्य 10 नोव्हेंबर 1659 रोजी खऱ्या अर्थाने अस्तित्वात आले' असे मत कोणत्या इतिहासकाराने व्यक्त केले आहे.

ब) खालील प्रश्नांची उत्तरे दोन ते तीन वाक्यात लिहा. **गुण 06**

1. छत्रपती शिवाजी महाराज व राजमाता जिजाऊ यांनी पुणे जाहगिरीची सुव्यवस्था कशा प्रकारे केली?
2. शिवकालीन वर्ण व्यवस्था स्पष्ट करा.
3. मराठाकालीन कुणबी वर्गाची कर्तव्ये लिहा.

प्रश्न 2) खालील प्रश्नांची उत्तरे 50 शब्दात लिहा. (कोणतीही चार) **गुण 12**

1. भातवडीच्या लढाईचे वर्णन करा.
2. मालोजी राजांचा धार्मिक दृष्टिकोन स्पष्ट करा.
3. टीप लिहा. बाबाजी भोसले
4. जावळी विजयाच्या कारणांचा आढावा घ्या.
5. शिवपूर्वकालीन सामाजिक परिस्थिती स्पष्ट करा.
6. पुरंदरच्या तहाच्या अटी सांगा.

प्रश्न 3) खालील प्रश्नांची उत्तरे शंभर शब्दात लिहा. (कोणतेही दोन) **गुण 08**

1. मराठ्यांच्या राज्यातील शहाजीराजांचे योगदान स्पष्ट करा.
2. अफजल खान प्रसंगाचे वर्णन करा.
3. सुरतच्या पहिल्या लुटीच्या कारणांचा आढावा घ्या.
4. पन्हाळ्याचा वेढा स्पष्ट करा.

Seat No-

[Total No. of Question: 03]

[Total No. of Pages- 1]

Anekant Education Society's

Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science and Commerce, Baramati

(Autonomous)

Affiliated to Savitribai Phule, Pune University

Class- S.Y.B.A.

MARATHI (**मराठी**) (Semester-III)

Sub Code – MAR- 221- VSC

भाषा आणि व्यक्तिमत्व विकास

(NEP 2023 Pattern)

(No of credits-2)

Time : 1 Hour Max Marks : 30

सूचना- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१ ला. खालील प्रश्नांची उत्तरे एका वाक्यात लिहा. (४)

१. व्यक्तिमत्व म्हणजे काय?
२. व्यक्तिमत्व विकास म्हणजे काय?
३. व्यक्तिमत्वास इंग्रजीत कोणता प्रतिशब्द आहे?
४. प्राथमिक भाषिक कौशल्ये कोणती?

ब) खालील प्रश्नाची उत्तरे २० शब्दांत लिहा. (६)

१. व्यक्तिमत्व विकासात वाटा असणारे जैविक घटक कोणते?
२. व्यक्तिमत्व विकासात वाटा असणारे बाह्य घटक कोणते?
३. व्यक्तिमत्व विकासाची व्याख्या लिहा.

प्र.२ रा. खालील प्रश्नाची उत्तरे ५० शब्दांपर्यंत लिहा. (कोणतेही चार) (१२)

१. व्यक्तिमत्त्वाची सुधारणा ही संकल्पना स्पष्ट करा
२. व्यक्तिमत्व आणि चारित्र्य सहसंबंध स्पष्ट करा.
३. शरीररचना व व्यक्तिमत्त्व यांचा संबंध स्पष्ट करा.
४. 'स्वतःला स्वतःची ओळख असणे म्हणजे काय?'ते तुमच्या शब्दात लिहा.
५. व्यक्तिमत्व विकासातील कुटुंबाचे स्थान- टीप लिहा
६. व्यक्तिमत्व विकास आणि संस्कृती यांचा परस्पर संबंध स्पष्ट करा.

प्र.३ रा. खालील प्रश्नाची उत्तरे १५० शब्दांपर्यंत लिहा. (कोणतेही दोन) (८)

१. व्यक्तिमत्व विकासातील आपले शेजारी व मित्रपरिवार यांचे स्थान स्पष्ट करा.
२. व्यक्तिमत्व विकासातील भाषेचे स्थान स्पष्ट करा.
३. भाषिक कौशल्ये व्यक्तिमत्व विकासावर कसा परिणाम करतात? ते लिहा.
४. आदर्श व्यक्तिमत्त्वात कोणकोणती गुणवैशिष्ट्ये असावीत?- तुमच्या शब्दात लिहा.

****

अनेकान्त एज्युकेशन सोसायटीचे

तुळजाराम चतुरचंद कला, विज्ञान आणि वाणिज्य महाविद्यालय, बारामती

(स्वायत्त)

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ,पुणे सलंग्नित

वर्ग- द्वितीय वर्ष कला विषय : भूगोल सत्र 3 रे

पेपर- GEO-221 -VSC- सुदूरसंवेदानाची मूलतत्वे (2023Pattern NEP)

वेळ-1.00 तास एकूण क्रेडिट : 02 एकूण गुण – 30

सूचना - 1. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2. उजवीकडील अंक प्रश्नाचे गुण दर्शवितात.
3. स्टेन्सिल वापरण्यास परवानगी आहे.

प्र. 1ला. अ खालील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी 1 गुण) (04)

1. सुदूर संवेदन म्हणजे काय?
2. विद्युतचुंबकीय ऊर्जेची (Electromagnetic Energy) व्याख्या सांगा.
3. माध्यम (Platform) म्हणजे काय?
4. क्ष-किरणांचा उपयोग कोणत्या क्षेत्रात केला जातो?

प्र. 1ला. ब. खालील प्रश्नांची 20 शब्दात उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी २ गुण) (06)

1. सुदूरसंवेदनात डेटा कसा संकलित केला जातो?
2. सक्रिय संवेदकाचे एक उदाहरण सांगा.
3. विद्युतचुंबकीय वर्णपटा मधील विविध श्रेणी कोणत्या आहेत?

प्र. २रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे 200 शब्दात लिहा. (कोणतेही 4) (12)

1. सुदूरसंवेदनातील सक्रिय आणि निष्क्रिय संवेदक यामधील फरक स्पष्ट करा.
2. विद्युत चुंबकीय वर्णपटाचे गुणधर्म लिहा.
3. सुदूरसंवेदनाचे फायदे स्पष्ट करा.
4. सुदूरसंवेदनातील सौरऊर्जेची वातावरणाशी होणारी परस्परक्रिया स्पष्ट करा.
5. सुदूरसंवेदानातील पृष्ठभागावरती स्थित उपग्रहांची (Ground Based Satellite) माहीत लिहा .
6. संवेदकाचे प्रकार सांगा.

प्र. 3रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे 200 शब्दात लिहा. (कोणतेही 2) (08)

1. सुदूरसंवेदनाचा इतिहास लिहा.
2. सुदूरसंवेदनाचे तत्वे आकृतिसह स्पष्ट करा.
3. विद्युतचुंबकीय विकिरण (EMR) आणि पृथ्वीच्या पृष्ठभागाशी होणारी परस्परक्रिया स्पष्ट करा.
4. माध्यम (Platform) म्हणजे काय ते सांगून माध्यमाचे प्रकार स्पष्ट करा.

Seat No:-

Total No. of Question: 03

Total No. of Page: 01

अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे,

तुळजाराम चतुरचंद कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, बारामती.

(स्वायत्त महाविद्यालय)

सत्रांत परीक्षा

विषय : राज्यशास्त्र

वर्ग - एस. वाय. बी .ए. सेमिस्टर - III (NEP Pattern 2023)

विषय व कोड :- POL-221-VSC Introduction to Human Rights

वेळ: 01:00 तास

गुण:- 30

सूचना : - 1) सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे.

2) उजवी कडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न.1. ला. खालील पैकी सर्व प्रश्न सोडवा. 10

अ) खालील प्रश्नाचे योग्य पर्याय निवडा (प्रत्येकी 1 गुण)

1) मानव अधिकारांचा वैश्विक जाहीरनाम्यात एकूण किती कलमे आहेत?

अ) ३० ब) १० क) १२ ड) ६

2) संयुक्त राष्ट्रसंघाने मानवी हक्कांचा वैश्विक जाहीरनामा केव्हा स्वीकारला.

अ) १९२० ब) १९४८ क) २००० ड) १९५५

3) अधिकार किती भागात विभागले जाऊ शकतात.

अ) ८ ब) १० क) १२ ड) ६

4) नैतिक मूल्य कशाचा पुरस्कार करतात.

अ) सामाजिक प्रणाली ब) संवेदनशील जगणे क) एकनिष्ठ राहणे ड) नियम बनविणे

ब) खालील प्रश्नाचे <u>एका वाक्यात</u> उत्तर लिहा. (प्रत्येकी 2 गुण)

1) मानवी अधिकारांची व्याख्या लिहा.

2) अधिकारांचे कोणतेही दोन प्रकार सांगा.

3) नकारात्मक अधिकारांची दोन उदाहरणे सांगा.

प्रश्न.2 रा. खालील पैकी <u>कोणतेही चार प्रश्न</u> सोडवा. (प्रत्येकी 3 गुण) 12

1) प्रतिष्ठा संकल्प स्पष्ट करा.

2) सार्वत्रिक अधिकार स्पष्ट करा.

3) कर्तव्याचे विविध प्रकार लिहा.

4) मानवीय मूल्यांचे महत्त्व स्पष्ट करा.

5) अधिकारांचे व्युत्पत्तीशास्त्र स्पष्ट करा.

6) मानव अधिकाराच्या वैश्विक जाहिरनाम्याचे विश्लेषण करा.

प्रश्न.3 रा. खालील पैकी <u>कोणतेही दोन प्रश्न</u> सोडवा. (प्रत्येकी 4 गुण) 08

1) नैतिकता आणि मानव अधिकार यांचा संबंध स्पष्ट करा.

2) विविधतेत एकता संकल्पना स्पष्ट करा.

3) मानवी अधिकार शिक्षणाचे उद्देश स्पष्ट करा.

4) नैसर्गिक अधिकारांची संकल्पना स्पष्ट करा.

Total No. of Questions: 03

Exam Seat No. [ ]

Anekant Education Society's
TuljaramChaturchand College of Arts. Science and Commerce. Baramati
(Autonomous)
Affiliated to Savitribai Phule University. Pune
SYBA
Subject: Psychology
(Semester- III)
PSY-221-VSC: Clinical and Development Assessment
(NEP Pattern)
(No. of Credits 02)

Time: 01:00 Hours

Max. Marks: 30

Instruction to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***All questions carry equal marks.***
3) ***English is a valid version.***

Q.1 (A) Attempt **each** of the following. (1 Marks each)

i) What is a psychological test?
ii) What is norms?
iii) What do you mean by development assessment?
iv) Who developed the autism diagnostic checklist?

(B) Attempt **each** of the following. (2 Marks each)

i) What is stress?
ii) Write the meaning of individual test.
iii) What do mean by disorder?

Q.2. Attempt any **four** of the following (3 Marks each)

i) Which precautions should experimenter take while giving the test?
ii) Write any one type of reliability.
iii)Write the difference between ability and aptitude tests.
iv) Write the applications of Attention-deficit/hyperactivity disorder scale.
v) Briefly write the characteristics of psychological tests
vi) Explain the importance of psychological testing

Q.3. Attempt any **two** of the following. (4 Marks each)

i) Discuss the factors of Youth Problem inventory.
ii) Explain the nature of psychological test.
iii) Write the application of psychological tests in the field of clinical
iv) What is stress? Discuss the types of stress.

P.T.O.

(मराठी रुपांतर)

सूचना-

1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका योग्य.

Q.1 (A) खालील **सर्व** प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी १ गुण)

i) मानसशास्त्रीय चाचणी म्हणजे काय?
ii) मानदंड किंवा मापदंड म्हणजे काय?
iii) वैकासिक मापन म्हणजे काय?
iv) स्वमग्नता निदान चेकलिस्ट कोणी विकसितकेली?

(B) खालील **सर्व** प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी २ गुण)

i) ताण म्हणजे काय?
ii) वैयक्तिक चाचणीचा अर्थ लिहा.
iii) विकृती म्हणजे काय?

Q.2. कोणत्याही **चार** प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी ३ गुण)

i) चाचणी देत असताना प्रयोगकर्त्याला कोणत्या दक्षता घ्याव्या लागतात?
ii) विश्वनीयतेचा कोणताही एक प्रकार लिहा.
iii) क्षमता आणि अभिक्षमता चाचण्यांमधील भेद लिहा.
iv) अवधान कमतरता अतिक्रियाशीलता विकृती चाचणीचे उपयोजन लिहा.
v) मानसशास्त्रीय चाचण्यांची वैशिष्ट्ये थोडक्यात लिहा.
vi) मानसशास्त्रीय चाचणीचे महत्व स्पष्ट करा.

Q.3. कोणत्याही **दोन** प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी ४ गुण)

i) यूथ समस्या शोधिका चाचणीतील घटकांवर चर्चा करा
ii) मानसशास्त्रीय चाचणीचे स्वरूप स्पष्ट करा.
iii) चिकित्सात्मक क्षेत्रातील मानसशास्त्रीय चाचण्यांचे उपयोजन लिहा.
iv) ताण म्हणजे काय? तणावाच्या प्रकारांवर चर्चा करा.

Total no. of questions – 03
Total no. of printed pages- 02

Seat No. [ ]

Anekant Education Society's
Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science & Commerce, Baramati.
AUTONOMOUS
Affiliated to Savitribai Phule Pune University Pune
Semester End Examination
Class: S.Y.B.A.
Semester-III (2023 Pattern)
Subject: Vocational Skill Course (VSC)
Tourism Management(ECO-221-VSC)

Time: 1.00 Hour | Total Marks: 30

Note: 1. All questions are compulsory. 2. Figures to the right indicate full marks.

Q.1 (A) Attempt each of the following: **04**

1.Write the definition of hospitality?
2.Whatis domestic tourism.
3 State the meaning of tourism.
4. What is mean by tourism marketing?

(B) Attempt each of the following: **06**

1.What is mean by local tourism?
2.Write the meaning of marketing communication.
3.What is mean by marketing plan?

Q.2 Attempt any Four of the following **12**

1.Explain the nature of tourism.
2. Explain the pattern of tourism.
3.Expain the need of tourism marketing.
4. Explain the future trends of tourism marketing.
5. Explain the historyof tourism marketing.
6. Write informationabout destination marketing.

Q.3 Attempt any two of the following. **08**

1.Explain the principles of tourism.
2.Explain the different types of tourism.
3. Explain the environmental impacts of tourism.
4. Explain the core concepts of tourism marketing.

****

मराठी भाषांतर

वेळ: १तास **गुण:३०**

सूचना:१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. २. उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवतात. ३.संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.१ला. **अ) खालील सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा.** ०४

१. आदरातिथ्याची व्याख्या लिहा.

२. देशांतर्गत पर्यटन म्हणजे काय?

३. पर्यटनाचा अर्थ सांगा.

४. पर्यटन विपणन म्हणजे काय?

ब) खालील सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा. ०६

१. स्थानिक पर्यटन म्हणजे काय?

२. पर्यटन विपणन संवाद याचा अर्थ लिहा.

३. विपणन योजना म्हणजे काय?

प्र.२रा. **खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार)** १२

१. पर्यटनाचे स्वरूप स्पष्ट करा.

२. पर्यटनाचाआकृतीबंध स्पष्ट करा.

३. पर्यटन विपणनाची गरज स्पष्ट करा.

४. पर्यटन विपणनाणाचीभविष्यातील प्रवृत्ती स्पष्ट करा.

५. पर्यटन विपणनाचा इतिहास स्पष्ट करा.

६.गंतव्य स्थान पर्यटन याविषयी माहिती लिहा.

प्र.३रा. **खालील सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)** ०८

१. पर्यटनाची तत्वे स्पष्ट करा.

२. पर्यटनाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.

३. पर्यटनाचे पर्यावरणात्मक परिणाम स्पष्ट करा.

४. पर्यटन विपणनाच्या मुलभूत संकल्पना स्पष्ट करा.

****

Seat No. [ ]

Total No. of Pages: 01

Total No. of Questions: 03

Anekant Education Society's

Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science and Commerce, Baramati

(Autonomous)

Affiliated to Savitribai Phule Pune University, Pune

Class: SYBA

Subject Code (ENG-221-VSC): Learning English - I

Semester- III Examination Oct., 2024

2023 Pattern

(No. of Credits 02)

Time: 1.30 Hours **Marks: 30**

Note: a. All questions are compulsory

b. Figures to right indicate full marks

Q. 1. (A) Attempt each of the following: **(04)**

1. Who is writer of 'TV as a Babysitter'?
2. The earths diameter is------------ metres.
3. 'Purdah' is a collection of poems by ------------
4. 'A Psalm of Life' is all about-------------.

(B)Attempt each of the following: **(06)**

1. What common feature do Venus and Earth have?
2. What has the advent of television done for the first time in history?
3. What does the poet say about life in the first stanza of 'A Psalm of Life'?

Q. 2. Attempt any four of the following **(12)**

1)Give the synonyms of

i) abate ii) futile iii) mandatory

2) Give the antonyms of

i) active ii) follower iii) include

3)Add prefixes to the following words

i) paid ii) tolerable iii) tie

4)Rewrite the sentences using appropriate words from the brackets

i) Have you seen the new -------------- shop. (stationary /stationery)

ii) India is ---------- for its classical forms of dance and music. (popular/famous)

iii) She liked all the bags----------- the green one. (accept/except)

5) Tick the combinations of words that sound most natural

i) speak fluent English/speak easy English

ii) renew a contract/re-sign a contract

iii) equitable rights/equal rights

6) Fill in the blanks with appropriate tense forms:

Raghav------------(live) in Bhopal. He ------------- (work) in a bank. He ----------(have) two children.

Q.3. Attempt any two of the following: **(08)**

1. Describe the planet Jupiter.
2. Summarize the poem 'A Psalm of Life"
3. What does the poem 'Purdah' help us to understand?
4. What is the author's attitude towards television?

****

Seat No. [ ]

Total No. of Pages: 01

Total No. of Questions: 03

Anekant Education Society's

Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science and Commerce, Baramati

(Autonomous)

Affiliated to Savitribai Phule Pune University, Pune

Class: SYBA

Subject Code (ENG-221-VSC): Learning English - I

Semester- III Examination Oct., 2024

2023 Pattern

(No. of Credits 02)

Time: 1.30 Hours **Marks: 30**

Note: a. All questions are compulsory

b. Figures to right indicate full marks

Q. 1. (A) Attempt each of the following: **(04)**

1. Who is writer of 'TV as a Babysitter'?
2. The earths diameter is------------ metres.
3. 'Purdah' is a collection of poems by ------------
4. 'A Psalm of Life' is all about-------------.

(B)Attempt each of the following: **(06)**

1. What common feature do Venus and Earth have?
2. What has the advent of television done for the first time in history?
3. What does the poet say about life in the first stanza of 'A Psalm of Life'?

Q. 2. Attempt any four of the following **(12)**

1)Give the synonyms of

i) abate ii) futile iii) mandatory

2) Give the antonyms of

i) active ii) follower iii) include

3)Add prefixes to the following words

i) paid ii) tolerable iii) tie

4)Rewrite the sentences using appropriate words from the brackets

i) Have you seen the new -------------- shop. (stationary /stationery)

ii) India is ---------- for its classical forms of dance and music. (popular/famous)

iii) She liked all the bags----------- the green one. (accept/except)

5) Tick the combinations of words that sound most natural

i) speak fluent English/speak easy English

ii) renew a contract/re-sign a contract

iii) equitable rights/equal rights

6) Fill in the blanks with appropriate tense forms:

Raghav------------(live) in Bhopal. He ------------- (work) in a bank. He ----------(have) two children.

Q.3. Attempt any two of the following: **(08)**

1. Describe the planet Jupiter.
2. Summarize the poem 'A Psalm of Life"
3. What does the poem 'Purdah' help us to understand?
4. What is the author's attitude towards television?

****

Seat no. [   ]

Total no. of questions – 05
Total no. of printed pages- 02

Anekant Education Society's

Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science & Commerce, Baramati.
(EMPOWERED AUTONOMOUS)

Affiliated to Savitribai Phule Pune University, Pune

Semester End Examination

Class: SYBA, Sem.-III (2022 Pattern)

Subject: Economics G-I   Banking & Finance (UAEC231)

Time: 2.00 Hours.   **(No. of Credit 03)**   **Total Marks: 60**

Note: 1. All questions are compulsory.   2. Figures to the right indicate full marks.
3. Draw neat diagram wherever is necessary.

Que.1. Answer the following questions. **(12)**

1. When was the 'Bank of Bengal' established? 01
2. What is meant by Cash Credit? 01
3. When was the Reserve Bank of India established? 01
4. Write the definition of Joint Bank Account. 01
5. Write the definition of word 'Bank'. 02
6. What is meant by Demand Draft? 02
7. What is meant by Term Deposits? 02
8. What is meant by new private Indian banks? 02

Que. 2. Answer the following questions. (Any Three) **(12)**

1. State the basic features of Overdraft Facility.
2. Write short note on profitability of commercial bank.
3. State the International methods of remittances.
4. State the types of crossing.

Que. 3. Answer the following questions. (Any Two) **(12)**

1. Explain the evolution of banking in India in British period.
2. Explain the limitations of credit creation.
3. Explain the characteristics of bill of exchange.

Que. 4. Answer the following questions. (Any Two) **(12)**

1. Explain the characteristics of Promissory note.
2. Explain the modern methods of remittances.
3. Explain the types of cheque.

Que. 5. Answer the following questions. (Any One) **(12)**

1. Explain the structure of Indian Banking System.
2. Explain in detail the multiple credit creation.

****

P.T.O.

मराठी भाषांतर

वेळ: 2.00 तास गुण:६०

सूचना: १. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. २.उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवत
३. आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा. ४. संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहा

प्र.१ ला. खालील सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१२)

१. बँक ऑफ बेंगालची स्थापना केव्हा करण्यात आली? १
२. रोख कर्ज म्हणजे काय? १
३. भारतीय रिझर्व बँकेची स्थापना केव्हा करण्यात आली? १
४. संयुक्त बँक खात्याची व्याख्या लिहा. १
५. बँक या शब्दाची व्याख्या लिहा. २
६. मागणी धनाकर्ष म्हणजे काय? २
७. मुदत ठेवी म्हणजे काय? २
८. नवीन भारतीय खाजगी बँका म्हणजे काय? २

प्र.२ रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) (१२)

१. अधिकर्ष सवलतीची प्रमुख वैशिष्ट्ये सांगा.
२. व्यापारी बँकांची लाभप्रदता यावर टीप लिहा.
३. पैसे पाठविण्याची आंतरराष्ट्रीय पद्धती सांगा.
४. रेखांकनाचे प्रकार स्पष्ट सांगा.

प्र.३ रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१२)

१. ब्रिटिश काळातील बँक व्यवसायाची उत्क्रांती स्पष्ट करा.
२. पतनिर्मितीच्या मर्यादा स्पष्ट करा.
३. विनिमय विपत्राचे स्पष्ट करा.

प्र.४ था. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१२)

१. वचनपत्राची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा..
२. पैसे पाठविण्याच्या आधुनिक पद्धती स्पष्ट करा.
३. धनादेशाचेप्रकार स्पष्ट करा.

प्र.५ वा. खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) (१२)

१. भारतीय बँक प्रणालीची रचना सविस्तर स्पष्ट करा.
२. बहुगुणीत पतनिर्मितीची प्रक्रिया स्पष्ट करा.

****

Anekant Education Society's

Tuljaram Chaturchand College, Baramati,
(Arts, Commerce & Science)
(Autonomous)

Seat No. : [ ]

Total No. of Pages : 02

Total No. of Questions : 05

S.Y.B.A. (SEM - III)

Subject & Subject Code : हिंदी सामान्य (G-2) [UAHN 231]

(2022 Pattern)

समय : 2.00 घंटे

अंक : 60

सूचनाएँ : 1) एक सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।

2) दाहिनी ओर लिखे अंक प्रश्न के पूर्णांक हैं।

प्रश्न 1 अ) निम्नलिखित **प्रश्नों के एक वाक्यों** में उत्तर लिखिए। (04)

1) 'दूसरे' कहानी के लेखक कौन है ?

2) 'अफसर' कहानी में लेखक ने किस पर व्यंग्य किया है ?

3) 'नाच' कविता में रस्सी पर कौन नाच रहा है ?

4) लड़कियां अपनी मस्ती में मग्न होकर कौन-सा खेल खेल रही हैं ?

आ) निम्नलिखित प्रश्नों के **एक -दो वाक्यों** में उत्तर लिखिए। (08)

1) 'सलाम' कहानी के प्रमुख दो पात्रों के नाम लिखिए ।

2) 'प्रेम की बिरादरी' कहानी में कौन-सी समस्या चित्रित की है ?

3) 'हॉकी खेलती लड़कियां' कविता की कवयित्री का नाम लिखिए ।

4) 'देश कागज पर बना नक्शा नहीं होता' कविता के कवि कौन है ?

प्रश्न 2) निम्नलिखित प्रश्नों में से **किन्ही तीन** प्रश्नों के 50 -60 शब्दों में उत्तर लिखिए। (12)

1) सुनीता की कौन-कौन सी छोटी इच्छाएं हैं जो वह पूरी करना चाहती हैं ?

2) 'सलाम' कहानी में कमल को सुबह चाय पीने जाने पर कौन-सा अनुभव आया ?

3) 'देश कागज पर बना नक्शा नहीं होता' कविता का भावार्थ अपने शब्दों में लिखिए ।

4) 'कितनी रोटी' कविता में कवि अशोक चक्रधर जी ने अकाल की भयानकता का चित्रण किस प्रकार किया है ?

प्रश्न 3) अ) निम्नलिखित अवतरणों में से **किसी एक** अवतरण की ससंदर्भ व्याख्या कीजिए। (06)

1) "गर्मियों में किस्तों पर नया ले लेंगे...अभी तो काम निकल जाएगा... पचास-साठ तो इस पंखे के मिल ही जाएंगे ।"

(PTO)

2) "आप हमेशा उलटी बातें करते हैं.... रीति, नीति, परंपरा, विश्वास क्या कुछ नहीं है ? आप जानते हैं लड़का लड़की अलग जाति के हैं ?"

आ) निम्नलिखित अवतरणों में से **किसी एक** अवतरण की ससंदर्भ व्याख्या कीजिए। (06)

1) "" आज शुक्रवार का दिन है
और इस छोटे से शहर की यह लड़कियां
खेल रही है हॉकी
खुश हैं लड़कियां
फिलहाल
खेल रही है हॉकी
कोई डर नहीं।"

अथवा

2) "इस दुनिया में आदमी की जान से बड़ा
कुछ भी नहीं है
न ईश्वर
न ज्ञान
न चुनाव
कागज पर लिखी कोई भी इबारत
फाड़ी जा सकती है
और जमीन के सात परतों के भीतर
गाड़ी जा सकती है।"

प्रश्न 4 अ) निम्नलिखित शब्द युग्मों में से **किन्हीं तीन** के अर्थ लिखकर वाक्यों में प्रयोग कीजिए। (06)

1) अभय - उभय 2) कुल - कूल 3) चिर - चीर
4) दिन - दीन 5) उपकार - अपकार 6) अश्व - अश्म

आ) निम्नलिखित में से **किसी एक** साक्षात्कार का नमूना तैयार कीजिए। (06)

1) संगीत क्षेत्र के किसी महान गायक के साक्षात्कार का नमूना तैयार कीजिए।

2) भूतपूर्व क्रिकेटर सचिन तेंदुलकर के साक्षात्कार का नमूना तैयार कीजिए ।

प्रश्न 5) निम्नलिखित प्रश्नों में से **किसी एक** प्रश्न का उत्तर विस्तार से लिखिए। (12)

1) 'सलाम' कहानी दलितों के शोषण का विरोध करती है।" स्पष्ट कीजिए ।

2) 'देश कागज पर बना नक्शा नहीं होता' कविता में कवि सर्वेश्वर दयाल सक्सेना कौन सा संदेश देना चाहते हैं ?

******

Anekant Education Society's
Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science and Commerce, Baramati
Autonomous

Seat No. [ ]

Total No. of Questions: 05 | Total No. of Pages: 01

S. Y. B. A. (Semester- III)
Sub Code: UAYO231 Yogvidya: II
(2022 Pattern)

Time: 2.00 Hours | Max. Marks: 30

Instruction to the candidates:
1) *All questions are compulsory.*
2) *All questions carry equal marks.*

प्र १ खालीलपैकी कोणत्याही सहा प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (६)
१ महर्षी पतंजलीनुसार योगाची व्याख्या सांगा.
२ भुजंगासान कोणत्या आसन प्रकारात समाविष्ट होते?
३ पदमासन कोणत्या आसनप्रकारात सामाविष्ट होते?
४ सर्वांगासन कोणत्या आसन प्रकारात सामाविष्ट होते?
५ योगसुत्र ग्रंथ कोणी लिहीला?
६ समाधीपादात एकूण किती सुत्रे आहेत?
७ कुर्मासन कोणत्या आसन प्रकारात समाविष्ट होते?
८ अहिंसा म्हणजे काय?

प्र २ खालीलपैकी कोणत्याही दोन टीपा लिहा (६)
१ सूत्रनेती
२ उत्कठासन
३ शितलीप्राणयम
४ सूर्यभेदन प्राणायम

प्र ३ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नाचे उत्तरे लिहा (६)
१ ध्यान पध्दतीचे महत्व थोडक्यात महत्व सांगा.
२ भ्रमरीप्राणायमाचे मानसिक आरोग्यात महत्व सांगा.
३ गोमुखासान शारीरिक आरोग्यात महत्व सांगा.

प्र ४ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नाचे उत्तरे लिहा (६)
१ जिवाबंधाचे शारिरीक आरोग्यात महत्व सांगा.
२ वमनधौतीचे महत्व थोडक्यात सांगा.
३ उच्च रक्तदाब नियंत्रणात योगनिद्रेचे महत्व सांगा.

प्र ५ खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा (६)
१ शुध्दीक्रियेचे प्रकार सांगा.
२ अवधान प्रक्रियेत वृक्षासनाचे महत्व स्पष्ट करा.

आसन क्रमांक :
एकूण पुष्ठसंख्या : १

एकूण प्रश्नसंख्या : ५

अनेकान्त एज्युकेशन सोसायटीचे
तुळजाराम चतुरचंद कला, विज्ञान आणि वाणिज्य महाविद्यालय, बारामती.
(स्वायत्त)
सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाशी संलग्न
वर्ग : द्वितीयवर्ष कला शाखा
विषय : तत्त्वज्ञान
सत्र : तिसरे
अभ्यासक्रमाचे शिर्षक: भारतीय आणि पाश्चात्य तत्वज्ञान

अभ्यासक्रम कोड: UAPH232
(Pattern 2022)
(श्रेयांक संख्या: ०३)
एकूण गुण - ६०

वेळ - २:०० तास

सूचना → १) सर्व प्रश्न सोडवणे अनिवार्य आहे
२) उजवीकडील अंक गुण दर्शवतात

प्र.१) अ) खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा. (प्रत्येकी १ गुण) ४

१) ब्रह्म ची व्याख्या करताना सद् चिद --------------अशी केली जाते
अ) सत्य ब) आनंद क) ज्ञान

२) 'आत्मा अमर आहे ' असे कोणता तत्त्ववेता म्हणतो.
अ) पायथॅगोरस ब) डीमॉक्रिटस क) सॉफिस्ट

३) चार्वाकांनी खालीलपैकी कोणत्या ज्ञान साधनेचे खंडन केले नाही.
अ) प्रत्यक्ष ब) अनुमान क) शब्द

४) आदर्श राज्यकारभारासंबंधी प्लेटोने -------------------- हा ग्रंथ लिहिला
अ) रिपब्लिक ब) फिडो क) पॉलिटिकस

प्र.१) ब) एका वाक्यात उत्तरे द्या. (प्रत्येकी 2 गुण) ८

१) सर्वात मोठे उपनिषद कोणते?
२) चार्वाकांच्या मते परम पुरुषार्थ कोणता आहे?
३) 'आपण एकाच नदीत दोनदा पाऊल टाकू शकत नाही' असे कोणता तत्त्ववेता म्हणतो?
४) प्लेटोच्या कोणत्याही एका ग्रंथाचे नाव सांगा?

प्र.२) खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. (प्रत्येकी ४ गुण) १२

१) इंद्रदेवताविषयी माहिती सांगा.
२) पाश्चात्य तत्त्वज्ञानातील अॅनॅक्झॅगोरस विषयी माहिती सांगा
३) चार्वाकांचे सत्ताशास्त्र विषयक विचार सांगा.
४) प्लेटोची ज्ञानविषयक उपपत्ती काय आहे?

प्र.३) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. (प्रत्येकी ६ गुण) १२

१) उपनिषद म्हणजे काय? वेदवांङ्:मय विषय माहिती सांगा.
२) चार्वाकांचा ज्ञानविषयक सिद्धांत सांगा.
३) प्लेटोचे कल्पनाविषयक उपपत्तीबाबतचे विचार काय आहेत.

प्र.४) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. (प्रत्येकी ६ गुण) १२

१) उपनिषदातील आत्म्याविषयक विचार स्पष्ट करा.
२) ग्रीक तत्त्वज्ञानातील सोफिस्ट विचारवंतांविषयी माहिती द्या
३) चार्वाकांची जडवादाविषयीची संकल्पना काय आहे

प्र.५) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवणे अनिवार्य आहे. (प्रत्येकी १२ गुण) १२

१) भारतीय दर्शनातील नास्तिक दर्शनाबाबत तुमचे विचार स्पष्ट करा.
२) सॉक्रेटिसपूर्व पाश्चात्य तत्त्वज्ञानाविषयी माहिती सांगा.

Total No. of Question:-05 अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे, Total No. of Page:-01

तुळजाराम चतुरचंद कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, बारामती. (स्वायत्त महाविद्यालय)

सत्रांत परीक्षा Seat [ ]

विषय : राज्यशास्त्र

वर्ग - एस. वाय. बी. ए. प्रथम वर्ष, सत्र - III (Pattern 2022)

वेळ:- ०२:०० तास विषय व कोड :- UAPO 232 Western Political Thought गुण:- ६०

सूचना : - 1) सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे.
2) उजवी कडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न.१ ला. खालील पैकी सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. 12

अ) खालील प्रश्नाचे योग्य पर्याय निवडा (प्रत्येकी 1 गुण)

१) राज्यशास्त्राचा जनक कोणास म्हटले जाते?
अ) अॅरिस्टॉटल ब) रुसो क) प्लेटो ड) कार्ल मार्क्स

२) व्यक्ती स्वातंत्र्याचा पुरस्कर्ता कोणास म्हटले जाते?
अ) रुसो ब) जे. एस. मिल क) कार्ल मार्क्स ड) प्लेटो

३) आदर्श राज्याची संकल्पना कोणी मांडली?
अ) मॅकिआव्हेली ब) प्लेटो क) लॉक ड) रुसो

४) राजकारणाची धर्म आणि नैतीकते पासून कोणत्या विचारवंताने फारकत केली?
अ) प्लेटो ब) अॅरिस्टॉटल क) मिल ड) मॅकिआव्हेली

ब) खालील प्रश्नाचे एका वाक्यात उत्तर लिहा. (प्रत्येकी 2 गुण)

१) गुलामगिरी प्रथेचे समर्थन कोणी केले?
२) निरंकुश राजतंत्राचे समर्थन कोणी केले आहे?
३) आधुनिक राज्यशास्त्राचा जनक कोणास म्हटले जाते?
४) प्रातिनिधिक शासंनासंबंधीचे विचार कोणी मांडले?

प्रश्न. 2. रा. खालील पैकी कोणत्याही तीन टिपा लिहा . (प्रत्येकी 4 गुण) 12

१) प्लेटोचा साम्यवाद
२) गुलामगिरी
३) धर्म आणि राजकारण
४) उपयुक्ततावाद

प्रश्न. 3. रा. खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (प्रत्येकी 6 गुण) 12

१) प्लेटोचे शिक्षण विषयक विचार स्पष्ट करा.
२) मॅकिआव्हेलीचे मानवी स्वभावा संबंधीचे विचार स्पष्ट करा.
३) प्रातिनिधिक शासनासंबंधीचे मिलचे विचार स्पष्ट करा.

प्रश्न. 4. था. खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (प्रत्येक 6 गुण) 12

१) मॅकिआव्हेलीचे राज्य विषयक विचार स्पष्ट करा.
२) जे.एस.मिलचे स्वातंत्र्या विषयक विचार स्पष्ट करा.
३) अॅरिस्टॉटलचे क्रांती विषयक सिद्धांत स्पष्ट करा.

प्रश्न. 5. वा. खालील पैकी कोणताही एक प्रश्न लिहा. 12

१) अॅरिस्टॉटलचे राज्य विषयक विचार सविस्तर स्पष्ट करा.
२) प्लेटोचा न्याय विषयक सिद्धांत सविस्तर स्पष्ट करा.

----------*-----*-----*-----*

25/3/25 (M)

Seat No.

Total no. of Questions – 05
Total no. of Printed Pages- 02

Anekant Education Society's
Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science & Commerce, Baramati.
EMPOWERED AUTONOMOUS
Affiliated to Savitribai Phule Pune University, Pune
Semester End Examination
Class: S.Y.B.A. Semester-III (2022 Pattern)
Economics Special Paper - I
Subject: Micro Economics – I (UAEC232)

Time: 2.00 Hours. Total Marks: 60

Instructions to the Candidates: 1. All questions are compulsory. 2. Figures to the right indicate full marks.
3. Draw neat diagram wherever is necessary.

Que.1. Answer the following questions. **(12)**

1. Who formulated the Law of Diminishing Marginal Utility? 1
2. Give the full form of TR. 1
3. State the formula of Production Function. 1
4. Give the full form of MC. 1
5. State the meaning of Supply. 2
6. What is meant by Fixed cost? 2
7. What is meant by Ordinal Utility? 2
8. How many stages are there in the Law of Variable Proportion? 2

Que. 2. Answer the following questions. (Any Three) **(12)**

1. Explain the concept of Cardinal Utility'.
2. Write a note on 'Micro Economics'.
3. Explain the concept of 'Revenue'.
4. Explain the concept of 'Production Function'.

Que. 3. Answer the following questions. (Any Two) **(12)**

1. Explain the Nature of Micro Economics.
2. Explain the Basic Economic Problems.
3. Explain the types of Elasticity of Supply with diagram.

Que. 4. Answer the following questions. (Any Two) **(12)**

1. Explain the characteristics of Indifference curve with diagram.
2. Explain the various concept of Cost of Production.
3. Explain the Law of Demand with diagram.

Que. 5. Answer the following questions. (Any One) **(12)**

1. Explain the Law of Diminishing Marginal Utility with diagram.
2. Explain the Tools of Economic Analysis.

** P.T.O.

मराठी भाषांतर

वेळ: २.०० तास | **गुण: ६०**

विद्यार्थ्यांसाठी सूचना: १. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. २. उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवतात.
३. आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा. ४. संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.१ ला. खालील सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१२)

१. घटत्या सिमांत उपयोगितेचा नियम कोणी मांडला? १
२. TR चे विस्तृत रूप द्या. १
३. उत्पादन फलनाचे सूत्र सांगा. १
४. MC चे विस्तृत रूप द्या. १
५. पुरवठ्याचा अर्थ सांगा. २
६. स्थिर खर्च म्हणजे काय? २
७. क्रमदर्शी उपयोगिता म्हणजे काय? २
८. बदलत्या प्रमाणाच्या नियमाच्या किती अवस्था आहेत? २

प्र.२ रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) (१२)

१. 'अंकदर्शी उपयोगिता' संकल्पना स्पष्ट करा.
२. 'सूक्ष्मलक्षी अर्थशास्त्र' यावर टिप लिहा.
३. 'प्राप्ती'ची संकल्पना स्पष्ट करा.
४. 'उत्पादन फलन' संकल्पना स्पष्ट करा.

प्र.३ रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१२)

१. सूक्ष्मलक्षी अर्थशास्त्राचे स्वरूप स्पष्ट करा.
२. मूलभूत आर्थिक प्रश्न स्पष्ट करा.
३. पुरवठ्याच्या लवचिकतेचे प्रकार आकृतीच्या सहाय्याने स्पष्ट करा.

प्र.४ था. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१२)

१. समवृत्ती वक्राची वैशिष्टये आकृतीच्या सहाय्याने स्पष्ट करा.
२. उत्पादन खर्चाच्या संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा.
३. मागणीचा नियम आकृतीच्या सहाय्याने स्पष्ट करा.

प्र.५ वा. खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) (१२)

१. घटत्या सिमांत उपयोगितेचा नियम आकृतीच्या सहाय्याने स्पष्ट करा.
२. आर्थिक विश्लेषणाची साधने सविस्तर स्पष्ट करा.

****

Anekant Education Society's

Tuljaram Chaturchand College, Baramati,
(Arts, Commerce & Science)
(Autonomous)

Seat No. :

Total No. of Questions : 05

Total No. of Pages : 02

S.Y.B.A. (SEM - III)

Subject & Subject Code : काव्यशास्त्र (S-1) [UAHN 232]

(2022 Pattern)

समय : 2.00 घंटे

अंक : 60

सूचनाएँ : 1) एक सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।

2) दाहिनी ओर लिखे अंक प्रश्न के पूर्णांक हैं।

प्रश्न 1 अ) निम्नलिखित **बहुविकल्पीय प्रश्नों** के उत्तर लिखिए। (04)

1. इनमें से कौन-से तत्व को रसतत्व या प्राणतत्व कहा जाता है?

1) भाव तत्व 2) बुद्धि तत्व 3) कल्पना तत्व 4) शैली तत्व

2. 'काव्य' शब्द का व्युत्पत्ति परक अर्थ कौनसा है ?

1) कवि की कृति 2) साहित्य 3) वाड्मय 4) कविता

3. 'शब्दार्थो सहितो काव्यं' किसकी परिभाषा है ?

1) आ. विश्वनाथ 2) आ. भामह 3) आ. भरतमुनि 4) आ. दंडी

4. "तत्र विभावानुभाव व्यभिचारी संयोगाद्रस रसनिष्पत्ति:।" यह रससूत्र किस आचार्य ने बताया है?

1) आ. भरतमुनि 2) आ. अभिनव गुप्त 3) आ. विश्वनाथ 4) आ. धनंजय

आ) निम्नलिखित प्रश्नों के **संक्षेप** में उत्तर लिखिए। (08)

1) काव्य के दो हेतु कौन से हैं ?

2) काव्य के दो तत्व बताइए।

3) रस के मुख्य अंग कितने और कौनसे हैं ?

4) शब्दशक्ति किसे कहते हैं ?

प्रश्न 2) निम्नलिखित प्रश्नों में से **किन्ही तीन** प्रश्नों के 50-60 शब्दों में उत्तर लिखिए। (12)

1) हिंदी के दो विद्वानों दवारा दी गई काव्य की परिभाषाओं को स्पष्ट कीजिए।

2) काव्य में व्युत्पत्ति के महत्व को स्पष्ट कीजिए।

3) अभिधा शब्दशक्ति का सामान्य परिचय दीजिए।

4) अर्थालंकार किसे कहते हैं ? बताते हुए उपमा अलंकार को सोदाहरण स्पष्ट कीजिए।

(P.T.O.)

प्रश्न 3) निम्नलिखित प्रश्नों में से **किन्ही दो** प्रश्नों के 100-120 शब्दों में उत्तर लिखिए। (12)

1) काव्य प्रयोजन से क्या तात्पर्य हैं ? काव्य के कोई भी दो प्रयोजनों को स्पष्ट कीजिए।
2) काव्य में भावतत्व के महत्व को स्पष्ट कीजिए।
3) भरतमुनि के रससूत्र पर प्रकाश डालिए ।

प्रश्न 4) निम्नलिखित में से **किन्हीं दो** पर टिप्पणी लिखिए। (12)

1) बुद्धि तत्व
2) व्यंजना शब्दशक्ति
3) विभाव ।

प्रश्न 5) निम्नलिखित प्रश्नों में से **किसी एक** प्रश्न का उत्तर विस्तार से लिखिए। (12)

1) काव्य की संस्कृत तथा अंग्रेजी विद्वानों द्वारा दी गई परिभाषाओं के आधार पर काव्य के स्वरूप पर प्रकाश डालिए।
2) भारतीय विद्वानों द्वारा द्वारा प्रतिपादित काव्य प्रयोजनों पर प्रकाश डालिए।

******

Total No. of Question:-05 अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे, Total No. of Page:-01

तुळजाराम चतुरचंद कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, बारामती. (स्वायत्त महाविद्यालय)

सत्रांत परीक्षा Seat

विषय : राज्यशास्त्र

वर्ग - एस. वाय. बी. ए. प्रथम वर्ष, सत्र - III (Pattern 2022)

वेळ:- ०२:०० तास विषय व कोड :- UAPO 232 Western Political Thought गुण:- ६०

सूचना : - 1) सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे.
2) उजवी कडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न.१ ला. खालील पैकी सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. 12

अ) खालील प्रश्नाचे योग्य पर्याय निवडा (प्रत्येकी 1 गुण)

१) राज्यशास्त्राचा जनक कोणास म्हटले जाते?
अ) ॲरिस्टॉटल ब) रुसो क) प्लेटो ड) कार्ल मार्क्स

२) व्यक्ती स्वातंत्र्याचा पुरस्कर्ता कोणास म्हटले जाते?
अ) रुसो ब) जे. एस. मिल क) कार्ल मार्क्स ड) प्लेटो

३) आदर्श राज्याची संकल्पना कोणी मांडली?
अ) मॅकिआव्हेली ब) प्लेटो क) लॉक ड) रुसो

४) राजकारणाची धर्म आणि नैतीकते पासून कोणत्या विचारवंताने फारकत केली?
अ) प्लेटो ब) ॲरिस्टॉटल क) मिल ड) मॅकिआव्हेली

ब) खालील प्रश्नाचे एका वाक्यात उत्तर लिहा. (प्रत्येकी 2 गुण)

१) गुलामगिरी प्रथेचे समर्थन कोणी केले?
२) निरंकुश राजतंत्राचे समर्थन कोणी केले आहे?
३) आधुनिक राज्यशास्त्राचा जनक कोणास म्हटले जाते?
४) प्रातिनिधिक शासंनासंबंधीचे विचार कोणी मांडले?

प्रश्न. 2. रा. खालील पैकी कोणत्याही तीन टिपा लिहा . (प्रत्येकी 4 गुण) 12

१) प्लेटोचा साम्यवाद
२) गुलामगिरी
३) धर्म आणि राजकारण
४) उपयुक्ततावाद

प्रश्न. 3. रा. खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (प्रत्येकी 6 गुण) 12

१) प्लेटोचे शिक्षण विषयक विचार स्पष्ट करा.
२) मॅकिआव्हेलीचे मानवी स्वभावा संबंधीचे विचार स्पष्ट करा.
३) प्रातिनिधिक शासनासंबंधीचे मिलचे विचार स्पष्ट करा.

प्रश्न. 4. था. खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (प्रत्येक 6 गुण) 12

१) मॅकिआव्हेलीचे राज्य विषयक विचार स्पष्ट करा.
२) जे.एस.मिलचे स्वातंत्र्या विषयक विचार स्पष्ट करा.
३) ॲरिस्टॉटलचे क्रांती विषयक सिद्धांत स्पष्ट करा.

प्रश्न. 5. वा. खालील पैकी कोणताही एक प्रश्न लिहा. 12

१) ॲरिस्टॉटलचे राज्य विषयक विचार सविस्तर स्पष्ट करा.
२) प्लेटोचा न्याय विषयक सिद्धांत सविस्तर स्पष्ट करा.

----------*-----*-----*-----*

Seat No- [ ]

[Total No. of Question: 5]

Anekant Education Society's [Total No. of Pages- 2]

Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science and Commerce, Baramati

(Autonomous)

Affiliated to Savitribai Phule, Pune University

Class- S.Y.B.A.

MARATHI (Semester-III)

Sub Code – UAMR233

आधुनिक मराठी वाड्मयाचा इतिहास मराठी (इ.स.१८१८ ते १९२०)

(2022 Pattern)

(No. of Credits 03)

Time : 2 Hours Max Marks : 60

सूचना- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

२) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१ ला. अ) खालील प्रश्नांची उत्तरे एका वाक्यात लिहा. (४)

१. 'पहिली सामाजिक कादंबरी कोणती?

२. महात्मा फुले यांनी कोणते नाटक लिहिले आहे?

३.'दिग्दर्शन' हे नियतकालिक कोणत्या साली सुरु झाले?

४.'मोचनगड' ही कादंबरी कोणी लिहिली?

ब) खालील प्रश्नाची उत्तरे २० शब्दांत लिहा. (८)

१. भाऊ महाजन यांनी कोणते वृत्तपत्र सुरु केले?

२. निबंधमाला कोणी सुरू केली?

३. मुलींची पहिली शाळा कोणी सुरु केली ?

४. मराठी रंगभूमीवरील पहिले नाटक कोणते ?

प्रश्न २ रा. खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे ५० शब्दांपर्यंत लिहा. [१२]

१) हरिभाऊ आपटे यांच्या ऐतिहासिक कादंबऱ्यांचा परिचय करून द्या. .

२) टीप लिहा- इ.स.१८१८ ते १८७४ या कालखंडातील सामाजिक परिस्थिती

३) 'यमुना पर्यटन' या कादंबरीचे आशयसौंदर्य उलगडून दाखवा.

४) 'राम गणेश गडकरी यांच्या नाटकांचा प्रभाव मराठी रसिकांवर पडला', स्पष्ट करा.

प्रश्न ३ रा.खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे १५० शब्दांपर्यंत लिहा. [१२]

१) 'इ.स.१८७५ नंतर बदलत्या सामजिक, राजकीय परिस्थितीचा परिणाम मराठी साहित्यावर झाला', स्पष्ट करा.

२) विष्णुशास्त्री चिपळूणकर यांच्या निबंधाची वैशिट्ये सांगा.

३) इ.स.१८१८ ते १८७४ या कालखंडातील चरित्र –आत्मचरित्र या साहित्य प्रकारची वाटचाल लिहा.

प्रश्न ४ था.खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे १५० शब्दांपर्यंत लिहा. [१२]

१)'इ.स.१८१८ ते १८७४ या कालखंडातील मराठी साहित्याचा विकास नियतकालिकातून झाला', ते स्पष्ट करा.

२) इ.स. १८७५ ते १९२० या कालखंडातील नाटक वाङ्मय प्रकाराची जडणघडण लिहा.

३) 'इ.स.१८१८ ते १८७४ या कालखंडाला भाषांतर युग म्हणतात', स्पष्ट करा.

प्रश्न ५ वा.खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर ३०० शब्दांपर्यंत लिहा. [१२]

१) इ.स. १८१८ ते १८७४ या कालखंडातील कथा या वाङ्मय प्रकाराची वाटचाल स्पष्ट करा

२) इ.स.१८७५ ते १९२० या कालखंडातील कादंबरी वाटचाल लिहा.

---

otal No. of Questions: 05

Seat No. ☐

Total No. of Pages: 01

Anekant Education Society's

Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science and Commerce, Baramati

(Autonomous)

Affiliated to Savitribai Phule Pune University, Pune

Class: S.Y.B.A.

Semester- IV Examination March/April 2025

Subject Code (UAEN 241)

Paper Title: Compulsory English

2022 Pattern

(No. of Credits: 03)

Time: 2 Hour **Marks: 60**

Note: a. All questions are compulsory
b. Figures to right indicate full marks

Q. 1. (A) Attempt each of the following. **(1 Marks each)**

1. The people ....bravely during the famine. (carried out/carried on)
2. Have a conversation/make a conversation (Choose correct collocation).
3. He has .... a wonderful idea for the picnic. (come into/ come up with).
4. The boy felt .... when none of his friends went to watch him play. (let down/let me)

Q. 1. (B) Attempt each of the following. **(2 Marks each)**

1. Neha is not as intelligent as Ram. (Change into comparative degree)
2. Puneet is clever. Puneet is kind. (Transform into compound sentence)
3. Jupiter is the biggest of all planets. (Add question tag)
4. It is not dark. (Add question tag)

Q. 2. Attempt any three of the following. **(4 Marks each)**

1. What happened to the 'foolish bubble' at the end in the poem, *The Rock and The Bubble*?
2. What is the speaker's reaction when he sees another person in distress in the poem, *On Another's Sorrow*?
3. How does Ivan make plan to spend the lottery prize money in, *The Lottery Ticket*?
4. What are the four basic steps involved in evaluating a problem?

Q. 3. Attempt any two of the following. **(6 Marks each)**

1. Why is it better to laugh and be merry according to the poet John Masefield?
2. How can one manage and organize time effectively?
3. What is the importance of problem-solving skills for professional success?

Q. 4. Attempt any two of the following. **(6 Marks each)**

1. What is the central idea of the poem, *The Rock and the Bubble*?
2. What thoughts about his wife and her relations began to trouble Ivan Dmitritch in, *The Lottery Ticket*?
3. Explain Vivekananda's reason for telling the story of the frog in the well in, *The Chicago Speech*.

Q. 5. Attempt any one of the following. **(12 Marks each)**

1. Explain *The Lottery Ticket* as a satirical comment on human thoughts and aspirations.
2. Analyse the character of Vera, based on her words and action in the story, *The Open Window*.

***

Anekant Education Society's

Tuljaram Chaturchand College, Baramati,
(Arts, Commerce & Science)
(Autonomous)

Seat No. : [ ]

Total No. of Questions : 05 Total No. of Pages : 02

S.Y.B.A. (SEM - IV) March, 2025

Subject & Subject Code : हिंदी सामान्य (G-2) [UAHN 241]

(2022 Pattern)

समय : 2.00 घंटे अंक : 60

सूचनाएँ : 1) एक सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।

2) दाहिनी ओर लिखे अंक प्रश्न के पूर्णांक हैं।

प्रश्न 1 अ) निम्नलिखित **प्रश्नों के एक वाक्यों** में उत्तर लिखिए। (04)

1) 'खेल' कहानी किस पर आधारित है ?

2) 'लाल पान की बेगम' कहानी के लेखक कौन है ?

3) 'चुनौती' कविता में कौन किसे चुनौती देता है ?

4) 'बेजगह' कविता की कवयित्री कौन है ?

आ) निम्नलिखित प्रश्नों के **एक -दो वाक्यों** में उत्तर लिखिए। (08)

1) 'खेल' कहानी में कौन-से दो पात्र हैं ?

2) मुंशी वंशीधर ने पंडित आलोपीदीन को क्यों हिरासत में ले लिया ?

3) 'गाँव के लडके' कविता में गाँव के बच्चे कैसे दिखाई देते हैं ?

4) 'बेजगह' कविता में कौन-सी समस्या चित्रित की है ?

प्रश्न 2) निम्नलिखित प्रश्नों में से **किन्ही तीन** प्रश्नों के 50 -60 शब्दों में उत्तर लिखिए। (12)

1) 'नमक का दरोगा' कहानी में प्रेमचंद जी ने ईमानदारी के महत्व को कैसे स्पष्ट किया है ?

2) "बिगडैल बच्चे" कहानी में लेखिका को युवा बच्चों पर गुस्सा क्यों आता है ?

3) 'पेड़' कविता में कवि ने कौन सा संदेश दिया है ?

4) बाबा ने 'शेर बनो, भेड़ बकरी मत बनो' ऐसा क्यों कहा ?

प्रश्न 3) अ) निम्नलिखित अवतरणों में से **किसी एक** अवतरण की ससंदर्भ व्याख्या कीजिए।(06)

1) "हम उन नमकहरामों में नहीं है जो कौड़ियों पर अपना ईमान बेचते फिरते हैं। आप इस समय हिरासत में हैं। आपका कायदे के अनुसार चालान होगा।"

अथवा

2) "बिरजू की मां के आगे नाथ और पीछे पगहिया न हो तब न; फुआ।" (P.T.O.)

आ) निम्नलिखित अवतरणों में से **किसी एक** अवतरण की ससंदर्भ व्याख्या कीजिए। (06)

1) "मिट्टी से भी मटमैले तन
अधफटे, कुचैले, जीर्ण वसन
ज्यों मिट्टी के हो बने हुए
ये गँवई लड़के भू के धन।"

अथवा

2) "फिर भी आदमी बौना नहीं लगे
इसलिए पेड़ अपनी टहनियों को झुका देते हैं
और बच्चों को फल
स्त्रियों को फूल
और चाहने पर प्रेम के लिए
छाँह के अलावा
थोड़ी सी आड़ भी देते हैं।"

प्रश्न 4 अ) निम्नलिखित पारिभाषिक शब्दों में से **किन्हीं छह** के हिंदी पर्याय लिखिए। (06)

1) Advance 2) Postage Stamp 3) Cabinet 4) Minutes
5) Constitution 6) Inspector 7) Gazette 8) Break Journey

आ) निम्नलिखित में से **किसी एक** का वृत्तांत लेखन / विज्ञापन का नमूना तैयार कीजिए। (06)
1) 15 अगस्त के अवसर पर मनाए गए स्वतंत्रता दिन समारोह का वृत्तान्त तैयार कीजिए।
2) दिवाली सेल का विज्ञापन तैयार कीजिए।

प्रश्न 5) निम्नलिखित प्रश्नों में से **किसी एक** प्रश्न का उत्तर विस्तार से लिखिए। (12)
1) "खेल' कहानी में जैनेंद्रकुमार जी ने बाल-मनोवैज्ञानिकता का चित्रण किया है।' स्पष्ट कीजिए।
2) कवयित्री अनामिका ने 'बेजगह' कविता में लड़कियों की अवस्था का चित्रण किस प्रकार किया है ?

******

Seat No.

Total No. of Pages: 01

Total No. of Questions: 05

Anekant Education Society's

Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science and Commerce, Baramati

(Autonomous)

Affiliated to Savitribai Phule Pune University, Pune

Class: S.Y.B.A.

Semester- IV Examination March/April 2025

Subject Code (UAEN 241)

Paper Title: Compulsory English

2022 Pattern

(No. of Credits: 03)

Time: 2 Hour **Marks: 60**

Note: a. All questions are compulsory

b. Figures to right indicate full marks

Q. 1. (A) Attempt each of the following. **(1 Marks each)**

1. The people ....bravely during the famine. (carried out/carried on)
2. Have a conversation/make a conversation (Choose correct collocation).
3. He has .... a wonderful idea for the picnic. (come into/ come up with).
4. The boy felt .... when none of his friends went to watch him play. (let down/let me)

Q. 1. (B) Attempt each of the following. **(2 Marks each)**

1. Neha is not as intelligent as Ram. (Change into comparative degree)
2. Puneet is clever. Puneet is kind. (Transform into compound sentence)
3. Jupiter is the biggest of all planets. (Add question tag)
4. It is not dark. (Add question tag)

Q. 2. Attempt any three of the following. **(4 Marks each)**

1. What happened to the 'foolish bubble' at the end in the poem, *The Rock and The Bubble*?
2. What is the speaker's reaction when he sees another person in distress in the poem, *On Another's Sorrow*?
3. How does Ivan make plan to spend the lottery prize money in, *The Lottery Ticket*?
4. What are the four basic steps involved in evaluating a problem?

Q. 3. Attempt any two of the following. **(6 Marks each)**

1. Why is it better to laugh and be merry according to the poet John Masefield?
2. How can one manage and organize time effectively?
3. What is the importance of problem-solving skills for professional success?

Q. 4. Attempt any two of the following. **(6 Marks each)**

1. What is the central idea of the poem, *The Rock and the Bubble*?
2. What thoughts about his wife and her relations began to trouble Ivan Dmitritch in, *The Lottery Ticket*?
3. Explain Vivekananda's reason for telling the story of the frog in the well in, *The Chicago Speech.*

Q. 5. Attempt any one of the following. **(12 Marks each)**

1. Explain *The Lottery Ticket* as a satirical comment on human thoughts and aspirations.
2. Analyse the character of Vera, based on her words and action in the story, *The Open Window*.

***

A

Total No. of Question:-05 अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे, Total No. of Page:- 01

तुळजाराम चतुरचंद कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, बारामती.

(अधिकारप्रदत्त स्वायत्त) Seat No:-

सत्रांत परीक्षा

विषय : राज्यशास्त्र

वर्ग – एस. वाय. बी. ए. व्दितीय वर्ष, सत्र - IV (Pattern 2022)

वेळ:- ०२ : ०० तास विषय व कोड :- UAPO 241 Political Theory गुण:- ६०

सूचना : - 1) सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे.
2) उजवी कडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न.१ ला. खालील पैकी सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. 12

अ) खालील प्रश्नाचे योग्य पर्याय निवडा (प्रत्येकी 1 गुण)

1) संसदीय लोकशाही शासन व्यवस्था कोणत्या देशात आहे?
अ) रशिया ब) चीन क) भारत ड) वरील सर्व

2) मानवास समाजशील प्राणी कोणी संबोधले आहे.
अ) ॲरिस्टॉटल ब) प्लेटो क) सॉक्रेटिस ड) मॅकियाव्हली

3) सार्वभौमत्वाचा एकसत्तावादी सिद्धांताचा पुरस्कार कोणी केला?
अ) जॉन अस्टिन ब) जॉन लॉक क) ॲरिस्टॉटल ड) बेल

4) जागतिकीकरणाला केव्हा प्रारंभ झाला.
अ) १९९० नंतर ब) २००० नंतर क) २०१० नंतर ड) २००५ नंतर

ब) खालील प्रश्नाचे एका वाक्यात उत्तर लिहा. (प्रत्येकी 2 गुण)

1) जागतिकीकरणाचे दोन तोटे सांगा.
2) लोकशाहीची व्याख्या लिहा.
3) सहभागात्मक लोकशाहीचा पुरस्कार कोणी केला.
4) जे.एस.मिलने स्वातंत्र्याचे किती प्रकारात वर्गीकरण केले आहे.

प्रश्न. 2 रा. खालील पैकी कोणत्याही तीन टिपा लिहा . (प्रत्येकी 4 गुण) 12

1) लोकशाहीचे मूलाधार स्पष्ट करा
2) जागतिकीकरणाचे महत्व स्पष्ट करा.
3) समतेचे महत्त्व स्पष्ट करा.
4) स्वातंत्र्याचे प्रकार स्पष्ट करा.

प्रश्न. 3 रा. खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (प्रत्येकी 6 गुण) 12

1) राजकीय सिद्धांताची व्याप्ती स्पष्ट करा.
2) हक्कांची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
3) उदारमतवादी दुष्टीकोनानुसार राज्यसंस्थेची असणारी कार्ये स्पष्ट करा.

प्रश्न. 4 था. खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (प्रत्येक 6 गुण) 12

1) स्वातंत्र्याचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
2) ईसाह बर्लिनचे स्वातंत्र्य विषयक विचार सांगा.
3) जागतिकीकरणाचे फायदे सांगा.

प्रश्न. 5 वा. खालील पैकी कोणताही एक प्रश्न लिहा. 12

1) जनसार्वभौमत्वच्या सिद्धांतचा सविस्तर आढावा घ्या.
2) लोकशाहीचा उदारमतवादी सिद्धांत सविस्तर स्पष्ट करा.

--------*----*----*----*----*

Seat No. [ ]

Total no. of Questions – 05
Total no. of Printed Pages- 02

Anekant Education Society's

Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science & Commerce, Baramati.

AUTONOMOUS

Affiliated to Savitribai Phule Pune University,Pune

Semester End Examination

Class: S.Y.B.A.

Semester-IV (2022 Pattern)

Subject: Economics-S1

Course Title : Micro Economics-II

Course Code : UAEC242

Time: 2.00 Hours. **Total Marks: 60**

Note: 1. All questions are compulsory. 2. Figures to the right indicate full marks.
3. Draw neat diagram wherever is necessary.

Que.1. Answer the following questions. **(12)**

1.How is the slope of the Average Revenue (AR) curve in Perfect Competition? 1
2.How many sellers are there in a Monopoly Market? 1
3.How many numbers of customers are there in Duopoly Competition? 1
4.State the example of Monopoly. 1
5.What is meant by Product Differentiation? 2
6.What is meant by Perfect Competition? 2
7.What is meant by Price Discrimination? 2
8.State the meaning of Homogeneous Goods. 2

Que. 2. Answer the following questions. (Any Three) **(12)**

1.State the difference between Firm and Industry.
2.Write a note on 'Imperfect Competition'.
3.Write a note on 'Selling Cost'.
4.Write a note on 'Factors of Production'.

Que. 3. Answer the following questions. (Any Two) **(12)**

1.Explain in detail the characteristics of Monopoly.
2.Explain the characteristics of Oligopoly Competition.
3.Explain the Ricardian theory of Rent.

Que. 4. Answer the following questions. (Any Two) **(12)**

1.Explain in detail the types of Price Discrimination.
2.Explain the characteristics of Monopolistic Competition.
3.Explain the Risk and Uncertainty theory of Profit.

Que. 5. Answer the following questions. (Any One) **(12)**

1. Explain in detail the characteristics of the Perfect Competition.
2.Explain in detail Keynesian Liquidity Preference theory of Interest.

<u>मराठी भाषांतर</u>

वेळ : २.०० तास **गुण : ६०**

सूचना:१.सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. २.उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवतात.
३. आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा. ४.संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.१ ला. खालील सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा. **(१२)**

१. पूर्णस्पर्धेत सरासरी प्राप्तीच्या (AR) वक्राचा उतार कसा असतो? १
२. मक्तेदारी बाजारपेठेत किती विक्रेते असतात? १
३. व्दिविक्रेताधिकार स्पर्धेत ग्राहकांची संख्या किती असते? १
४. मक्तेदारीचे उदाहरण सांगा. १
५. वस्तूभेद म्हणजे काय? २
६. पूर्ण स्पर्धा म्हणजे काय? २
७. मूल्यभेद म्हणजे काय? २
८. एकजिनसी वस्तूचा अर्थ सांगा. २

प्र.२ रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) **(१२)**

१. उद्योग संस्था आणि उद्योग यातील फरक सांगा.
२. 'अपूर्ण स्पर्धा' यावर टिप लिहा.
३. 'विक्री खर्च' यावर टिप लिहा.
४. 'उत्पादनाचे घटक' यावर टिप लिहा.

प्र.३ रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) **(१२)**

१. मक्तेदारीची वैशिष्ट्ये सविस्तर स्पष्ट करा.
२. अल्पविक्रेताधिकार स्पर्धेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
३. रिकार्डोचा खंड विषयक सिद्धांत स्पष्ट करा.

प्र.४ था. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) **(१२)**

१. मूल्यभेदाचे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.
२. मक्तेदारीयुक्त स्पर्धेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
३. नफ्याचा धोका आणि अनिश्चितेचा सिद्धांत स्पष्ट करा.

प्र.५ वा. खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) **(१२)**

१. पूर्ण स्पर्धेची वैशिष्ट्ये सविस्तर स्पष्ट करा.
२. केन्स यांचा व्याजाचा रोखता प्राधान्य सिद्धांत सविस्तर स्पष्ट करा.

****

आसन क्रमांक :
एकूण पुष्ठसंख्या : १

एकूण प्रश्नसंख्या : ५

अनेकान्त एज्युकेशन सोसायटीचे
तुळजाराम चतुरचंद कला, विज्ञान आणि वाणिज्य महाविद्यालय, बारामती.
(स्वायत्त)
सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाशी संलग्न
वर्ग : द्वितीयवर्ष कला शाखा
विषय : तत्त्वज्ञान
सत्र : चौथे

अभ्यासक्रम कोड: UAPH243 अभ्यासक्रमाचे शिर्षक: जैन तत्वज्ञान
(Pattern 2022)
(श्रेयांक संख्या: ०३) एकूण गुण - ६०

वेळ - २:०० तास

सूचना → १) सर्व प्रश्न सोडवणे अनिवार्य आहे
२) उजवीकडील अंक गुण दर्शवतात

प्र.१) अ) खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा. (प्रत्येकी १ गुण) ४

१) जैन दर्शनाचे चोविसावे तीर्थंकर -------------------- होते. .
अ) वर्धमान महावीर **ब)** पार्श्वनाथ **क)** ऋषभदेव

२) जैन दर्शनानुसार बंधनाचे कारण ----------------- आहे.
अ) ज्ञान **ब)** अज्ञान **क)** मतिमंदता

३) महावीरांनी ---------------- वर्षे सखोल चिंतन केले आणि ज्ञान प्राप्त केले
अ) 10 **ब)** 12 **क)** 14

४) प्राण्यांची व द्रव्याची हिंसा ------------- प्रकारची आहे
अ) दोन **ब)** तीन **क)** चार

प्र.१) ब) एका वाक्यात उत्तरे द्या. (प्रत्येकी 2 गुण) ८

१) जैन दर्शनानुसार बंधन म्हणजे काय?
२) जैन दर्शनातील महाव्रताचे कटाक्षपणे पालन कोणी करावयाचे आहे?
३) जैन दर्शनात इंद्रियांच्या सह्याने होणाऱ्या ज्ञानास काय म्हणतात?
४) जैन धर्माचे पहिले तीर्थंकर कोण आहेत?

प्र.२) खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. (प्रत्येकी ४ गुण) १२

१) परोक्ष ज्ञान म्हणजे काय?
२) जैनांची पाच महाव्रत कोणती?
३) हिंसेचे स्वरूप सांगा?
४) ध्यानाचे प्रकार कोणते आणि किती?

प्र.३) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. (प्रत्येकी ६ गुण) १२

१) जैन दर्शनातील ज्ञानाचे प्रामाण्य स्पष्ट करा?
२) जैन दर्शनातील कर्म सिद्धान्त स्पष्ट करा.
३) हिंसेचे स्वरूप सांगा?

प्र.४) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. (प्रत्येकी ६ गुण) १२

१) जैनांच्या आश्रव संकल्पनेचं प्रकार स्पष्ट करा?
२) योगाच्या तीन पायऱ्या कोणत्या?
३) जैन दर्शनातील बंध ही संकल्पना स्पष्ट करा?

प्र.५) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवणे अनिवार्य आहे. (प्रत्येकी १२ गुण) १२

१) जैन दर्शनातील तुम्हाला आवडल्याल्या सिद्धांताविषय माहिती द्या.
२) जैनांच्या महाव्रताविषयी सविस्तर माहिती लिहा.

Anekant Education Society's

Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science and Commerce, Baramati

Semester- IV Examination March/April 2025

(Autonomous)

Affiliated to Savitribai Phule University, Pune

Class: S.Y.B.A. Subject: English

Course Code: (ENG-251- MJM)

Course Title: Appreciating Poetry - II (Special Paper II)

Exam. Seat No. ☐

Total No. of Questions: 05 **Total No. of Pages: 01**

(2023 Pattern)

Time: Two Hours **(No. of Credits 04)** **Marks: 60**

Note: a. All questions are compulsory.

b. Figures to the right indicate full marks.

Q. 1. (A) Attempt each of following. **(4)**

(i) What is the month mentioned in the poem, *The Burial of the Dead*?

ii) Who has written the poem *My Last Duchess*?

iii) How is the unknown citizen described in the poem?

iv) What does Byzantium symbolize in the poem, *Sailing to Byzantium*?

(B) Attempt each of following. **(8)**

(i) What is the message of *The Darkling Thrush*?

(ii) What does the poem *Sailing to Byzantium* symbolize?

(iii) What is the theme of the poem *The Burial of the Dead*?

(iv) Why is the unknown citizen unknown?

Q. 2. Attempt any three of the following. **(12)**

(i) What is the central idea of the poem, *Church Going* by Philip Larkin?

(ii) How does Hopkins respond to the dying man in the poem *Felix Randal*?

(iii) How according to W. B. Yeats, old age can be meaningful?

(iv) How does A. K. Ramanujan describe the river in flood in his poem, *A River*?

Q. 3. Attempt any two of the following. **(12)**

(i) Explain, the satire in the poem, *The Unknown Citizen.*

(ii) What is the central theme conveyed in the poem, *The Darkling Thrush*?

(iii) What is the central idea of the poem, *Tears, Idle Tears?*

Q. 4. Attempt any two of the following. **(12)**

(i) What are your impressions about the Duke in the poem, *My Last Duchess*?

(ii) What is the central theme of the poem, *Ode on a Grecian Urn*?

(iii) What is the significance of the title, *Church Going*?

Q. 5. Attempt any one of the following. **(12)**

(i)Write a critical appreciation of the poem, *Sailing to Byzantium.*

(ii) Write a critical appreciation of the poem, *And Death Shall have No Dominion*

****

Exam Seat No. [ ]

Total No. of Questions : 5
Total No. of pages : 2

Anekant Education Society's
Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science and Commerce, Baramati
(Autonomous)
Class – S.Y.B.A.
Subject – History
Semester - IV
HIS-251-MJM : Medieval India : Mughal Period
(2023 Patt.)

Time : Two Hours **(No. of Credits 04)** **Max. Marks : 60**

Instructions to the candidate :

I. All questions are compulsory.
II. Numbers to the right indicate full marks.

प्रश्न क्रमांक १. पुढील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (सर्व प्रश्न अनिवार्य) १२

अ) पुढील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी १ गुण)

१. बाबरने लिहीलेल्या आत्मकथेचे शिर्षक काय आहे?
२. मुघल कालखंडाची माहिती देणारी लिखित साधने प्रामुख्याने कोणत्या भाषेत आहेत?
३. पानिपतची दुसरी लढाई कधी झाली?
४. चांदीचा प्रमाणबद्ध रुपया कोणी सुरू केला?

ब) पुढील प्रश्नांची दोन-तीन वाक्यांत उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी २ गुण)

१. मध्ययुगीन भारताच्या इतिहासाचे कोणते दोन मुख्य कालखंड पडतात?
२. 'सामान्य म्हातारी बाई सोन्याच्या दागिन्यांची टोपली घेऊन प्रवास करु शकत असे' असे कोणाच्या राज्यातील कायदा-सुव्यवस्थेचे वर्णन केले आहे?
३. 'सुलेह-ए-कूल' म्हणजे काय?
४. 'झब्त' या शब्दाचा अर्थ काय आहे?

प्रश्न क्रमांक २. ५०-६० शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) १२

१. अखबारात-ए-दरबार-ए-मुआला
२. पानिपतची पहीली लढाई
३. इबादतखाना
४. गुरू नानक देव

प्रश्न क्रमांक ३. १००-१५० शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) **१२**

१. अकबराचे रजपूत विषयक धोरण स्पष्ट करा.

२. मुघल काळातील स्त्रियांचे समाजातील स्थान स्पष्ट करा.

३. सुफी संप्रदायाची माहिती लिहा.

प्रश्न क्रमांक ४. १००-१५० शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) **१२**

१. अकबराने लागू केलेल्या मनसबदार पद्धतीचे परीक्षण करा.

२. औरंगजेबाच्या दक्षिण भारत धोरणाचा आढावा घ्या.

३. मुघल कालीन विदेशी व्यापाराचा आढावा घ्या.

प्रश्न क्रमांक ५. ३०० शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणताही एक) **१२**

१. शेरशहा सुरीच्या प्रशासकीय सुधारणा लिहा.

२. भक्ती चळवळीचे टिकात्मक परीक्षण करा.

Total No. of Question:- 05 — अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे, — Total No. of Page:- 01

तुळजाराम चतुरचंद कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, बारामती.

Seat No:-

(अधिकारप्रदत्त स्वायत्त)

सत्रांत परीक्षा

विषय : राज्यशास्त्र

वर्ग:– एस. वाय. बी. ए. व्दितीय वर्ष, सेमिस्टर - IV (NEP Pattern 2023)

वेळ:- ०२ : ०० तास — विषय व कोड :- POL-251-MJM Key Concepts of Political Theory — गुण:- ६०

सूचना : - 1) सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे.
2) उजवी कडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न.1 ला. खालील पैकी सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. **12**

अ) खालील प्रश्नाचे योग्य पर्याय निवडा (प्रत्येकी 1 गुण)

1) जागतिकीकरणाच्या प्रक्रियेला केव्हा प्रारंभ झाला?
अ) १९९० नंतर — ब) २००० नंतर — क) १९५० नंतर — ड) १९९५ नंतर

2) 'लोकशाहीच्या विश्वबंधुत्व' सिद्धांताचा पुरस्कार कोणी केला?
अ) डेविड हेल्ड — ब) कार्ल मार्क्स — क) बेंथम — ड) हॉब्ज

3) 'सार्वभौमत्वाच्या एकसत्तावादी' सिद्धांताचा पुरस्कार कोणी केला?
अ) जॉन ऑस्टिन — ब) कार्ल मार्क्स — क) हॉब्ज — ड) वरील सर्व

4) व्यक्तीस्वातंत्र्याचा पुरस्कार कोणी केला?
अ) जे. एस. मिल — ब) कार्ल मार्क्स — क) हॉब्ज — ड) वरील सर्व

ब) खालील प्रश्नाचे एका वाक्यात उत्तर लिहा. (प्रत्येकी 2 गुण)

1) स्वातंत्र्याची व्याख्या लिहा?
2) भारताने कोणत्या लोकशाहीचा पुरस्कार केला आहे?
3) समतेची व्याख्या लिहा?
4) सार्वभौमत्व हा घटक कशासाठी आवश्यक आहे?

प्रश्न. 2 रा. खालील पैकी कोणत्याही तीन टिपा लिहा . (प्रत्येकी 4 गुण) **12**

1) जागतिकीकरणाचे परिणाम लिहा.
2) ईसाह बर्लिनचे स्वातंत्र्य विषयक विचार सांगा.
3) समतेची संकल्पना स्पष्ट करा.
4) लोकशाहीची संकल्पना लिहा?

प्रश्न. 3 रा. खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (प्रत्येकी 6 गुण) **12**

1) मिलचे स्वातंत्र्य विषयक विचार सांगा?
2) लोकशाहीचा अनेक सत्तावादी सिद्धांत स्पष्ट करा.
3) समतेचे स्वरूप स्पष्ट करा.

प्रश्न. 4 था. खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (प्रत्येक 6 गुण) **12**

1) लोकशाहीचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
2) स्वातंत्र्यचे प्रकार स्पष्ट करा.
3) सार्वभौमत्वाची वैशिष्ट्ये लिहा?

प्रश्न. 5 वा. खालील पैकी कोणताही एक प्रश्न लिहा. **12**

1) लोकशाहीचे गुण- दोष सविस्तर स्पष्ट करा.
2) समतेचे विविध प्रकारांचा सविस्तर आढावा घ्या.

--------*----*----*----*

परीक्षा क्र. :

एकूण पान: २

एकूण प्रश्न: ५

अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे

तुळजाराम चतुरचंद कला वाणिज्य आणि विज्ञान महाविद्यालय, बारामती

(स्वायत्त)

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाशी संलग्न

वर्ग – एस .वाय.बी. ए. (२०२३ NEP पॅटर्न)

संरक्षण आणि सामरिक शास्त्र

सत्र परीक्षा मार्च -२०२५

पेपरचे सांकेतांक: - DEF-251-MJM/ पेपर: लष्करी भूगोल

क्रेडिट- ०४

वेळ – २.०० तास गुण – ६०

परीक्षार्थींसाठीसूचना: १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत

२) उजवीकडे असलेले आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात

प्र१. (अ) खालीलपैकी सर्व प्रश्न सोडवा **(प्रत्येकी १ गुण)**

१) डावपेच (Tactics) म्हणजे काय?

a) मोठ्या युद्ध धोरणाचा भाग b) प्रत्यक्ष रणांगणावर वापरण्यात येणारी तंत्रे

c) फक्त संरक्षणात्मक उपाय d) केवळ राजकीय धोरण

२) वाळवंटी युद्ध (Desert Warfare) लढताना कोणत्या समस्यांना सामोरे जावे लागते?

a) उष्णता आणि पाणीटंचाई b) अतिवृष्टी

c) जास्त झाडी d) सतत बर्फवृष्टी

३) खालीलपैकी कोणते खनिज लष्करी दृष्टिकोनातून महत्त्वाचे आहे?

a) सोनं b) लोह धातू

c) चांदी d) हिऱ्याचे खडे

४) धोरणात्मक खनिजे कोणत्या उद्देशासाठी वापरली जातात?

A) केवळ नागरी वापरासाठी B) लष्करी उपकरणे, हत्यारे आणि तंत्रज्ञान निर्मितीसाठी

C) कृषी उत्पादनासाठी D) केवळ आर्थिक व्यापारासाठी

(ब) खालीलपैकी सर्व प्रश्न सोडवा **(प्रत्येकी 2 गुण)**

१) लष्करी भूगोल म्हणजे काय?

२) डावपेच (Tactics) म्हणजे काय?

३) धोरणात्मक खनिजांमध्ये तेल का महत्त्वाचे आहे?

४) विविध लष्करी मोहिमांसाठी भौगोलिक अभ्यास का आवश्यक असतो?

प्र.२. टीपा लिहा (कोणतेही तीन) **(प्रत्येकी 4 गुण)**

१) सागरी युद्ध 2) मैदानी युद्ध

3) अणुशक्ती (Atomic energy) 4) युद्धनीती (Strategy)

परीक्षा क्र. :

एकूण पान: २

एकूण प्रश्न: ५

अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे

तुळजाराम चतुरचंद कला वाणिज्य आणि विज्ञान महाविद्यालय, बारामती

(स्वायत्त)

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाशी संलग्न

वर्ग – एस .वाय.बी. ए. (२०२३ NEP पॅटर्न)

संरक्षण आणि सामरिक शास्त्र

सत्र परीक्षा मार्च -२०२५

पेपरचे सांकेतांक: - DEF-251-MJM/ पेपर: लष्करी भूगोल

गुण – ६०

क्रेडिट- ०४

वेळ – २.०० तास

परीक्षार्थींसाठीसूचना: १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत

२) उजवीकडे असलेले आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात

(प्रत्येकी १ गुण)

प्र१. (अ) खालीलपैकी सर्व प्रश्न सोडवा

१) डावपेच (Tactics) म्हणजे काय?

a) मोठ्या युद्ध धोरणाचा भाग b) प्रत्यक्ष रणांगणावर वापरण्यात येणारी तंत्रे

c) फक्त संरक्षणात्मक उपाय d) केवळ राजकीय धोरण

२) वाळवंटी युद्ध (Desert Warfare) लढताना कोणत्या समस्यांना सामोरे जावे लागते?

a) उष्णता आणि पाणीटंचाई b) अतिवृष्टी

c) जास्त झाडी d) सतत बर्फवृष्टी

३) खालीलपैकी कोणते खनिज लष्करी दृष्टिकोनातून महत्त्वाचे आहे?

a) सोनं b) लोह धातू

c) चांदी d) हिऱ्याचे खडे

४) धोरणात्मक खनिजे कोणत्या उद्देशासाठी वापरली जातात?

A) केवळ नागरी वापरासाठी B) लष्करी उपकरणे, हत्यारे आणि तंत्रज्ञान निर्मितीसाठी

C) कृषी उत्पादनासाठी D) केवळ आर्थिक व्यापारासाठी

(प्रत्येकी 2 गुण)

(ब) खालीलपैकी सर्व प्रश्न सोडवा

१) लष्करी भूगोल म्हणजे काय?

२) डावपेच (Tactics) म्हणजे काय?

३) धोरणात्मक खनिजांमध्ये तेल का महत्त्वाचे आहे?

४) विविध लष्करी मोहिमांसाठी भौगोलिक अभ्यास का आवश्यक असतो?

(प्रत्येकी 4 गुण)

प्र.२. टीपा लिहा (कोणतेही तीन)

१) सागरी युद्ध

2) मैदानी युद्ध

3) अणुशक्ती (Atomic energy)

4) युद्धनीती (Strategy)

प्र.३. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा **(प्रत्येकी ६ गुण)**

१) भूगोलाचा सागरी युद्धावरील परिणाम लिहा.

२) खनिज संपत्तीचे महत्त्व स्पष्ट करा.

३) वाळवंटी प्रदेशातील पुरवठाव्यवस्था विषयी माहिती लिहा.

प्र. ४. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा **(प्रत्येकी ६ गुण)**

१) मैदानी प्रदेशाची वैशिष्ट्ये लिहा.

२) विशाल युद्धनीती विषयी सविस्तर माहिती लिहा.

३) भुयुद्धनीतीचे महत्व लिहा.

प्र. ५. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा **(१२ गुण)**

१) लष्करी भूगोल म्हणजे काय? ते सांगून लष्करी भूगोलाचे महत्व लिहा.

२) भू-राजकीय दृष्टीने महत्त्वाच्या मार्गांचा आंतरराष्ट्रीय व्यापार आणि युद्धावर होणारा परिणाम स्पष्ट करा.

Anekant Education Society's

Tuljaram Chaturchand College, Baramati,
(Arts, Commerce & Science)
(Autonomous)

Seat No. :

Total No. of Pages : 02

Total No. of Questions : 05

S.Y.B.A. (SEM - IV) COURSE CODE : HIN-251-MJM

Course Title : साहित्य के भेद

(2023 Pattern)

समय : 2.00 घंटे	No of Credit : 04	अंक : 60

सूचनाएँ : 1) एक सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।
2) दाहिनी ओर लिखे अंक प्रश्न के पूर्णांक हैं।

प्रश्न 1 अ) निम्नलिखित **बहुविकल्पीय प्रश्नों** के उत्तर लिखिए। (04)

1. मानव इन्द्रियों के आधार पर काव्य के कौन-से दो भेद होते हैं ?
   1) दृश्य और श्रव्य काव्य 2) महाकाव्य और खंडकाव्य 3) प्रबंध और मुक्तक काव्य 4) इनमें से नहीं
2. 'उपन्यास' को मराठी में क्या कहा जाता है ?
   1) कथा 2) कादंबरी 3) निबंध 4) आत्म चरित्र
3. एकांकी में कितने अंक होते हैं ?
   1) एक 2) दो 3) तीन 4) चार
4. कहानी की सबसे बड़ी विशेषता क्या है ?
   1) लंबा आकार 2) अधिक पात्र 3) संक्षिप्तता 4) इनमें से नहीं

आ) निम्नलिखित प्रश्नों के **संक्षेप** में उत्तर लिखिए। (08)

1) दृश्य काव्य किसे कहा जाता है? सोदाहरण स्पष्ट कीजिए।
2) उपन्यास की कोई भी एक परिभाषा लिखिए।
3) कहानी के तत्व कौन-से हैं?
4) उपन्यास की कथावस्तु के लिए कौन-कौन से आवश्यक गुण हैं ?

प्रश्न 2) निम्नलिखित प्रश्नों में से **किन्ही तीन** प्रश्नों के 50-60 शब्दों में उत्तर लिखिए। (12)

1) उपन्यास की कोई भी दो परिभाषाएं बताइए ।
2) कहानी के उद्देश तत्व पर प्रकाश डालिए ।
3) रेडिओ नाटक किसे कहते हैं ?
4) एकांकी में संवाद तत्व के महत्व स्पष्ट कीजिए ।

(P.T.O.)

प्रश्न 3) निम्नलिखित प्रश्नों में से **किन्ही दो** प्रश्नों के 100-120 शब्दों में उत्तर लिखिए। (12)

1) नाटक में पात्र तथा चरित्रचित्रण तत्व के महत्व को स्पष्ट कीजिए।
2) कहानी के कथावस्तु तत्व को स्पष्ट कीजिए ।
3) खंडकाव्य के लक्षणों को स्पष्ट कीजिए ।

प्रश्न 4) निम्नलिखित में से **किन्हीं दो** पर टिप्पणी लिखिए। (12)

1) उपन्यास और कहानी की तुलना
2) दूरदर्शन नाटक
3) देश काल तथा वातावरण ।

प्रश्न 5) निम्नलिखित प्रश्नों में से **किसी एक** प्रश्न का उत्तर विस्तार से लिखिए। (12)

1) उपन्यास के तत्वों को विस्तार से को स्पष्ट कीजिए ।
2) कहानी की परिभाषा देते हुए उसके स्वरूप पर प्रकाश डालिए ।

******

Total No. of Questions: 05

Exam Seat No. ____________

Total No. of Pages: 02

Anekant Education Society's

Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science and Commerce, Baramati

(Empowered Autonomous)

Affiliated to Savitribai Phule Pune University,Pune

S. Y. B. A. (Semester- IV)

Sub Code: PSY-251-MJM: Psychological Disorders

(NEP 1.0 2023 Pattern)

(No. of Credits 04)

Time: Two Hours **Max. Marks: 60**

Instructions to the candidate:

1) *All questions are compulsory.*
2) *All questions carry equal marks.*
3) *English is a valid version.*

Q.1.(A) Attempt **each** of the following **(1 Marks each)**

i) What is schizotypal personality disorder?

ii) What is Serotonin?

iii) What is the full form of OCPD?

iv) What is Intellectual Disability?

B) Attempt **each** of the following **(2 Marks each)**

i) What is Gambling Disorder?

ii) What is GABA?

iii) What is Migraine Headaches?

iv) What is Binge-Eating Disorder?

Q.2 Attempt any **three** of the following **(4 Marks each)**

i) Antisocial Personality Disorder.

ii) Autism Disorder

iii) Rape

iv) Causes of Eating Disorder

Q.3 Attempt any **two** of the following **(6 Marks each)**

i) Explain the various symptoms of Paranoid personality disorder.

ii) Describe the Symptoms of Conversion disorder.

iii) Discuss the causes and treatment of gender identity disorder.

Q.4 Attempt any **two** of the following **(6 Marks each)**

i) Describe the symptoms of Hyper Activity disorder.

ii) Explain different kinds of somatic symptom disorders.

iii) Discuss the symptoms of Learning disorder.

Q.5 Attempt any **one** of the following **(12 Marks each)**

i) Explain the various types of sleep-wake disorder.

ii) What is Sexual Dysfunctions? Discuss the Types of Sexual Dysfunctions.

P.T.O.

(मराठी रुपांतर)

सूचना-

सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक.

सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका योग्य.

प्र.१ अ) खालील <u>सर्व</u> प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी १ गुण)

i) छिन्नमनस्कता सदृश व्यक्तिमत्त्व विकृती म्हणजे काय?

ii) सेरोटोनिन हे काय आहे?

iii) OCPD चे पूर्ण रूप काय आहे?

iv) बौध्दिक अक्षमता म्हणजे काय?

ब) खालील <u>सर्व</u> प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी २ गुण)

i) जुगारी विकृती म्हणजे काय?

ii) GABA हे काय आहे?

iii) अर्धशिशी डोकेदुखी म्हणजे काय?

iv) अतिखादाडपणाची विकृती म्हणजे काय?

प्र.२ खालीलपैकी कोणत्याही <u>तीन</u> टिपा लिहा. (प्रत्येकी ४ गुण)

i) समाजविरोधी व्यक्तिमत्त्व विकृती

ii) स्वमग्नता विकृती

iii) बलात्कार

iv) खाण्याच्या संदर्भातील विकृतीची कारणे

प्र.३ खालीलपैकी कोणत्याही <u>दोन</u> प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी ६ गुण)

i) संभ्रान्तीजन्य व्यक्तिमत्त्व विकृतीची विविध लक्षणे स्पष्ट करा.

ii) रूपांतरण विकृतीच्या लक्षणांचे वर्णन करा.

iii) लिंगभाव विकृतीची कारणे आणि उपचारांची चर्चा करा.

प्र.४ खालीलपैकी कोणत्याही <u>दोन</u> प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी ६ गुण)

i) अतिक्रियाशीलता विकृतीची लक्षणे वर्णन करा.

iii) भिन्न प्रकारच्या मनोकायिक लक्षण विकृती स्पष्ट करा.

iii) अध्ययन विकृतीच्या लक्षणांची चर्चा करा.

प्र.५ खालीलपैकी कोणत्याही <u>एका</u> प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (प्रत्येकी १२ गुण)

i) निद्रा-जागृती विकृतीचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.

ii) लैंगिक बिघाड म्हणजे काय? लैंगिक बिघाडाच्या प्रकारांची चर्चा करा.

अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे

तुळजाराम चतुरचंद कला, विज्ञान आणि वाणिज्य महाविद्यालय, बारामती

(अधिकारप्रदत्त स्वायत्त)

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे संलग्नित

वर्ग- SYBA | विषय– भूगोल | Semester- IV

Course Code & Name – GEO 251 MJM – लोकसंख्या भूगोलाची मूलभूत तत्त्वे (2023 Pattern)

वेळ- 1.00 तास | (No. of Credit 02) | एकूण गुण – 30

सूचना - 1. सर्व प्रश्न सोडविणेआवश्यकआहे.

2. उजवीकडील अंक प्रश्नाचे गुण दर्शवितात.

3. स्टेन्सिल वापरण्यास परवानगी आहे.

प्र. १ ला. अ) खालील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा. **(०४)**

१. लोकसंख्या भूगोल म्हणजे काय ?

२ भारतातील जनगणना दर किती वर्षांनी होते ?

३. माल्थसच्या सिद्धांतानुसार लोकसंख्या वाढीचा वेग कसा असतो ?

४. २०११ च्या जनगणेनुसार भारतातील लोकसंख्येबाबतीत अग्रेसर राज्य कोणते ?

ब) खालील प्रश्नांची दोन वाक्यात उत्तरे लिहा. **(०६)**

१. भारतातील जास्त घनतेची कोणतेही दोन राज्ये सांगा.

२. साक्षरता म्हणजे काय ?

३. भारतातील जास्त लोकसंख्या असणारे चार धर्म कोणते ?

प्र. २ रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे ५० शब्दात लिहा.(कोणतेही चार) **(१२)**

१. भारतीय जनगणनेवर माहिती लिहा.

२. लोकसंख्या वाढीचे घटक स्पष्ट करा.

३. माल्थसच्या सिद्धांतामधील लोकसंख्या नियंत्रणाच्या दोन पद्धती वर्णन करा.

४. भारतातील वय रचनेवर चर्चा करा.

५. भारतातील धार्मिक रचनेवर भाष्य करा.

६. भारतातील वैवाहिक स्थितीविषयी माहिती द्या.

प्र. ३ रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे १०० – १५० शब्दात लिहा. (कोणतेही दोन) **(०८)**

१. लोकसंख्या भूगोलाचे स्वरूप आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.

२. भारतातील लोकसंख्येचे वितरण सविस्तर वर्णन करा.

३. लोकसंख्येचा संक्रमण सिद्धांत स्पष्ट करा.

४. लोकसंख्येची माहिती मिळवण्याच्या साधनांमधील नोंदवहीचे महत्व स्पष्ट करा.

Total No. of Question: 05

Seat No. [ ]

Total No. of Pages: 02

अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे,

तुळजाराम चतुरचंद कला, विज्ञान आणि वाणिज्य महाविद्यालय, बारामती

(स्वायत्त)

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे सलग्न

सत्रांत परीक्षा

विषय : समाजशास्त्र

वर्ग : एस. वाय. बी.ए. सेमिस्टर- IV

S. Y. B. A.

Sub. Code: SOC 251 MJM, SOCIOLOGY

समाजशास्त्रीय विचारांचा पाया

Foundation of Sociological Thought – II (2023 Pattern)

(Sem. – IV)

Time: 2:00 Hours | Marks: 60

सूचना : १. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र. १ ला. अ] खालील सर्व रिकाम्या जागा भरा. ०४

१. ...... स्वरूप व्यापक बृहत् आणि समग्रलक्षी असे आहे.
१. पाश्चिमात्यीकरणाचे २. संस्कृतीकरणाचे ३. औद्योगिकीकरणाचे ४. नागरीकीकरणाचे

२. भारतीय प्राच्यविद्याअभ्यासकांमुळे भारतीय ...... अध्ययनाला अधिक गती मिळाली.
१. मानववंशशास्त्राच्या २. समाजशास्त्राच्या ३. संस्कृतच्या ४. धार्मिक

३. एम. एन. श्रीनिवास यांच्या मते भारतीय समाजाचा अभ्यास .... म्हणून करायला हवा.
१. राज्य २. एकसमग्र ३. वेगवेगळा ४. एकसंघ

४. घुर्ये यांच्यामते जातीव्यवस्था ही .... अशी व्यवस्था आहे.
१. खुली २. मुख्य ३. बंदिस्त ४. भांडवली

प्र. १ ला. ब] खालील सर्व प्रश्नांची उत्तरे एका वाक्यात लिहा. ०८

१. एम. एन. श्रीनिवास यांनी समाज समजून घेण्यासाठी कोणत्या दृष्टिकोनाचा वापर केला?

२. भारतीय समाजशास्त्राच्या विकासातील तिसरा टप्पा कोणाचा मानला जातो?

३. भारतातील ग्राम अध्ययनाचे उदगाते कोण आहेत?

४. मुंबई विद्यापीठातील समाजशास्त्राचे पहिले भारतीय प्राध्यापक कोण होते?

प्र.२ रा. खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. १२

१. संस्कृतिकरणाची संकल्पना लिहा.

२. वसाहतवाद म्हणजे काय?

३. लखनऊ स्कूल यावर टीप लिहा.

४. समाजाचे खंडात्मक विभाजन टीप लिहा.

५. बॉम्बे स्कूल टिपा लिहा.

प्र.३ रा. खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. १२

१. समाजशास्त्राची संस्थात्मक पायाभरणी लिहा.

२. पाश्चिमात्यीकरण संकल्पना लिहा.

३. प्रभावी जात म्हणजे काय ते लिहा.

४. सांस्कृतिकरणाची संकल्पना स्पष्ट लिहा.

५. समाजशास्त्राच्या उगमाची वसाहतकालीन पार्श्वभूमी लिहा.

प्र.४ था. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. १२

१. भारतातील समाजशास्त्राचा विकास विशद करा.

२. आंतरविद्याशाखीय ज्ञानप्रणाली म्हणजे काय?

३. ए. आर. देसाई यांचा मार्क्सवादी दृष्टीकोन स्पष्ट करा.

प्र.५ वा. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. १२

१. भारतातील प्राच्यविद्याभ्यास दृष्टीकोन म्हणजे काय ते स्पष्ट करा.

२. जी. एस. घुर्येची जातीची वैशिष्टये स्पष्ट करा.

Total no. of questions – 05
Total no. of printed pages- 02

Seat No. [ ]

Anekant Education Society's
Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science & Commerce, Baramati.
EMPOWERED AUTONOMOUS
Affiliated to Savitribai Phule Pune University Pune
Semester End Examination
Class: S.Y.B.A. Semester-IV (2023 Pattern)
Subject: Economics Major Mandatory
Indian Public Finance (ECO-251-MJM)

Time: 2.00 Hours (No. of Credits 04) Total Marks: 60

Note: 1. All questions are compulsory. 2. Figures to the right indicate full marks.

Q.1 (A) Attempt each of the following: **04**

1. Who Present the union budget?
2. What is meant by incidence of tax?
3. What is meant by primary deficit?
4. Write the formula of fiscal deficit.

(B) Attempt each of the following: **08**

1. Write the meaning of public expenditure.
2. What is meant by budget?
3. What is meant by deficit financing?
4. Write the definition of impact of tax.

Q.2 Attempt any three of the following **12**

1. Explain the types of shifting of tax.
2. Explain the concept of revenue expenditure.
3. Write the merits of deficit financing.
4. Explain sources of non-tax revenue of central government.

Q.3 Attempt any two of the following. **12**

1. Breifly Explain the principles of budgeting.
2. Explain limitations of deficit financing.
3. Explain the principles of public expenditure.

Q.4 Attempt any two of the following. **12**

1. Explain the types of budgets.
2. Explain the objectives of deficit financing.
3. Explain any four concepts of budgetary deficit.

Q.5 Attempt any one of the following. **12**

1. Explain the reasons for increasing public expenditure.
2. Explain the role of deficit financing in developing countries.

वेळ: २.०० तास **<u>मराठी भाषांतर</u>** **गुण: ६०**

सूचना: १.सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. २.उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवतात. ३.संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.१ ला. **अ) खालील सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा.** ०४

१. केंद्रीय अर्थसंकल्प कोण सादर करते?

२. करभार म्हणजे काय?

३. प्राथमिक तुट म्हणजे काय?.

४. वित्तीय तुटीचे सूत्र लिहा.

ब) खालील सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा. ०८

१. सार्वजनिक खर्चाचा अर्थ लिहा.

२. अंदाजपत्रक म्हणजे काय?

३. तुटीचा अर्थभरणा म्हणजे काय?

४. कराघाताची व्याख्या लिहा.

प्र.२ रा. **खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन)** १२

१. कर संक्रमणाचे प्रकार स्पष्ट करा.

२. महसुली खर्चाची संकल्पना स्पष्ट करा.

३. तुटीच्या अर्थ भरण्याचे गुण स्पष्ट करा.

४. केंद्र सरकारच्या बिगर कर उत्पन्नाचे स्त्रोत स्पष्ट करा.

प्र.३ रा. **खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)** १२

१. अंदाजपत्रकाची तत्वे थोडक्यात स्पष्ट करा.

२. तुटीच्या अर्थ भरण्याच्या मर्यादा स्पष्ट करा .

३. सार्वजनिक खर्चाची तत्वे स्पष्ट करा.

प्र.४ था. **खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)** १२

१. अंदाजपत्रकाचे प्रकार स्पष्ट करा.

२. तुटीच्या अर्थ भरण्याची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.

३. अंदाजपत्रकीय तुटीच्या कोणत्याही चार संकल्पना स्पष्ट करा.

प्र.५ वा. **खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणताही एक)** १२

१. सार्वजनिक खर्च वाढीची कारणे स्पष्ट करा.

२. विकसनशील देशात तुटीच्या अर्थ भरण्याची भूमिका स्पष्ट करा.

****

प्र.१. ला) अ) खालील प्रश्न सोडवा.

१. कादंबरीचे प्रकार कोणकोणते आहेत ते सांगा.
२. ऐतिहासिक कादंबरीचा विषय कोणता असतो?
३. 'साखरफेरा' या कादंबरीचा नायक कोण आहे?
४. 'लिगाड आणि खांदेपालट' ही कादंबरी कोणाची आहे? [८]

ब) खालील प्रश्नांची उत्तरे २० शब्दांत लिहा.

१. प्रादेशिक कादंबरी म्हणजे काय?
२. चरित्रात्मक कादंबरीचा विषय कोणता असतो?
३. 'साखरफेरा' या कादंबरीचे वैशिष्ट्ये लिहा.
४. ग्रामीण कादंबरी म्हणजे काय ते सांगा.

प्र.२. रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी ५० शब्दांत लिहा. (कोणतेही तीन) [१२]

१. 'साखरफेरा' या कादंबरीतील राजकारण स्पष्ट करा.
२. 'साखरफेरा' या कादंबरीतील वातावरण लिहा.
३. 'साखरफेरा' या कादंबरीतील बायजाचे व्यक्तिचित्रण लिहा.
४. 'साखर कारखाने कशामुळे डबघाईस आले आहेत त्याला कारणीभूत कोण? कादंबरीच्या आधारे लिहा.

प्र.३. रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे सुमारे १५० शब्दांत लिहा. (कोणतेही दोन) [१२]

१. 'साखरफेरा' या कादंबरीत शेतकऱ्यांचे कोणते मुलभूत प्रश्न मांडले आहेत?
२. कादंबरी साहित्य प्रकाराची संकल्पना स्पष्ट करा.
३. कादंबरी साहित्य प्रकाराची वाटचाल लिहा.

प्र.४. था. खालील प्रश्नांची उत्तरे सुमारे १५० शब्दांत लिहा. (कोणतेही दोन) [१२]

१. 'साखरफेरा' या कादंबरीत ग्रामीण जीवनानुभवाचा आविष्कार होतो सोदाहरण स्पष्ट करा.
२. 'साखरफेरा' या कादंबरीतील पात्रांचा परिचय करून द्या.
३. 'साखरफेरा' या कादंबरीतील कथानक कशावर आधारित आहे ते लिहा.

प्र.५. वा. खालील प्रश्नांची उत्तरे सुमारे ३०० शब्दांत लिहा. (कोणताही एक) [१२]

१. 'साखरफेरा' या कादंबरीचे वेगळेपण स्पष्ट करा.
२. ऊस उत्पादक शेतकऱ्यांची व्यथा 'साखरफेरा' या कादंबरीच्या आधारे लिहा.

[SET-B]

Seat No

[Total No. of Pages-01]

[Total No. of Question: 05]

अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे,

तुळजाराम चतुरचंद कला,विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, बारामती.

(अधिकारप्रदत्त स्वायत्त)

(Affiliated to Savitribai Phule, Pune University)

Class: S.Y.B.A. (Semester-IV)

Sub Code – MAR-251 MJM

MARATHI – (मराठी)

साहित्यप्रकाराचा अभ्यास : कादंबरी

(Pattern 2023)

(No of Credits 4)

वेळ : २ तास एकूण गुण-६०

सूचना -१) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

२) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१. ला) अ) खालील प्रश्न सोडवा. [४]

१. कादंबरीचे प्रकार कोणकोणते आहेत ते सांगा.

२. ऐतिहासिक कादंबरीचा विषय कोणता असतो?

३. 'साखरफेरा' या कादंबरीचा नायक कोण आहे?

४. 'लिगाड आणि खांदेपालट' ही कादंबरी कोणाची आहे?

ब) खालील प्रश्नांची उत्तरे २० शब्दांत लिहा. [८]

१. प्रादेशिक कादंबरी म्हणजे काय?

२. चरित्रात्मक कादंबरीचा विषय कोणता असतो?

३. 'साखरफेरा' या कादंबरीचे वैशिष्ट्ये लिहा.

४. ग्रामीण कादंबरी म्हणजे काय ते सांगा.

प्र.२. रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी ५० शब्दांत लिहा. (कोणतेही तीन) [१२]

१. 'साखरफेरा' या कादंबरीतील राजकारण स्पष्ट करा.

२. 'साखरफेरा' या कादंबरीतील वातावरण लिहा.

३. 'साखरफेरा' या कादंबरीतील बायजाचे व्यक्तिचित्रण लिहा.

४. 'साखर कारखाने कशामुळे डबघाईस आले आहेत त्याला कारणीभूत कोण? कादंबरीच्या आधारे लिहा.

प्र.३. रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे सुमारे १५० शब्दांत लिहा. (कोणतेही दोन) [१२]

१. 'साखरफेरा' या कादंबरीत शेतकऱ्यांचे कोणते मुलभूत प्रश्न मांडले आहेत?

२. कादंबरी साहित्य प्रकाराची संकल्पना स्पष्ट करा.

३. कादंबरी साहित्य प्रकाराची वाटचाल लिहा.

प्र.४. था. खालील प्रश्नांची उत्तरे सुमारे १५० शब्दांत लिहा. (कोणतेही दोन) [१२]

१. 'साखरफेरा' या कादंबरीत ग्रामीण जीवनानुभवाचा आविष्कार होतो सोदाहरण स्पष्ट करा.

२. 'साखरफेरा' या कादंबरीतील पात्रांचा परिचय करून द्या.

३. 'साखरफेरा' या कादंबरीतील कथानक कशावर आधारित आहे ते लिहा.

प्र.५. वा. खालील प्रश्नांची उत्तरे सुमारे ३०० शब्दांत लिहा. (कोणताही एक) [१२]

१. 'साखरफेरा' या कादंबरीचे वेगळेपण स्पष्ट करा.

२. ऊस उत्पादक शेतकऱ्यांची व्यथा 'साखरफेरा' या कादंबरीच्या आधारे लिहा.

आसन क्रमांक :
एकूण पुष्ठसंख्या : १

एकूण प्रश्नसंख्या : ५

अनेकान्त एज्युकेशन सोसायटीचे
तुळजाराम चतुरचंद कला, विज्ञान आणि वाणिज्य महाविद्यालय, बारामती.
(स्वायत्त)
सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाशी संलग्न

वर्ग : द्वितीयवर्ष कला शाखा विषय: तत्त्वज्ञान सत्र: चौथे
अभ्यासक्रम कोड: PHI-252-MJM अभ्यासक्रमाचे शिर्षक: Jain Philosophy
(Pattern NEP 2023)
(श्रेयांक संख्या ०४)

वेळ - २:०० तास एकूण गुण - ६०

सूचना → १) सर्व प्रश्न सोडवणे अनिवार्य आहे
२) उजवीकडील अंक गुण दर्शवतात

प्र. १ अ) खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा (प्रत्येकी १ गुण)

१) जैन तत्त्वज्ञानाच्या मते किती तिर्थंकर आहेत? अ) २४ ब) २५ क) २३
२) महावीरांचा जन्म कोणत्या ठिकाणी झाला? अ) कुंडलपूर ब) वैशाली क) राजगृह
३) श्रावकांसाठी कोणते व्रत अनिवार्य आहे? अ) अनुव्रत ब) महाव्रत क) शिलव्रत
४) 'अनेकांतवाद' याचा अर्थ काय? अ) एक सत्य ब) अनेक दृष्टिकोन क) एकमात्र उत्तर

प्र. १ ब) एका वाक्यात उत्तरे द्या. (प्रत्येकी २ गुण)

१) महावीर कोण होते?
२) 'अनुव्रत' म्हणजे काय?
३) जैन धर्मात 'सम्यक दर्शन' म्हणजे काय?
४) 'अजिव' म्हणजे काय?

प्र.२) खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. (प्रत्येकी ४ गुण)

१) जैन तत्त्वज्ञानाची ऐतिहासिक पार्श्वभूमी सांगा.
२) श्रावकांसाठी 'गुणव्रत' याचे महत्त्व काय आहे?
३) 'गुणस्थान' यांचे प्रकार स्पष्ट करा.
४) 'अजिव' याचा अर्थ आणि प्रकार सांगा.
५) 'सप्तभंगी नय' याचे स्वरूप स्पष्ट करा.

प्र.३) खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. (प्रत्येकी ४ गुण)

१) महाव्रतांची सविस्तर माहिती द्या.
२) प्रतिमा म्हणजे काय? त्याचे प्रकार सांगा.
३) अनेकांतवादाचे तत्त्व स्पष्ट करा.
४) स्यादवाद याचे स्वरूप सांगा.
५) नयवादाच्या प्रकारांची माहिती द्या.

प्र.४) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. (प्रत्येकी ६ गुण)

१) 'तत्त्वार्थ सूत्र' मधील जीवनाच्या सात तत्वांवर सविस्तर चर्चा करा.
२) जैन तत्त्वज्ञानामध्ये 'अजिव' तत्वांचे महत्त्व स्पष्ट करा.
३) 'गुणस्थान' या संकल्पनेवर सविस्तर विवेचन करा.

प्र.५) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवणे अनिवार्य आहे. (प्रत्येकी १२ गुण)

१) जैन तत्त्वज्ञानाच्या ज्ञानशास्त्र विषयी सविस्तर लेखन करा.
२) जैन तत्त्वज्ञानातील 'अनेकांतवाद, स्यादवाद आणि नयवाद' यांचे सविस्तर विश्लेषण करा.

अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे

तुळजाराम चतुरचंद कला, विज्ञान आणि वाणिज्य महाविद्यालय, बारामती

(अधिकारप्रदत्त स्वायत्त)

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे संलग्नित

वर्ग- SYBA विषय- भूगोल Semester- IV

Course Code & Name – GEO 252 MJM – वसाहत भूगोलाची मूलभूत तत्त्वे (2023 Pattern)

वेळ- 1.00 तास (No. of Credit 02) एकूण गुण – 30

सूचना - 1. सर्व प्रश्न सोडविणेआवश्यकआहे.
2. उजवीकडील अंक प्रश्नाचे गुण दर्शवितात.
3. स्टेन्सिल वापरण्यास परवानगी आहे.

प्र. १ ला. अ) खालील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा. ०४

१. वसाहत भूगोलाचा अर्थ सांगा.
२. व्यक्ती संबंधित कोणतेही दोन ग्रामनामे सांगा.
३. महाकायनगराची लोकसंख्या कमीत कमी किती असावी ?
४. २०११ च्या जनगणनेनुसार भारतात कोणत्या राज्यामध्ये शहरीकरण कमी आढळते ?

ब) खालील प्रश्नाची दोन वाक्यात उत्तरे लिहा. ०६

१. वाहतूक व दळणवळण वस्तीच्या विकासावर कसा परिणाम करते ?
२. जलाशयाशी संबंधित कोणतेही दोन ग्रामनामे सांगा.
३. ग्रामीण वसाहत म्हणजे काय ?

प्र. २ रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे ५० शब्दात लिहा.(कोणतेही चार) १२

१. वस्ती भूगोलाची व्याप्ती स्पष्ट करा.
२. वसाहतींचा क्रम सांगा.
३. ग्रामीण वसाहतीची उत्क्रांती वर्णन करा.
४. भारतातील शहराची व्याख्या करा.
५. भारतातील प्रमहानगराविषयी माहिती लिहा.
६. वस्तीचे स्थान, स्थिती व ठिकाण याविषयी महिती द्या.

प्र. ३ रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे १०० – १५० शब्दात लिहा. (कोणतेही दोन) ०८

१. ग्रामीण वसाहतीच्या स्थानावर परिणाम करणाऱ्या सामाजिक घटकांचे सविस्तर वर्णन करा.
२. भारतातील नगरांचे कार्यात्मक वर्गीकरण करा.
३. भारतातील नगरांचे लोकसंख्येनुसार वर्गीकरण करा.
४. भारतातील ग्रामनामांचे विविध प्रकार सांगा.

Total No. of Question: 05

Seat No. [ ]

Total No. of Pages: 02

अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे,

तुळजाराम चतुरचंद कला, विज्ञान आणि वाणिज्य महाविद्यालय, बारामती

(स्वायत्त)

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे सलग्न

सत्रांत परीक्षा

विषय : समाजशास्त्र

वर्ग : एस. वाय. बी.ए. सेमिस्टर- IV

S. Y. B. A.

Sub. Code: SOC 252 MJM, SOCIOLOGY

भारतीय समाज: प्रश्न/मुद्दे आणि समस्या – II

Indian society: Issues and Problems – II (2023 Pattern)

(Sem. – IV)

Time: 2:00 Hours

Marks: 60

सूचना : १. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

२. उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र. १ ला. अ] खालील सर्व रिकाम्या जागा भरा. ०४

१. १४ वर्षाखालील मुलांकडून होणारे समाजमान्य वर्तन म्हणजे ……. होय.

१. बाल गुन्हेगारी २. प्रौढ गुन्हेगारी ३. अनुचलन ४. वर्तन.

२. भारत सरकारने हुंडा प्रतिबंधक कायदा ……. मध्ये केला.

१.१९६९ २. १९६१ ३. १९७२ ४. १९२५

३. आजचा युवक अभ्यास, परीक्षा, गुण, परीक्षेतील यश अपयशाच्या भीतीमुळे मानसिक तणावाखाली येऊन ……… करण्यास प्रवृत्त होतो.

१.अभ्यास २. आत्महत्या ३. काम ४. व्यवसाय

४. बेकारीमुळे व्यक्ती सतत प्रकारच्या ……….. दडपणाखाली वावरत असतो.

१. राजकीय २. शैक्षणिक ३. मानसिक ४. शारीरिक

प्र. १ ला. ब] खालील सर्व प्रश्नांची उत्तरे एका वाक्यात लिहा. ०८

१. सामाजिक समस्या म्हणजे काय?

२. "अनुसूचित जातीचा" अर्थ लिहा.

३. बेरोजगारी म्हणजे काय?

४. वृद्धावस्था म्हणजे काय?

प्र.२ रा. खालीलपैकी <u>कोणत्याही तीन</u> प्रश्नांची उत्तरे लिहा. १२

१. पांढरपेशीय गुन्ह्याचा अर्थ लिहा.
२. संगणकीय गुन्हा म्हणजे काय?
३. भ्रष्टाचार म्हणजे काय?
४. नागरी समाज संघटनांचा अर्थ लिहा.
५. पर्यावरणाशी संबंधित गुन्हेगारीचा अर्थ लिहा.

प्र.३ रा. खालीलपैकी <u>कोणत्याही तीन</u> प्रश्नांची उत्तरे लिहा. १२

१. जाती संबंधित गुन्हा स्पष्ट करा.
२. युवकांची शैक्षणिक समस्या स्पष्ट करा.
३. सामाजिक समस्या सोडवण्यासाठी राज्याचे धोरण स्पष्ट करा.
४. वयोवृद्धांच्या मानसिक समस्या लिहा.
५. अनुसूचित जातीच्या प्रमुख समस्या स्पष्ट करा.

प्र.४ था. खालीलपैकी <u>कोणत्याही दोन</u> प्रश्नांची उत्तरे लिहा. १२

१. भारतातील भ्रष्टाचाराची कारणे स्पष्ट करा.
२. व्यवसायाशी संबंधित गुनेहेगारी स्पष्ट करा.
३. पांढरपेशीय गुन्ह्यांची कारणे स्पष्ट करा.

प्र.५ वा. खालीलपैकी <u>कोणत्याही एका</u> प्रश्नाचे उत्तर लिहा. १२

१. अनुसूचित जातीचा अर्थ सांगून अनुसूचित जातीच्या प्रमुख समस्या स्पष्ट करा.
२. बालगुन्हेगारीची व्याख्या सांगून बालगुन्हेगारीच्या कारणांची सविस्तर चर्चा करा.

Exam Seat No. ____

Total No. of Pages: 02

Total No. of Questions: 05

Anekant Education Society's

Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science and Commerce, Baramati

(Autonomous)

Affiliated to Savitribai Phule Pune University, Pune

Class: S.Y.B.A.

Subject: Appreciating Drama

Semester: IV

Subject Code (ENG-MJM 252): Appreciating Drama

(2024 NEP Pattern)

(No. of Credits: 3)

Time: 2 Hours **Marks: 60**

Instructions: I. All questions are compulsory.

II. Figures to right indicate full mark.

Q. 1.A Attempt each of the following. **(1 Mark each)**

i) What is the name of Chris's mother in the play, *All My Sons*?

ii) Which symbols are used in the play, *Silence! The Court is in Session*?

iii) Who is a partner of Joe Keller in the play, *All My Sons*?

iv) Who is the writer of the play *Silence! The Court is in Session?*

B) Attempt each of the following. **(2 Marks each)**

i) Who are the neighbours of Chris Keller in the play, *All My Sons*?

ii) What is the tragic flaw of Joe Keller in the play, *All My Sons*?

iii) What is the profession of George in the play, *All My Sons*?

iv) Who is Sue's brother in the play, *All My Sons*?

Q. 2. Attempt any three of the following. **(4 Marks each)**

1. Comment on Miller's use of dramatic structure in the play, *All My Sons.*
2. Comment on the character of Balu Rokde in the play, *Silence! The Court is in Session.*
3. Explain sparrow as a symbol in the play, *Silence! The Court is in Session.*
4. Comment on the conflicts in the play, *All My Sons.*

Q. 3. Attempt any two of the following. **(6 Marks each)**

i) Explain the themes of *All My Sons.*

ii) Comment on the major charters in *All My Sons.*

iii) Compare Mr. Kashikar and Mrs.Kashikar in the play, *Silence! The Court is in Session.*

Q. 4. Attempt any two of the following. **(6 Marks each)**

i) Compare character of Chris Keller and Joe Keller in the play, *All My Sons.*

ii) Give details of relationship of Ann and Chris in the play, All *My Sons.*

iii) Write in detail about the minor characters in the play, *Silence! The Court is in Session.*

Q. 5. Attempt <u>any one</u> of the following. **(12 Marks each)**

i) Examine the character of Kate Keller and her relationship with others in the play, All *My Sons.*

ii) Comment on the play *Silence! The Court is in Session* as a social satire.

****

Q. 5. Attempt <u>any one</u> of the following.

(12 Marks each)

i) Examine the character of Kate Keller and her relationship with others in the play, All *My Sons.*

ii) Comment on the play *Silence! The Court is in Session* as a social satire.

****

Total No. of Question:- 05 अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे, Total No. of Page:- 01

तुळजाराम चतुरचंद कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, बारामती.

(अधिकारप्रदत स्वायत्त) Seat No:-

सत्रांत परीक्षा

विषय : राज्यशास्त्र

वर्ग – एस. वाय. बी. ए., द्वितीय वर्ष, सत्र- IV (Pattern 2023)

वेळ:- ०२ : ०० तास विषय व कोड :- POL-252-MJM Modern Western Political Thought गुण:- ६०

सूचना : - 1) सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे.
2) उजवी कडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न.१ ला. खालील पैकी सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. 12

अ) खालील प्रश्नाचे योग्य पर्याय निवडा (प्रत्येकी 1 गुण)

1) शास्त्रीय समाजवादाचा जनक कोणाला मानले जाते.
अ) रुसो ब) जॉन लॉक क) कार्ल मार्क्स ड) मॅक्स वेबर

2) खालीलपैकी कोणता ग्रंथ थॉमस हॉब्ज यांनी लिहिलेला आहे.
अ) लेवियथान ब) द प्रिन्स क) रिपब्लिक ड) पॉलिटिक्स

3) खालीलपैकी 'सामाजिक करार' सिद्धांत कोणत्या विचारवंत मांडला आहे.
अ) रुसो ब) थॉमस हॉब्ज क) जॉन लॉक ड) यापैकी सर्व

4) इंग्लंड मधील राज्यक्रांती कोणत्या वर्षी झाली.
अ) 1949 ब) 1688 क)1779 ड) 1917

ब) खालील प्रश्नाचे एका वाक्यात उत्तर लिहा. (प्रत्येकी 2 गुण)

1) वर्ग संघर्षाचा सिद्धांत कोणत्या विचारवंताने मांडलेला आहे.
2) निरंकुश सार्वभौमत्वाची संकल्पना कोणी मांडली आहे.
3) जीविताचा अधिकार म्हणजे काय?
4) भावना प्रधान इच्छा म्हणजे काय?

प्रश्न. 2 रा. खालील पैकी कोणत्याही तीन टिपा लिहा. (प्रत्येकी 4 गुण) 12

1) वर्ग संघर्ष संकल्पना लिहा.
2) थॉमस हॉब्ज यांचा मानवी स्वभाव सांगा?
3) जॉन लॉक यांची नागरी समाज संकल्पना लिहा.
4) रुसो यांची निसर्गावस्था संकल्पना लिहा.

प्रश्न. 3 रा. खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (प्रत्येकी 6 गुण) 12

1) कार्ल मार्क्स यांच्या राज्यविलय सिद्धांताचे मूल्यमापन स्पष्ट करा.
2) जॉन लॉक यांच्या सामाजिक काराराची वैशिष्ट्ये लिहा.
3) रुसो यांचे सामाजिक कारारावरील टिका स्पष्ट करा.

प्रश्न. 4 था. खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (प्रत्येक 6 गुण) 12

1) कार्ल मार्क्स यांचे क्रांती विषयक विचार लिहा?
2) जॉन लॉक यांचे नैसर्गिक अधिकाराचे प्रकार स्पष्ट करा.
3) रुसोचे मानवी स्वभावा बाबतचे विचार स्पष्ट करा.

प्रश्न. 5 वा. खालील पैकी कोणताही एक प्रश्न लिहा. 12

1) जॉन लॉक यांचे राज्य संस्थेबाबतचे विचार सविस्तर स्पष्ट करा.
2) रुसो यांचा सामान्य इच्छेचा सिद्धांत सविस्तर स्पष्ट करा

----------*-----*-----*-----*

Total no. of Questions – 05
Total no. of Printed Pages- 02

Seat No.

Anekant Education Society's

Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science & Commerce, Baramati.

EMPOWERED AUTONOMOUS

Affiliated to Savitribai Phule Pune University, Pune

Semester End Examination

Class : S.Y.B.A. (Semester - IV)

NEP (2023 Pattern)

Subject : Economics

Course Title : Modern Macro Economics

Course Code : ECO-252-MJM

(No. of Credits 04)

Time : 2.00 Hours. Total Marks : 60

Note: 1. All questions are compulsory. 2. Figures to the right indicate full marks.
3. Draw neat diagram wherever is necessary.

Que.1 (A) Write answers to all the following questions. **(04)**

1. How many stages are there in the trade cycle? 1
2. What is meant by money? 1
3. What is meant by income tax? 1
4. What is meant by public expenditure? 1

Que.1 (B) Write answers to all the following questions. **(08)**

1. State the any two effects of the trade cycle. 2
2. State the any two characteristics of an economic recession. 2
3. What is meant by liquidity of money? 2
4. State the any two characteristics of an economic boom. 2

Que. 2 Answer the following questions. (Any Three) **(12)**

1. Write a note on 'Public Finance'.
2. Write a note on 'Economic Boom'.
3. State the types of taxes.
4. State the measurements of money supply.

Que. 3 Answer the following questions. (Any Two) **(12)**

1. What is meant by Inflation? Explain the causes of Inflation.
2. What is meant by public revenue? Explain the sources of public revenue.
3. Explain the reasons for the increase in public expenditure.

Que. 4 Answer the following questions. (Any Two) **(12)**

1. What is meant by Deflation? Explain the effects of Deflation.
2. Explain the Phillips Curve with the help of a diagram.
3. Explain the stages of the trade cycle with the help of a diagram.

Que. 5 Answer the following questions. (Any One) **(12)**

1. What is meant by public expenditure? Explain the nature of public expenditure in detail.
2. What is meant by trade cycle? Explain the government policies for controlling the trade cycle.

****

मराठी भाषांतर

वेळ: २.०० तास **गुण: ६०**

सूचना: १. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. २. उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवतात. ३. आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा. ४. संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.१ ला. (अ) खालील सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा. **(४)**

१. व्यापार चक्राच्या किती अवस्था आहेत? १

२. पैसा म्हणजे काय? १

३. उत्पन्न कर म्हणजे काय? १

४. सार्वजनिक खर्च म्हणजे काय? १

प्र.१ ला. (ब) खालील सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा. **(८)**

१. व्यापार चक्राचे कोणतेही दोन परिणाम सांगा. २

२. आर्थिक मंदीची कोणतीही दोन वैशिष्ट्ये सांगा. २

३. पैशाची रोखता म्हणजे काय? २

४. आर्थिक तेजीची कोणतीही दोन वैशिष्ट्ये सांगा. २

प्र.२ रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) **(१२)**

१. 'सार्वजनिक वित्त' यावर टीप लिहा.

२. 'आर्थिक तेजी' यावर टीप लिहा.

३. करांचे प्रकार सांगा.

४. पैशाच्या पुरवठ्याची मोजमापके सांगा.

प्र.३ रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) **(१२)**

१. भाववाढ म्हणजे काय? भाववाढीची कारणे स्पष्ट करा.

२. सार्वजनिक महसूल म्हणजे काय? सार्वजनिक महसूलाचे मार्ग स्पष्ट करा.

३. सार्वजनिक खर्चात वाढ होण्याची कारणे स्पष्ट करा.

प्र.४ था. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) **(१२)**

१. भावघट म्हणजे काय? भावघटीचे परिणाम स्पष्ट करा.

२. फिलिप्स वक्र आकृतीच्या साहाय्याने स्पष्ट करा.

३. व्यापार चक्राच्या अवस्था आकृतीच्या साहाय्याने स्पष्ट करा.

प्र.५ वा. खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) **(१२)**

१. सार्वजनिक आयव्यय म्हणजे काय? सार्वजनिक आयव्ययाचे स्वरूप सविस्तर स्पष्ट करा.

२. व्यापारचक्र म्हणजे काय? व्यापार चक्र नियंत्रणासाठी शासकीय धोरणे स्पष्ट करा.

****

Total no of Questions: 05

Exam Seat No

Total No of Pages: 02

Anekant Education Society's

Tuljaram Chaturchand College, of Arts, Science & Commerce, Baramati

(Autonomous)

Affiliated to Savitribai Phule Pune University,Pune

Class: S.Y.B.A.

Subject: Developmental Psychology (Course Code: PSY-MJM-252)

End Semester Examination Mar/April.2025

Semester-IV (NEP1.0 2023 Pattern)

(No. of Credits 04)

Time: 2:00 Hours

Max Marks: 60

Instruction to the candidates:

1) All questions are compulsory. 2) All questions carry equal marks.
3) English is a valid version 4) Draw a neat Diagram 5) Marks to the right indicate full marks.

Q.1.A.) Attempt the following questions. **(1 Marks each)**

i. Who proposed the Approach of Identity Development?
ii. Which Hormone has secretion in male Adolescence?
iii. Who proposed the carrier selection Steps in Early Adulthood?
iv. Who Proposed the Cognitive Development Theory in Early Adulthood?

Q.1.B.) Attempt the following questions. **(2Marks each)**

i. What is mean By Unemployment?
ii. State the Type of Marriages?
iii.What is mean by reaction Time?
iv. How many types of dying stages?

Q.2.Attempt any *three* of the following **(4 Marks each)**

i. Explain the James Marcia Approach in Adolescence?
ii. Explain the Three steps of Carrier Choices in Early Adulthood Proposed by Ginzberg?
iii.Explain briefly the Isolation and its impact on Middle Adulthood?
iv.Explain briefly the physical changes in Ageing?
v. Explain the Social media Addictions in the Adolescents age.

Q.3. Attempt any *three* of the following. **(4 Marks each)**

i. Explain the Piagets Cognitive Development theory in Adolescence?
ii. Discuss the Importance and benefits of Marriage in Early Adulthood?
iii. Explain the Physical Development in Middle adulthood?
iv. Discuss the importance of Nutrition, Yoga and Exercise in Aging?
v. Explain the Physical and Sexual Change in Middle Adulthood?

Q.4.Attempt any *two* of the following **(6 Marks each)**

1. Explain the Physical and Psychological problems in Ageing?
2. Discuss the Cognitive Development in Middle Adulthood?
3. Explain the Types of Deaths?

Q.5.Attempt any *one* of the following **(12 Marks each)**

1. Discuss the Importance of Parenting Styles in stage of Human Development?
2. Discuss the Cognitive Development in Middle Adulthood?

(मराठी रुपांतर)

सुचना:

१. सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक २.उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात. ३. प्रत्येक प्रश्नाला समान गुण आहेत. ४.मूळ संदर्भासाठी इग्रजी प्रश्न पत्रिका पहा. ५.योग्य तेथे सुबक आकृती काढा

प्र.१. अ.) खालील प्रश्नाची उत्तरे लिहा

(प्रत्येकी १ गुण)

१.किशोर अवस्थेतील स्व ओळख सिद्धांत कोणी मांडला आहे ?

२. किशोर अवस्थेत मुलांमध्ये कोणत्या संप्रेरकांची निर्मित्ती होते ?

३.पूर्व प्रौढ अवस्थेत करीयर निवडीचे टप्पे कोणी सुचवले आहेत ?

४.पूर्व प्रौढ अवस्थेतील बोधात्मक विकास सिद्धांत कोणी मांडला आहे.

प्र.१. ब.) खालील प्रश्नाची उत्तरे लिहा

(प्रत्येकी २ गुण)

१.बेकारी म्हणजे काय ?

२.विवाहाचे किती प्रकार आहेत ?

३.प्रतिक्रिया काळ म्हणजे काय ?

४.मृत्यू प्रक्रीयेच्या किती अवस्था आहेत?

प्र.२. खालील पैकी कोणत्याही *तीन* प्रश्नाची उत्तरे लिहा.

(प्रत्येकी४ गुण)

१.किशोर अवस्थेतील जेम्स मार्शिया यांचा सिद्धांत स्पष्ट करा ?

२.झिंजबर्ग यांनी सुचवलेले करीअर चे तीन टप्पे स्पष्ट करा.?

३. मध्यम प्रौढ अवस्थेतील एकाकीपणा आणि त्याचे परिणाम स्पष्ट करा?

४.वृद्ध अवस्थेतील शाररीक बदल थोडक्यात स्पष्ट करा.?

५.किशोर अवस्थेतील समाजमाध्यमांचे व्यसन स्पष्ट करा.?

प्र.३.खालील पैकी कोणत्याही *तीन* प्रश्नांची उत्तरे लिहा

(प्रत्येकी ४ गुण)

१.किशोर अवस्थेतील पियाजे यांचा दृष्टीकोन स्पष्ट करा.

२.पूर्व प्रौढ अवस्थेतील विवाहाचे महत्व आणि फायदे स्पष्ट करा.

३.मध्यम प्रौढ अवस्थेतील शाररीक बदल स्पष्ट करा.

४.वृद्धअवस्थेतील पोषणआहार,योगा आणि व्यायामाचे महत्व स्पष्ट करा.?

५. मध्यमप्रौढ अवस्थेतील शाररीक आणि लैंगिक बदल स्पष्ट करा.?

प्र.४.खालील पैकी कोणत्याही *दोन* प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

(प्रत्येकी ६ गुण)

१.वृद्ध अवस्थेतील शाररीक आणि मानसिक समस्या स्पष्ट करा.?

२.मध्यम प्रौढ अवस्थेतील बोधात्मक विकासाची चर्चा करा.?

३. मृत्यू चे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.?

प्र.५.खालील पैकी कोणत्याही *एका* प्रश्नाचे उत्तर लिहा

(प्रत्येकी 12 गुण)

१.मानवी जीवनातील विकासामध्ये पालकत्व शैली चे महत्व विशद करा.?

२.मध्यम प्रौढ अवस्थेतील बोधात्मक विकास स्पष्ट करा.?

(मराठी रुपांतर)

सुचना:

१. सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक   २.उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात. ३. प्रत्येक प्रश्नाला समान गुण आहेत. ४.मूळ संदर्भासाठी इंग्रजी प्रश्न पत्रिका पहा. ५.योग्य तेथे सुबक आकृती काढा

प्र.१. अ.) खालील प्रश्नाची उत्तरे लिहा **(प्रत्येकी १ गुण)**

१.किशोर अवस्थेतील स्व ओळख सिद्धांत कोणी मांडला आहे ?

२. किशोर अवस्थेत मुलांमध्ये कोणत्या संप्रेरकांची निर्मित्ती होते ?

३.पूर्व प्रौढ अवस्थेत करीयर निवडीचे टप्पे कोणी सुचवले आहेत ?

४.पूर्व प्रौढ अवस्थेतील बोधात्मक विकास सिद्धांत कोणी मांडला आहे.

प्र.१. ब.) खालील प्रश्नाची उत्तरे लिहा **(प्रत्येकी २ गुण)**

१.बेकारी म्हणजे काय ?

२.विवाहाचे किती प्रकार आहेत ?

३.प्रतिक्रिया काळ म्हणजे काय ?

४.मृत्यू प्रक्रीयेच्या किती अवस्था आहेत?

प्र.२. खालील पैकी कोणत्याही *तीन* प्रश्नाची उत्तरे लिहा. **(प्रत्येकी४ गुण)**

१.किशोर अवस्थेतील जेम्स मार्शिया यांचा सिद्धांत स्पष्ट करा ?

२.झिंजबर्ग यांनी सुचवलेले करीअर चे तीन टप्पे स्पष्ट करा.?

३. मध्यम प्रौढ अवस्थेतील एकाकीपणा आणि त्याचे परिणाम स्पष्ट करा?

४.वृद्ध अवस्थेतील शाररीक बदल थोडक्यात स्पष्ट करा.?

५.किशोर अवस्थेतील समाजमाध्यमांचे व्यसन स्पष्ट करा.?

प्र.३.खालील पैकी कोणत्याही *तीन* प्रश्नांची उत्तरे लिहा **(प्रत्येकी ४ गुण)**

१.किशोर अवस्थेतील पियाजे यांचा दृष्टीकोन स्पष्ट करा.

२.पूर्व प्रौढ अवस्थेतील विवाहाचे महत्व आणि फायदे स्पष्ट करा.

३.मध्यम प्रौढ अवस्थेतील शाररीक बदल स्पष्ट करा.

४.वृद्धअवस्थेतील पोषणआहार,योगा आणि व्यायामाचे महत्व स्पष्ट करा.?

५. मध्यमप्रौढ अवस्थेतील शाररीक आणि लैंगिक बदल स्पष्ट करा.?

प्र.४.खालील पैकी कोणत्याही *दोन* प्रश्नांची उत्तरे लिहा. **(प्रत्येकी ६ गुण)**

१.वृद्ध अवस्थेतील शाररीक आणि मानसिक समस्या स्पष्ट करा.?

२.मध्यम प्रौढ अवस्थेतील बोधात्मक विकासाची चर्चा करा.?

३. मृत्यू चे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.?

प्र.५.खालील पैकी कोणत्याही *एका* प्रश्नाचे उत्तर लिहा **(प्रत्येकी 12 गुण)**

१.मानवी जीवनातील विकासामध्ये पालकत्व शैली चे महत्व विशद करा.?

२.मध्यम प्रौढ अवस्थेतील बोधात्मक विकास स्पष्ट करा.?

(मराठी रुपांतर)

सुचना:
१. सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक २.उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात. ३. प्रत्येक प्रश्नाला समान गुण आहेत. ४.मूळ संदर्भासाठी इग्रजी प्रश्न पत्रिका पहा. ५.योग्य तेथे सुबक आकृती काढा

प्र.१. अ.) खालील प्रश्नाची उत्तरे लिहा (प्रत्येकी १ गुण)
१.किशोर अवस्थेतील स्व ओळख सिद्धांत कोणी मांडला आहे ?
२. किशोर अवस्थेत मुलांमध्ये कोणत्या संप्रेरकांची निर्मित्ती होते ?
३.पूर्व प्रौढ अवस्थेत करीयर निवडीचे टप्पे कोणी सुचवले आहेत ?
४.पूर्व प्रौढ अवस्थेतील बोधात्मक विकास सिद्धांत कोणी मांडला आहे.

प्र.१. ब.) खालील प्रश्नाची उत्तरे लिहा (प्रत्येकी २ गुण)
१.बेकारी म्हणजे काय ?
२.विवाहाचे किती प्रकार आहेत ?
३.प्रतिक्रिया काळ म्हणजे काय ?
४.मृत्यू प्रक्रीयेच्या किती अवस्था आहेत?

प्र.२. खालील पैकी कोणत्याही तीन प्रश्नाची उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी४ गुण)
१.किशोर अवस्थेतील जेम्स मार्शिया यांचा सिद्धांत स्पष्ट करा ?
२.झिंजबर्ग यांनी सुचवलेले करीअर चे तीन टप्पे स्पष्ट करा.?
३. मध्यम प्रौढ अवस्थेतील एकाकीपणा आणि त्याचे परिणाम स्पष्ट करा?
४.वृद्ध अवस्थेतील शारीरीक बदल थोडक्यात स्पष्ट करा.?
५.किशोर अवस्थेतील समाजमाध्यमांचे व्यसन स्पष्ट करा.?

प्र.३.खालील पैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा (प्रत्येकी ४ गुण)
१.किशोर अवस्थेतील पियाजे यांचा दृष्टीकोन स्पष्ट करा.
२.पूर्व प्रौढ अवस्थेतील विवाहाचे महत्व आणि फायदे स्पष्ट करा.
३.मध्यम प्रौढ अवस्थेतील शारीरीक बदल स्पष्ट करा.
४.वृद्धअवस्थेतील पोषणआहार,योगा आणि व्यायामाचे महत्व स्पष्ट करा.?
५. मध्यमप्रौढ अवस्थेतील शारीरीक आणि लैंगिक बदल स्पष्ट करा.?

प्र.४.खालील पैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी ६ गुण)
१.वृद्ध अवस्थेतील शारीरीक आणि मानसिक समस्या स्पष्ट करा.?
२.मध्यम प्रौढ अवस्थेतील बोधात्मक विकासाची चर्चा करा.?
३. मृत्यू चे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.?

प्र.५.खालील पैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा (प्रत्येकी 12 गुण)
१.मानवी जीवनातील विकासामध्ये पालकत्व शैली चे महत्व विशद करा.?
२.मध्यम प्रौढ अवस्थेतील बोधात्मक विकास स्पष्ट करा.?

ANEKANT EDUCATION SOCIETY'S
TULJARAM CHATURCHAND COLLEGE OFARTS, SCIENCE AND COMMERCE, BARAMATI
(Empowerment Autonomous)
Affiliated to Savitribai Phule Pune University, Pune
Class-S.Y.B.A
SUBJECT : HISTORY
Paper Code : HIS-252-MJM
(GLIMPSES OF THE MODERN WORLD)
NEP 1.0 2023 Pattern
(Credit 04)

एकून गुण : ६०

वेळ : २.00 तास

सूचना : १. सर्व प्रश्नांना सामान गुण आहेत. 04
२. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

प्रश्न १. अ खालील प्रश्नांची उत्तरे एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.
१. रशियन राज्यक्रांतीचे परिणाम सांगा.
२. हिटलर जर्मनीत सत्ताधीश कसा झाला ते लिहा.
३. म्युनिच कराराबाबत थोडक्यात लिहा. 08
४. नाझी पक्षाची धोरणे सांगा

ब खालील प्रश्नांची उत्तरे 20 शब्दात लिहा.
1. संयुक्त राष्ट्रसंघटनेची प्रमुख तत्वे सांगा.
2. आंतरराष्ट्रीय न्यायालयाविषयी माहिती द्या.
3. वॉर्सा करार काय होता ते सांगा.
4. शीतयुद्धाचे दोन परिणाम लिहा 12

प्रश्न २. खाली दिलेल्या प्रश्नांपैकी तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.
१. बोल्शेव्हिक राज्यक्रांती यशस्वी करण्यासाठी ट्रॉटस्कीचे योगदान थोडक्यात लिहा.
२. फ्यासिस्ट संघटनेच्या उदयाची कारणे विशद करा.
३. नाझी पक्षाचे मुख्य धोरण सांगा.
४. जागतिक शक्ती म्हणून अमेरिकेचा उदय कसा झाला ते लिहा.

प्रश्न ३. खाली दिलेल्या प्रश्नांपैकी दोन प्रश्नांची उत्तरे 150 शब्दात लिहा. 12
१. रशियातील क्रांतीपूर्व समाजरचना कशी होती ते लिहा.
२. मुसोलिनीचे पराराष्ट्रीय धोरण स्पष्ट करा.
३. रशियाची महासत्ता होण्याची वाटचाल स्पष्ट करा.

ANEKANT EDUCATION SOCIETY'S

TULJARAM CHATURCHAND COLLEGE OFARTS, SCIENCE AND COMMERCE, BARAMATI

(Empowerment Autonomous)

Affiliated to Savitribai Phule Pune University, Pune

Class-S.Y.B.A

SUBJECT : HISTORY

Paper Code : HIS-252-MJM

(GLIMPSES OF THE MODERN WORLD)

NEP 1.0 2023 Pattern

(Credit 04)

एकून गुण : ६०

वेळ : २.00 तास

सूचना : १. सर्व प्रश्नांना सामान गुण आहेत.

२. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

प्रश्न १. अ खालील प्रश्नांची उत्तरे एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा. 04

१. रशियन राज्यक्रांतीचे परिणाम सांगा.

२. हिटलर जर्मनीत सत्ताधीश कसा झाला ते लिहा.

३. म्युनिच कराराबाबत थोडक्यात लिहा.

४. नाझी पक्षाची धोरणे सांगा

ब खालील प्रश्नांची उत्तरे 20 शब्दात लिहा. 08

1. संयुक्त राष्ट्रसंघटनेची प्रमुख तत्वे सांगा.

2. आंतरराष्ट्रीय न्यायालयाविषयी माहिती द्या.

3. वॉर्सा करार काय होता ते सांगा.

4. शीतयुद्धाचे दोन परिणाम लिहा

प्रश्न २. खाली दिलेल्या प्रश्नांपैकी तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. 12

१. बोल्शेव्हिक राज्यक्रांती यशस्वी करण्यासाठी ट्रॉटस्कीचे योगदान थोडक्यात लिहा.

२. फ्यासिस्ट संघटनेच्या उदयाची कारणे विशद करा.

३. नाझी पक्षाचे मुख्य धोरण सांगा.

४. जागतिक शक्ती म्हणून अमेरिकेचा उदय कसा झाला ते लिहा.

प्रश्न ३. खाली दिलेल्या प्रश्नांपैकी दोन प्रश्नांची उत्तरे 150 शब्दात लिहा. 12

१. रशियातील क्रांतीपूर्व समाजरचना कशी होती ते लिहा.

२. मुसोलिनीचे परराष्ट्रीय धोरण स्पष्ट करा.

३. रशियाची महासत्ता होण्याची वाटचाल स्पष्ट करा.

प्रश्न ४. खाली दिलेल्या प्रश्नांपैकी दोन प्रश्नांची उत्तरे 150 शब्दात लिहा. 12

१. रशियन राज्यक्रांतीची जगावर कोणते परिणाम झाले त्याचा आढावा घ्या.

२. हिटलर जर्मनीत सत्ताधीश कसा झाला याचा आढावा घ्या.

३. संयुक्त राष्ट संघटना ब्लॅक निधी याविशयी थोडक्यात सांगा.

प्रश्न ५. खाली दिलेल्या प्रश्नांपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर 300 शब्दात लिहा. 12.

१. संयुक्त राष्ट्र संघटनेच्या मानवतावादी कार्याचा सविस्तर आढावा घ्या.

२. शीतयुद्धाच्या वाटचालीचा मागोवा घ्या.

[Total No. of Question: 5]

Seat No-

[Total No. of Pages- 1]

Anekant Education Society's

Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science and Commerce, Baramati

(Autonomous)

Affiliated to Savitribai Phule, Pune University

Class- S.Y.B.A.

MARATHI (Semester-IV)

Sub Code – MAR-252-MJM

आधुनिक मराठी वाड्मयाचा इतिहास मराठी (इ.स. १९२० ते २०००)

(2023 NEP Pattern)

(No. of Credits 04)

Time : 2 Hours

Max Marks : 60

सूचना- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

२) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न १ ला) खालील प्रश्न सोडवा.

अ) खालील प्रश्नांची उत्तरे एका वाक्यात लिहा. [४]

१) 'नाट्यनिकेतन' ही संस्था कोणी स्थापन केली ?

२) आचार्य अत्रे यांच्या दोन नाटकांची नावे सांगा

३) कलावादी भूमिका घेऊन लेखन करणाऱ्या लेखकाचे नाव सांगा.

४) 'माझ्या गोव्याच्या भूमीत , गड्या नारळ मधाचे ' या काव्यपंक्ती कोणत्या कवीच्या आहेत ?

ब) खालील प्रश्नाची उत्तरे २० शब्दांत लिहा. [८]

१) वि. वा शिरवडकर यांनी कोणत्या टोपण नावाने लेखन केले आहे ?

२) रविकिरण मंडळातील कवींची नावे सांगा.

३) 'ने मजसी परत मातृभूमीला, सागरा प्राण तळमळला' ही काव्य पंक्ती कोणत्या कवीच्या आहेत ?

४) 'वि. स. खांडेकर यांच्या कादंबऱ्याची नावे सांगा.

प्रश्न २ रा. खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे ५० शब्दांपर्यंत लिहा. [१२]

१) एक समर्थ नाटककार म्हणून पु. ल. देशपांडे यांच्या नाटकांचा परिचय करून द्या.

२) टीप लिहा- इ.स.१९४६ ते १९६० या कालखंडातील सामाजिक परिस्थिती

३) 'व्यंकटेश माडगूळकर यांची कथा माणदेशाच्या अस्सल मातीतून निर्माण झाली आहे', सोदाहरण स्पष्ट करा.

४) टीप लिहा- इ.स.१९२१ ते १९४५ या कालखंडातील स्त्री कथा लेखिका

प्रश्न ३ रा.खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे १५० शब्दांपर्यंत लिहा. [१२]

१) इ.स.१९६० नंतर बदलत्या सामजिक राजकीय परिस्थितीचा परिणाम मराठी साहित्यावर झाला स्पष्ट करा.

२) रविकिरण मंडळाचे काव्य क्षेत्रातील योगदान सांगा.

३) इ.स. १९४६ ते १९६० या कालखंडातील कथा या साहित्य प्रकारची वाटचाल लिहा.

प्रश्न ४ था.खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे १५० शब्दांपर्यंत लिहा. [१२]

१) 'इ.स.१९२१ ते १९४५ या कालखंडातील कथेचा विकास नियतकालिकातून झाला', ते स्पष्ट करा.

२) 'मराठी वाड्मयाचा चेहरा-मोहरा बदलण्याचे सारे श्रेय स्वातंत्र्योत्तर कालखंडाला जाते', सोदाहरण स्पष्ट करा.

३) इ.स.१९४६ ते १९६० या कालखंडातील लेखकांनी मराठी नाटकांची समृद्ध परंपरा सुरु केली चर्चा करा.

प्रश्न ५ वा.खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर ३०० शब्दांपर्यंत लिहा. [१२]

१) इ.स.१९२१ ते १९४५ या कालखंडातील कादंबरी या वाड्मय प्रकाराची वाटचाल स्पष्ट करा.

२) 'इ.स.१९६० नंतरच्या काळातील दलित कादंबऱ्यातून सामाजिक दर्शन घडते', सोदाहरण स्पष्ट करा.

Anekant Education Society's

Tuljaram Chaturchand College, Baramati,

(Arts, Commerce & Science)

(Autonomous)

Seat No. :

Total No. of Pages : 02

Total No. of Questions :05

S.Y.B.A. (Sem-IV), Subject Code: HIN-252-MJM

Subject: मध्ययुगीन काव्य तथा नाटक

(2024 Pattern)

अंक : 60

समय : 2 घंटे

सूचनाएँ: 1) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।

2) दाहिनी ओर लिखे अंक प्रश्न के पूर्णांक हैं।

प्रश्न 1 अ) निम्नलिखित बहुविकल्पीय प्रश्नों के उत्तर लिखिए। (04)

1) 'युगे युगे क्रांति' --------- का नाटक है।
   1) प्रेमचंद 2) विष्णु प्रभाकर 3) चंद्रकांता 4) ममता कालिया
2) 'युगे युगे क्रांति' नाटक में --------- संस्था के दृष्टिकोन को उजागर किया गया है।
   1) विवाह 2) न्याय 3) प्रकाशन 4) शिक्षा
3) कल्याणसिंह की पत्नी का नाम --------- है।
   1) सीता 2) रामकली 3) कलावती 4) शारदा
4) प्रदीप ---------- पीढी का प्रतिनिधित्व करता है।
   1) पहली 2) दूसरी 3) चौथी 4) पाँचवी

आ) निम्नलिखित प्रश्नों के संक्षेप में उत्तर लिखिए। (08)

1) रहीम का जन्म कब और कहाँ हुआ है?
2) विष्णु प्रभाकर के नाटकों के नाम लिखिए।
3) बिहारी की एकमात्र रचना कौनसी और किस भाषा में है?
4) 'युगे युगे क्रांति' नाटक के प्रमुख पात्रों के नाम लिखिए।

प्रश्न 2) निम्नलिखित प्रश्नों में से किन्हीं तीन प्रश्नों के 50 -60 शब्दों में उत्तर लिखिए। (12)

'युगे युगे क्रांति' नाटक में चित्रित कल्याणसिंह और प्यारेलाल का चरित्र चित्रण कीजिए।

1) 'युगे युगे क्रांति' नाटक में चित्रित कल्याणसिंह और प्यारेलाल का चरित्र चित्रण कीजिए।
2) रहीम का संक्षेप में जीवन परिचय लिखिए।
3) 'युगे युगे क्रांति' नाटक के उद्देश को लिखिए।
4) कवि बिहारी का संक्षेप में परिचय लिखिए।

(P.T.O.)

प्रश्न 3 अ) निम्नलिखित अवतरणों में से किसी एक की ससंदर्भ व्याख्या कीजिए। (06)

(1) "जो रहीम उत्तम प्रकृति, का करी सकत कुसंग।
चन्दन विष व्यापत नहीं, लपटे रहत भुजंग।।"

अथवा

2) "बिगरी बात बने नहीं, लाख करो किन कोय।
रहिमन फाटे दूध को, मथे न माखन होय।।"

आ) निम्नलिखित अवतरणों में से किसी एक की ससंदर्भ व्याख्या कीजिए। (06)

1) "नहिं पराग नहिं मधुर मधु नहिं विकास यहि काल।
अली कली में ही बिन्ध्यो आगे कौन हवाल।।"

अथवा

2) "कनक कनक ते सौ गुनी, मादकता अधिकाय।
उहिं खाएँ बौराय जग, या पाएँ बौराय ॥"

प्रश्न 4) निम्नलिखित में से <u>किन्हीं दो</u> पर टिप्पणी लिखिए। (12)

1) 'युगे युगे क्रांति' नाटक का सारांश लिखिए।
2) बिहारी की 'सतसई' का परिचय दीजिए।
3) 'युगे युगे क्रांति' नाटक के शीर्षक की सार्थकता लिखिए।
4) विष्णु प्रभाकर का जीवन परिचय लिखिए।

प्रश्न 5) निम्नलिखित प्रश्नों में से <u>किसी एक</u> प्रश्न का उत्तर विस्तार से लिखिए। (12)

1) बिहारी की भाषा का विवेचन कीजिए।
2) 'युगे युगे क्रांति' नाटक की समीक्षा कीजिए।

******

परीक्षा क्र.

एकूण पान: 02

एकूण प्रश्न: 5

अनेकांत एजुकेशन सोसायटीचे

तुळजाराम चतुरचंद कला, विज्ञान आणि वाणिज्य महाविद्यालय, बारामती

(स्वायत्त)

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाशी संलग्न

वर्ग: एस वाय बी ए

विषय: संरक्षण आणि सामरिक शास्त्र

द्वितीय सत्र

पेपरचे नाव आणि कोड: भारताची सुरक्षा आव्हाने DEF-252-MJM

2023 पॅटर्न

क्रेडिट- 04

कमाल. गुण: 60

वेळ: 02.00 तास

परीक्षार्थीसाठी सूचना: १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत २) उजवीकडे असलेले आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात

प्र. १ खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१२)

प्र. १ अ) खालील बहुपर्यायी प्रश्नांची वाक्यात उत्तरे लिहा. (०४)

१) परराष्ट्र धोरणाला योग्य दिशा दाखविण्याचे कार्य .... करते.

(अ) राष्ट्रीय सुरक्षा (ब) सत्ता संतुलन (क) प्रबोधन (ड) शांतता निर्मिती

२) भारतातील कोणते राज्य दहशतवादाच्या समस्येने ग्रस्त आहे?

(अ) केरळ (ब) जम्मू आणि काश्मीर (क) कर्नाटक (ड) तामिळनाडू

३) खालीलपैकी भारताच्या अंतर्गत सुरक्षेसाठी मोठी आव्हाने कोणती?

(अ) दहशतवाद (ब) नक्षलवाद (क) विप्लव (ड) वरील सर्व

४) भारतातील पूर्वोत्तर राज्यांमध्ये बेकायदेशीर स्थलांतर या देशातून होते?

(अ) बांग्लादेश (ब) पाकिस्तान (क) अफगाणिस्तान (ड) भूतान

प्र. १ (ब) खालील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (०८)

१) राष्ट्रीय सुरक्षा आणि अंतर्गत सुरक्षा यातील फरक स्पष्ट करा?

२) नक्षलवादाची सुरुवात कोणत्या वर्षापासून झाली?

३) सायबर क्राईम म्हणजे काय?

४) आंतरराष्ट्रीय संघटित गुन्हे स्पष्ट करा?

प्र. २ टिपा लिहा. (कोणतेही तीन) (१२)

१) मनी लॉण्डरिंग २) मानवी तस्करी ३) नक्षलबारी ४) भारताचे दहशतवादविरोधी धोरण

प्र .३ पुढील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर द्या (कोणतेही दोन) (१२)

१) नक्षलवादाची कारणे सांगून उपाय लिहा?

२) विप्लववादाची संकल्पना सांगून भारतामधील पुर्वोत्तर राज्यातील विप्लववादाची समस्या स्पष्ट करा

३) दहशतवादाची संकल्पना सांगून दशतवादाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा?

प्र .४ पुढील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर द्या (कोणतेही दोन) (१२)

१) सायबर गुन्ह्यांची संकल्पना सांगून सायबर गुन्ह्यांचे प्रकार स्पष्ट करा?

२) बेकायदेशीर स्थलांतराची संकल्पना सांगून कारणे आणि उपाय लिहा?

३) संघटित गुन्ह्यांचे प्रकार स्पष्ट करा?

परीक्षा क्र. [ ]

एकूण पान: 02

एकूण प्रश्न: 5

अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे

तुळजाराम चतुरचंद कला, विज्ञान आणि वाणिज्य महाविद्यालय, बारामती

(स्वायत्त)

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाशी संलग्न

वर्ग: एस वाय बी ए

विषय: संरक्षण आणि सामरिक शास्त्र

द्वितीय सत्र

पेपरचे नाव आणि कोड: भारताची सुरक्षा आव्हाने DEF-252-MJM

2023 पॅटर्न

कमाल. गुण: 60

क्रेडिट- 0४

वेळ: 02.00 तास

परीक्षार्थींसाठी सूचना: १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत २) उजवीकडे असलेले आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात

प्र. १ खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१२)

प्र. १ अ) खालील बहुपर्यायी प्रश्नांची वाक्यात उत्तरे लिहा. (०४)

१) परराष्ट्र धोरणाला योग्य दिशा दाखविण्याचे कार्य .... करते.

(अ) राष्ट्रीय सुरक्षा (ब) सत्ता संतुलन (क) प्रबोधन (ड) शांतता निर्मिती

२) भारतातील कोणते राज्य दहशतवादाच्या समस्येने ग्रस्त आहे?

(अ) केरळ (ब) जम्मू आणि काश्मीर (क) कर्नाटक (ड) तामिळनाडू

३) खालीलपैकी भारताच्या अंतर्गत सुरक्षेसाठी मोठी आव्हाने कोणती?

(अ) दहशतवाद (ब) नक्षलवाद (क) विप्लव (ड) वरील सर्व

४) भारतातील पूर्वोत्तर राज्यांमध्ये बेकायदेशीर स्थलांतर या देशातून होते?

(अ) बांग्लादेश (ब) पाकिस्तान (क) अफगाणिस्तान (ड) भूतान

प्र. १ (ब) खालील प्रश्नांची एका वाक्यात **उत्तरे लिहा.** (०८)

१) राष्ट्रीय सुरक्षा आणि अंतर्गत सुरक्षा यातील फरक स्पष्ट करा?

२) नक्षलवादाची सुरुवात कोणत्या वर्षापासून झाली?

३) सायबर क्राईम म्हणजे काय?

४) आंतरराष्ट्रीय संघटित गुन्हे स्पष्ट करा?

प्र. २ टिपा लिहा. (कोणतेही तीन) (१२)

१) मनी लॉण्डरींग २) मानवी तस्करी ३) नक्षलबारी ४) भारताचे दहशतवादविरोधी धोरण

प्र .३ पुढील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर द्या (कोणतेही दोन) (१२)

१) नक्षलवादाची कारणे सांगून उपाय लिहा?

२) विप्लववादाची संकल्पना सांगून भारतामधील पुर्वोत्तर राज्यातील विप्लववादाची समस्या स्पष्ट करा

३) दहशतवादाची संकल्पना सांगून दशतवादाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा?

प्र .४ पुढील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर द्या (कोणतेही दोन) (१२)

१) सायबर गुन्ह्यांची संकल्पना सांगून सायबर गुन्ह्यांचे प्रकार स्पष्ट करा?

२) बेकायदेशीर स्थलांतराची संकल्पना सांगून कारणे आणि उपाय लिहा?

३) संघटित गुन्ह्यांचे प्रकार स्पष्ट करा?

परीक्षा क्र.

एकूण पानः 02

एकूण प्रश्न: 5

अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे

तुळजाराम चतुरचंद कला, विज्ञान आणि वाणिज्य महाविद्यालय, बारामती

(स्वायत्त)

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाशी संलग्न

वर्गः एस वाय बी ए

विषयः संरक्षण आणि सामरिक शास्त्र

द्वितीय सत्र

पेपरचे नाव आणि कोडः भारताची सुरक्षा आव्हाने DEF-252-MJM

2023 पॅटर्न

क्रेडिट- 04

वेळ: 02.00 तास **कमाल. गुण: 60**

परीक्षार्थींसाठी सूचना: १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत २) उजवीकडे असलेले आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात

प्र. १ खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१२)

प्र. १ अ) खालील बहुपर्यायी प्रश्नांची वाक्यात उत्तरे लिहा. (०४)

१) परराष्ट्र धोरणाला योग्य दिशा दाखविण्याचे कार्य .... करते.

(अ) राष्ट्रीय सुरक्षा (ब) सत्ता संतुलन (क) प्रबोधन (ड) शांतता निर्मिती

२) भारतातील कोणते राज्य दहशतवादाच्या समस्येने ग्रस्त आहे?

(अ) केरळ (ब) जम्मू आणि काश्मीर (क) कर्नाटक (ड) तामिळनाडू

३) खालीलपैकी भारताच्या अंतर्गत सुरक्षेसाठी मोठी आव्हाने कोणती?

(अ) दहशतवाद (ब) नक्षलवाद (क) विप्लव (ड) वरील सर्व

४) भारतातील पूर्वोत्तर राज्यांमध्ये बेकायदेशीर स्थलांतर या देशातून होते?

(अ) बांग्लादेश (ब) पाकिस्तान (क) अफगाणिस्तान (ड) भूतान

प्र. १ (ब) खालील प्रश्नांची एका वाक्यात **उत्तरे लिहा.** (०८)

१) राष्ट्रीय सुरक्षा आणि अंतर्गत सुरक्षा यातील फरक स्पष्ट करा?

२) नक्षलवादाची सुरुवात कोणत्या वर्षापासून झाली?

३) सायबर क्राईम म्हणजे काय?

४) आंतरराष्ट्रीय संघटित गुन्हे स्पष्ट करा?

प्र. २ टिपा लिहा. (कोणतेही तीन) (१२)

१) मनी लॉण्डरींग २) मानवी तस्करी ३) नक्षलबारी ४) भारताचे दहशतवादविरोधी धोरण

प्र .३ पुढील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर द्या (कोणतेही दोन) (१२)

१) नक्षलवादाची कारणे सांगून उपाय लिहा?

२) विप्लववादाची संकल्पना सांगून भारतामधील पुर्वोत्तर राज्यातील विप्लववादाची समस्या स्पष्ट करा

३) दहशतवादाची संकल्पना सांगून दशतवादाचे विविध प्रकार स्पष्ट करा?

प्र .४ पुढील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर द्या (कोणतेही दोन) (१२)

१) सायबर गुन्ह्यांची संकल्पना सांगून सायबर गुन्ह्यांचे प्रकार स्पष्ट करा?

२) बेकायदेशीर स्थलांतराची संकल्पना सांगून कारणे आणि उपाय लिहा?

३) संघटित गुन्ह्यांचे प्रकार स्पष्ट करा?

परीक्षा क्र.
एकूण पान: 02

एकूण प्रश्न: 5

अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे

तुळजाराम चतुरचंद कला, विज्ञान आणि वाणिज्य महाविद्यालय, बारामती

तुळजाराम चतुरचंद कला, विज्ञान आणि वाणिज्य महाविद्‌यालय ,बारामती

(अधिकारप्रदत्त स्वायत्त)

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्‌यापीठ, पुणे संलग्नित

विषय: भूगोल

सत्र: ४ थे

वर्ग- एस.वाय.बी.ए

पेपर :GEO-253-MJM: पर्यटन भूगोल (NEP 2023 Pattern)

एकूण क्रेडिट -०२

एकूण गुण:३०

वेळ : १:०० तास

सुचना: १. सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे.
२. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवतात.
३. आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.
४. नकाशा स्टेन्सिल वापरण्यास परवानगी आहे.

प्रश्न १ ला: अ) खालील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी १ गुण) (०४)

१) पर्यटक म्हणजे काय?
२) वेण्णा सरोवर कोठे आहे?
३) पर्यटनाला चालना देणाऱ्या दोन प्राकृतिक घटकांची नावे सांगा.
४) महाराष्ट्रातील कोणत्याही दोन ऐतिहासिक पर्यटन स्थळांची नावे द्‌या.

ब) खालील प्रश्नांची उत्तरे 20 शब्दात लिहा. (प्रत्येकी २ गुण) (०६)

१) पर्यटनाची दोन वैशिष्टये सांगा.
२) पर्यटन व्यवसायाचे चार फायदे सांगा.
३) व्यक्तिगत पर्यटन म्हणजे काय?

प्रश्न २ रा: खालील प्रश्नांची उत्तरे १०० शब्दात लिहा. (कोणतेही चार) (१२)

१) स्थानिक पर्यटन म्हणजे काय? त्याचे महत्त्व आणि उदाहरणे लिहा.
२) पर्यटन भूगोलाची व्याप्ती स्पष्ट करा.
३) पर्यटनाचे पर्यावरणीय परिणाम स्पष्ट करा.
४) कृषी पर्यटनाविषयी माहिती लिहा.
५) दीर्घकालीन आणि अल्पकालीन पर्यटन यामधील फरक स्पष्ट करा.
६) सांस्कृतिक पर्यटन म्हणजे काय? त्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्रश्न ३ रा: खालील प्रश्नांची उत्तरे २०० शब्दात लिहा. (कोणतेही दोन) (०८)

१) पर्यटनात भूगोलाचे महत्व स्पष्ट करा.
२) प्रवासाच्या अंतरानुसार पर्यटनाचे वर्गीकरण स्पष्ट करा.
३) तुम्ही भेट दिलेल्या कोणत्याही चार पर्यटन स्थळाचे वर्णन करा.
४) पर्यटनाच्या उद्‌देशावरून पर्यटनाचे वर्गीकरण करा.

परीक्षा क्र. :

एकूण पान: २

एकूण प्रश्न: ५

अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे

तुळजाराम चतुरचंद कला वाणिज्य आणि विज्ञान महाविद्यालय, बारामती

(स्वायत्त)

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाशी संलग्न

वर्ग – एस .वाय.बी. ए. (२०२३ NEP पॅटर्न)

संरक्षण आणि सामरिक शास्त्र

सत्र परीक्षा मार्च -२०२५

पेपरचे सांकेतांक: - DEF-261-MN/ पेपर:दक्षिण आशियातील प्रादेशिक सुरक्षा

क्रेडिट- ०४ **गुण – ६०**

वेळ – २.०० तास

परीक्षार्थींसाठीसूचना: १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत
२) उजवीकडे असलेले आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात

(प्रत्येकी १ गुण)

प्र१. (अ) खालीलपैकी सर्व प्रश्न सोडवा

१) दक्षिण आशियातील कोणता देश जगातील सर्वात मोठा लोकशाही देश आहे?
a) पाकिस्तान b) भारत
c) नेपाळ d) बांगलादेश

२) भारत आणि पाकिस्तान यांच्यातील प्रमुख क्षेत्रीय संघर्ष कोणत्या भागासाठी आहे?
a) पंजाब b) काश्मीर
c) बलुचिस्तान d) सिंध

३) दक्षिण आशियामध्ये स्थलांतर (Migration) ही समस्या का निर्माण होते?
a) राजकीय अस्थिरता b) दहशतवाद
c) आर्थिक कारणे d) वरील सर्व

४) अफगाणिस्तानमध्ये २०२१ मध्ये कोणत्या गटाने पुन्हा सत्ता स्थापन केली?
a) अल कायदा b) तालिबान
c) इस्लामिक स्टेट (ISIS) d) संयुक्त राष्ट्रसंघ

(प्रत्येकी 2 गुण)

(ब) खालीलपैकी सर्व प्रश्न सोडवा

१) सार्क (SAARC) संघटनेची स्थापना कोणत्या साली झाली?
२) दक्षिण आशियातील अर्थव्यवस्था प्रामुख्याने कोणत्या क्षेत्रावर अवलंबून आहे ?
३) दक्षिण आशियातील प्रमुख दोन नद्यांची नावे लिहा.
४) दक्षिण आशिया मध्ये किती देशांचा समावेश आहे?

(प्रत्येकी 4 गुण)

प्र.२. टीपा लिहा (कोणतेही तीन)

१) बेकायदेशीर स्थलांतरण 2) दहशतवाद
3) भारताचे आण्विक धोरण 4) बेल्ट अँड रोड इनिशिएटिव्ह (BRI)

प्र.३. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा **(प्रत्येकी ६ गुण)**

१) अफगाणिस्तानच्या भौगोलिक स्थानामुळे त्याचे दक्षिण आशियातील महत्त्व स्पष्ट करा.

२) दहशतवादी संघटनांचा दक्षिण आशियातील देशांच्या सुरक्षेवरील विविध परिणाम लिहा.

३) दक्षिण आशियामध्ये स्थलांतराची कारणे आणि त्याचे प्रमुख प्रकार कोणते आहेत?

प्र. ४. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा **(प्रत्येकी ६ गुण)**

१) नेपाळमध्ये चीनच्या वाढत्या प्रभावाचा भारताच्या सुरक्षेवरील परिणाम लिहा.

२) श्रीलंकेतील सिंहली आणि तामिळ समाजातील वांशिक तणावाची कारणे लिहा.

३) अफगाणिस्तानच्या राजकीय आणि सामाजिक अस्थिरतेची कारणे लिहा.

प्र. ५. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा **(१२ गुण)**

१) भारत-पाकिस्तान संबंधांमध्ये असलेल्या विविध समस्या सविस्तर स्पष्ट करा.

२) दक्षिण आशियातील लहान देशांवरील चीनच्या विविध धोरणांचा परिणाम सविस्तर लिहा.

Total No. of Questions: 05

Seat No. [ ]

Total No. of Pages: 01

Anekant Education Society's

Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science and Commerce, Baramati

(Autonomous)

Affiliated to Savitribai Phule Pune University, Pune

Class: S.Y.B.A.

Semester- III Examination March/April 2025

Subject Code (ENG-261-MN)

Paper Title: Learning English Language through Literature

2023 Pattern

(No. of Credits: 04)

Time: 2 Hours **Marks: 60**

Note: a. All questions are compulsory
b. Figures to right indicate full marks

Q. 1. (A) Attempt each of the following. **(1 Marks each)**

1. Nishi is ……a bad time in in office. (going through/going about)
2. Gossip writer/ Gossip columnist (Choose correct collocation).
3. This is a ……. Point, so we have to discuss it. (moot/ mute).
4. You are very ………. (photographic/photogenic).

Q. 1. (B) Attempt each of the following. **(2 Marks each)**

1. Apples are not as sweet as mangoes (Change into comparative degree).
2. The problem is complex. It is interesting. (Transform into compound sentence)
3. The water is getting cold (Add question tag).
4. The bread will become soggy. (Add question tag)

Q. 2. Attempt any three of the following. **(4 Marks each)**

1. What angers the bubble to rudely dash at the rock in, *The Rock and The Bubble*?
2. Why did Vivekananda thank America in his Chicago Speech?
3. What did Mrs. Sappleton say about her husband and brothers to Mr. Nuttel in, *The Open Window*?
4. What type of character is Ivan Dmitrich in, *The Lottery Ticket*?
5. What are the four basic steps involved in evaluating a problem?

Q. 3. Attempt any two of the following. **(6 Marks each)**

1. What is the significance of the title, *The Lottery Ticket*?
2. Who was Vera? What joke did she play in, *The Open Window*?
3. What is the message or moral lesson of the poem, *The Rock and the Bubble*?
4. How can one manage and organize time effectively?
5. What is the importance of problem-solving skills for professional success?

Q. 4. Attempt any two of the following. **(6 Marks each)**

1. Whom does Vivekananda pity and why in his *Chicago Speech*?
2. Describe the character sketch of Rock in, *The Rock and The Bubble*.
3. Explain Vivekananda's reason for telling the story of the frog in the well in, *The Chicago Speech*.

Q. 5. Attempt any one of the following. **(12 Marks each)**

1. Explain *The Lottery Ticket* as a satirical comment on human thoughts and aspirations?
2. How does the poem, *The Rock and The Bubble* demonstrate two contrasting aspects of human behaviour?

***

Seat No

[Total No. of Question: 3] [Total No. of Pages- 1]

Anekant Education Society's

Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science and Commerce, Baramati

(Empowered Autonomous)

Affiliated to SavitribaiPhule, Pune University

Class- S.Y.B.A.

MARATHI (मराठी) (Semester-IV)

Sub Code – MAR- 276 -SEC- मानपत्र लेखन

(NEP 2023 Pattern)

(No. of Credits 2)

Time : 1. Hours **Max Marks : 30**

सूचना- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१ला. खालील प्रश्न सोडवा.

अ) खालील प्रश्नांची उत्तरे एका वाक्यात लिहा. **(४)**

१. मानपत्राचे वाचन कोणासमोर सादर केले जाते?
२. मानपत्राचे कोणतेही एक क्षेत्र लिहा.
३. मानपत्राची व्याख्या लिहा.
४. मानपत्र कोणाला दिले जाते ?

ब) खालील प्रश्नांची उत्तरे २० शब्दांत लिहा. **(६)**

१. मानपत्र लेखनातील दोष कोणाकडून दुरुस्त केले जातात ?
२. मानपत्राची भाषा कशी असावी?
३. मानपत्र लेखनामध्ये कोणत्या गोष्टीला वाव असतो ?

प्र.२ रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे ५० शब्दांत लिहा. (कोणतेही चार) **(१२)**

१. 'मानपत्र लेखन एक कला', याविषयी चर्चा करा.
२. मानपत्राचे स्वरूप स्पष्ट करा.
३. मानपत्राची आवश्यकता स्पष्ट करा?
४. मानपत्राची भाषाशैली यावर टीप लिहा.
५. मानपत्र लेखन करताना कोणती काळजी घ्यावी?
६. 'मानपत्र लेखनातून लेखक डोकावू नये.' याविषयी तुमचे मत लिहा.

प्र.३रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे १५० शब्दांत लिहा. (कोणतेही दोन) **(८)**

१. गुणवंत विद्यार्थी म्हणून पुरस्कार जाहीर झालेल्या विद्यार्थ्यासाठी मानपत्र तयार करा.
२. एका सामाजिक कार्यकर्त्याला 'महाराष्ट्र भूषण हा पुरस्कार जाहीर झाला आहे .' त्यासाठीचे मानपत्र तयार करा.
३. मानपत्र लेखनाची पद्धती सविस्तर लिहा.
४. आदर्श शिक्षक पुरस्कार जाहीर झालेल्या शिक्षकासाठी मानपत्र तयार करा.

• • •

Anekant Education Society's

Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science and Commerce, Baramati

Semester- IV Examination March-April, 2025

Autonomous

Seat No. [ ]

Total No. of Questions: 03 **Total No. of Pages: 01**

Class: S.Y.B.A.

Subject Code (ENG-276-SEC): Conversational English

2022 Pattern

Time: One Hour **Marks: 30**

Note: a. All questions are compulsory
b. Figures to right indicate full marks

Q. 1. (A) Attempt each of the following **(04)**

1. Use the idiom 'a night owl' in your own sentence
2. Explain the meaning of the idiom 'a couch potato'.
3. Explain the meaning of the idiom 'a dark horse'.
4. Explain the proverb "Blood is thicker than water."

Q. 1. (B)Attempt each of the following: **(06)**

1. Explain the proverb "Don't count your chickens before they hatch."
2. Write four words related to health.
3. Write four words related to global problems

Q. 2. Attempt any four of the following: **(12)**

1. Write a conversation between colleagues on 'Weather'.
2. Give one example of each type
   a) Interogative sentence
   b) Exclamatory sentence
   c) Declarative sentence
3. Give one example each of - Simple, Compound, and Complex sentence
4. Write a short conversation between family members.
5. Write a short paragraph on 'My College.'
6. Write a lexical set of the term 'Cricket.'

Q. 3. Attempt any two of the following: **(08)**

1. You are preparing for a job interview. Write a response to the question "What are your strengths and weaknesses, and how do you think they will impact your performance in your role?
2. Describe a vacation you took recently. Where did you go? What did you do? What were some of the highlights of your trip?
3. Write a paragraph thanking a teacher for helping you with a difficult assignment. Then write a response from the teacher acknowledging your thanks.
4. Write a review of a film that you have recently seen.

***

Total No. of Question:- 03 अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे, Total No. of Page:- 01

तुळजाराम चतुरचंद कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, बारामती.

(अधिकारप्रदत्त स्वायत्त) Seat No:-

सत्रांत परीक्षा

विषय : राज्यशास्त्र

वर्ग:– एस. वाय. बी. ए. व्दितीय वर्ष, सेमिस्टर - IV (NEP Pattern 2023)

वेळ:- ०१ : ०० तास विषय व कोड :- POL-276-SEC Human Rights and Indian Constitutions गुण:- ३०

सूचना : - 1) सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे.
2) उजवी कडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न.१ ला. खालील पैकी सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. **10**

अ) खालील प्रश्नाचे योग्य पर्याय निवडा (प्रत्येकी 1 गुण)

1) जागतिक मानवी हक्कांच्या जाहीरनाम्यात एकूण किती कलमे आहेत.
अ) २० ब) १० क) ३० ड) ५०

2) भारतीय नागरिकांना एकूण किती मुलभूत अधिकार आहेत?
अ) १० ब) ५ क) १५ द) ६

3) राष्ट्रीय मानवी अधिकार आयोगाच्या अध्यक्षाची नेमणूक कोण करतात.
अ) राज्यपाल ब) राष्ट्रपती क) पंतप्रधान ड) सरन्यायाधीश

4) राष्ट्रीय अनुसूचित जमाती आयोग केंव्हा स्थापन करण्यात आला.
अ) २००४ ब) २००० क) २००५ ड)२०१०

ब) खालील प्रश्नाचे एका वाक्यात उत्तर लिहा. (प्रत्येकी 2 गुण)

1) जागतिक मानवी हक्क दिन केंव्हा साजरा केला जातो?

2) राष्ट्रीय मानवी अधिकार आयोगा

3) मानवी हक्कांची व्याख्या लिहा?

प्रश्न. 2 रा. खालील पैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा. (प्रत्येकी 3 गुण) **12**

1) मानवी हक्कांचे स्वरूप लिहा.

2) राष्ट्रीय मानवी अधिकार आयोगाची रचना स्पष्ट करा.

3) मानवी हक्कांचा ऐतिहासिक दुष्टीकोन स्पष्ट करा.

4) भारतीय राज्यघटनेतील समतेचा अधिकार स्पष्ट करा.

5) राष्ट्रीय अनुसूचित जाती आयोगाची कार्ये लिहा.

6) मानवी हक्कांचा ऐतिहासिक दृष्टिकोन स्पष्ट करा.

प्रश्न. 3 रा. खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (प्रत्येकी 4 गुण) **08**

1) भारतीय संविधानातील मानवी हक्कांच्या तरतूदी स्पष्ट करा.

2) मानवी हक्कांचा इतिहास लिहा.

3) मानवी हक्कांचे प्रकार स्पष्ट करा.

4) मानवी हक्कांचा जागतिक जाहीरनाम्यातील तरतुदी लिहा.

--------*----*----*----*

परीक्षा बैठक क्रमांक:

एकूण पुष्ठसंख्या : १

एकूण प्रश्नसंख्या : ३

अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे
तुळजाराम चतुरचंद कला विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, बारामती (स्वायत्त)
सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाशी संलग्न
द्वितीयवर्षे कला शाखा
तत्त्वज्ञान | तिसरे सत्र
Course Code: PHI-276-SEC
Paper Title: Values: Philosophy and Psychology of Environment
(NEP 2023 Pattern)
(No. of Credits 02)

अधिकतम गुण: ३०

वेळ: १.०० तास

सूचना: १) नवीन प्रश्न नवीन पानावर सोडवावा
२) उजवीकडील अंक अधिकतम गुण दर्शवतात.

प्र. १ अ) खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा (प्रत्येकी १ गुण)

१) पर्यावरणीय मानसशास्त्राचा मुख्य उद्देश काय आहे?
अ) मानवी आरोग्य सुधारण्यासाठी ब) मानवी-पर्यावरण परस्परसंवाद समजून घेण्यासाठी
क) औद्योगिक विकासासाठी

२) पर्यावरणीय शिक्षणाचा प्रमुख हेतू कोणता आहे?
अ) जैवविविधता वाढविणे ब) प्रदूषण वाढविणे क) पर्यावरणीय जागरूकता वाढविणे

३) कोणत्या तत्वज्ञानाने मानवी केंद्रित धोरणांवर टीका केली आहे?
अ) भौतिकवाद ब) पर्यावरणीय तत्त्वज्ञान क) व्यक्तिवाद

४) सेंद्रिय कचऱ्याचा नाश करण्याचा योग्य उपाय कोणता आहे?
अ) पुनर्वापर ब) जाळणे क) डंपिंग

प्र. १. ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी २ गुण)

१) पर्यावरणीय मानसशास्त्र म्हणजे काय?
२) प्रदूषण नियंत्रित करण्यासाठी शैक्षणिक उपाय कोणते असू शकतात?
३) जागतिक नैतिकतेचा पर्यावरण संरक्षणात कसा उपयोग होतो?

प्र. २ पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही ४)

१) मानवी-पर्यावरण परस्परसंवाद स्पष्ट करा.
२) पर्यावरणीय शिक्षणाचे महत्त्व सांगा.
३) ग्राहकवादाचे पर्यावरणीय परिणाम कोणते आहेत?
४) पर्यावरणीय धोरणांसाठी जागतिक नैतिकतेचे स्थान काय आहे?
५) पर्यावरणीय वर्तनावर परिणाम करणारे घटक कोणते?
६) पर्यावरणीय जागरूकता वाढविण्यासाठी कोणते उपाय करावेत?

प्र. ३ पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही २)

१) पर्यावरणीय मानसशास्त्राची व्याख्या आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.
२) पर्यावरणीय शिक्षणाचा मानवी वर्तनावर काय परिणाम होतो?
३) पर्यावरण संरक्षणासाठी सार्वजनिक धोरणांची भूमिका स्पष्ट करा.
४) ग्राहकवाद आणि पर्यावरण यामधील संबंध विशद करा.

समाप्त

Total No. of Questions : 3 Total No. of Pages : 1

Anekant Education Society's
Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science and Commerce, Baramati
(Empowered Autonomous)
Affiliated to Savitribai Phule Pune University, Pune
Class - S.Y.B.A.
SUBJECT - History
Semester IV
Paper Code : HIS 276 SEC Chh. Shivaji and his Times 1666 - 1707
(NEP 1.0 2023 Pattern)

Time : 01.00 Hours Max. Marks : 30

सूचना -

1. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवतात.
2. सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे.

प्रश्न 1) अ) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. **गुण 04**

1. छत्रपती शिवाजी महाराजांचा पहिला राज्याभिषेक कोणत्या पुरोहिताच्या हस्ते करण्यात आला?
2. छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या पहिल्या राज्याभिषेका प्रसंगी निर्माण करण्यात आलेल्या अष्टप्रधान मंडळातील मुजुमदार पदावर कोणाची नेमणूक करण्यात आली?
3. छत्रपती संभाजी महाराजांना कोणत्या ठिकाणी कैद करण्यात आले?
4. मोगल बादशहा औरंगजेबाचे निधन कोठे झाले?

ब) खालील प्रश्नांची उत्तरे 20 शब्दात लिहा. **गुण 06**

1. मोगल राजपुत्र अकबर संभाजी महाराजांच्या आश्रयासाठी का आला?
2. छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या अष्टप्रधान मंडळातील कोणते दोन मंत्री युद्धभूमीवर जात नसत?
3. महाराणी येसूबाईनी कोणत्या अटींवर रायगडाचा ताबा मोगलांकडे सोपविला?

प्रश्न 2) खालील प्रश्नांची उत्तरे 50 शब्दात लिहा.(कोणतेही चार) **गुण 12**

1. छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या अष्टप्रधान मंडळातील पेशवे पदाची कोणतीही तीन कार्ये लिहा.
2. संभाजी महाराजांच्या बालपणाची माहिती लिहा.
3. छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या पहिल्या राज्याभिषेका प्रसंगी तांत्रिक पंडित निश्चलपुरीच्या मते, गागाभट्टाने केलेल्या चुका सांगा.
4. छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या राज्याभिषेकाचे कोणतेही तीन परिणाम लिहा.
5. टिप लिहा. संताजी घोरपडे
6. टिप लिहा. महाराणी ताराबाई

प्रश्न 3) खालील प्रश्नांची उत्तरे 100 शब्दात लिहा.(कोणतेही दोन) **गुण 08**

1. छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या आग्रा भेटीचा वृत्तांत लिहा
2. छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या पहिल्या राज्याभिषेकाच्या कारणांचा आढावा घ्या.
3. छत्रपती संभाजी महाराजांच्या कामगिरीचे मूल्यमापन करा.
4. छत्रपती शिवाजी महाराजांनी निर्माण केलेल्या अष्टप्रधान मंडळाच्या कार्याचा आढावा घ्या.

Total no. of questions – 03
Total no. of printed pages- 02

Seat No.

Anekant Education Society's

Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science & Commerce, Baramati.

EMPOWERED AUTONOMOUS

Affiliated to Savitribai Phule Pune University Pune

Semester End Examination

Class: S.Y.B.A. Semester-IV (2023 Pattern)

Subject: Skill Enhancement Course (SEC)

Using Basic Excel For Economics (ECO-276-SEC)

Time: 1.00 Hour (No. of Credit 02) Total Marks: 30

Note: 1. All questions are compulsory. 2. Figures to the right indicate full marks.

Q.1 (A) Attempt each of the following: **04**

1. Define basic data entry.
2. Define an Excel sheet.
3 Explain the meaning of visual representation.
4. What does it mean to create a table?

(B) Attempt each of the following: **06**

1. Define a graph.
2. What is an economic model?
3 Define mode.

Q.2 Attempt any Four of the following **12**

1. Explain the concept of median.
2. Write one example each of data sorting and filtering.
3. Explain the features of an Excel workbook.
4. Explain the types and advantages of data sorting.
5. Write information about data filtering.
6. Explain the types of graphs.

Q.3 Attempt any two of the following. **08**

1. Explain the stages of developing an economic model.
2. Explain the practical applications of time series analysis.
3. Explain basic data entry and formatting in Excel.
4. Explain the importance of visual representation in Excel.

****

मराठी भाषांतर

वेळ: १ तास **गुण: ३०**

सूचना: १. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. २. उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवतात. ३. संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.१ ला. अ) खालील सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

१. बेसिक डेटा एंट्रीची व्याख्या लिहा. ०४

२. एक्सेल शीटची व्याख्या लिहा.

३. दृश सादरीकरणाचा अर्थ लिहा.

४. टेबल तयार करणे म्हणजे काय?

ब) खालील सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

१. आलेखाची व्याख्या लिहा. ०६

२. अर्थशास्त्रीय प्रतिमान म्हणजे काय?

३. बहुलकाची व्याख्या लिहा.

प्र.२ रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार)

१. मध्यगा ही संकल्पना स्पष्ट करा. १२

२. डेटा सॉर्टिंग आणि फिल्टरिंग यांचे प्रत्येकी एक उदाहरण लिहा.

३. एक्सेल वर्कबुकची वैशिष्टे स्पष्ट करा.

४. डेटा सॉर्टिंगचे प्रकार व फायदे स्पष्ट करा.

५. डेटा फिल्टरिंग बद्दल माहिती लिहा.

६. आलेखाचे प्रकार स्पष्ट करा.

प्र.३ रा. खालील सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

१. अर्थशास्त्रीय प्रतिमान तयार करण्याचे टप्पे स्पष्ट करा. ०८

२. समय श्रेणी विश्लेषणाचे व्यवहारिक उपयोग स्पष्ट करा.

३. एक्सेलमधील बेसिक डेटा एंट्री आणि फॉरमॅटिंग स्पष्ट करा.

४. एक्सेलमधील दृश्य सादरीकरणाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

****

Total No. of Questions: 03 Exam Seat No.

Anekant Education Society's

Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science and Commerce, Baramati

(Autonomous)

Affiliated to Savitribai Phule University, Pune

SYBA

Subject: Psychology

(Semester- IV)

PSY-276-SEC Basic Counseling Skills

(NEP Pattern)

Time: 01:00 Hours (No. of Credits 02) Max. Marks: 30

Instruction to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***All questions carry equal marks.***
3) ***English is a valid version.***

Q.1 (A) Attempt **each** of the following. (1 Marks each)

i) Why is counseling needed?

ii) State any two objectives of counseling.

iii) How does ethical decision making affect counseling?

iv) Define rapport skills.

(B) Attempt **each** of the following. (2 Marks each)

i) What is empathy in counseling?

ii) Which Communication Skills Should a Counselor Use?

iii) State the ethical issues in the evaluation process.

Q.2. Attempt any **four** of the following (3 Marks each)

i) Briefly explain the process of counseling.

ii) Why is informed consent important in counseling?

iii) Why is communication an essential skill for counselors?

iv) State any three main objectives of counseling.

v) Why is confidentiality important in psychological assessments?

vi) How does ethical decision making affect the counseling process?

Q.3. Attempt any **two** of the following. (4 Marks each)

i) Write the meaning and nature of empathy.

ii) Write the definition and meaning of counseling.

iii) Discuss the issues involved in the informed of consent.

iv) Write the definition and meaning of communication skills.

P.T.O.

(मराठी रुपांतर)

सूचना-

1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक.
2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका योग्य.

Q.1 (A) खालील **सर्व** प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी १ गुण)

i) समुपदेशनाची गरज का आहे?

ii) समुपदेशनाची कोणतीही दोन उद्दिष्टे सांगा.

iii) नैतिक निर्णय घेण्याचा समुपदेशनावर कसा परिणाम होतो?

iv) सामंजस्य कौशल्य व्याख्या करा.

(B) खालील **सर्व** प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी २ गुण)

i) समुपदेशनात तदनुभूती म्हणजे काय?

ii) समुपदेशकाने कोणती संप्रेषण कौशल्ये वापरली पाहिजेत?

iii) मूल्यमापन प्रक्रियेतील नैतिक मुद्दे सांगा.

Q.2. कोणत्याही **चार** प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी ३ गुण)

i) समुपदेशनाची प्रक्रिया थोडक्यात सांगा.

ii) समुपदेशनात संमतीच्या ज्ञानाचा हक्क का महत्त्वाचा आहे?

iii) समुपदेशकांसाठी संवाद एक आवश्यक कौशल्य का आहे?

iv) समुपदेशनाची कोणतीही तीन मुख्य उद्दिष्टे सांगा.

v) मानसशास्त्रीय मापनामध्ये गोपनीयता का महत्त्वाची आहे?

vi) नैतिक निर्णय घेण्याचा समुपदेशन प्रक्रियेवर कसा परिणाम होतो?

Q.3. कोणत्याही **दोन** प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी ४ गुण)

i) तद्नुभूतीचा अर्थ आणि स्वरूप लिहा.

ii) समुपदेशनाची व्याख्या आणि अर्थ लिहा.

iii) संमतीच्या ज्ञानात समाविष्ट असणाऱ्या बाबींवर चर्चा करा.

iv) संवाद कौशल्याची व्याख्या आणि अर्थ लिहा.

Anekant Education Society's

Tuljaram Chaturchand College, Baramati,(Arts, Commerce & Science) (Autonomous)

Seat No. : [ ]

Total No. of Pages : 02

Total No. of Questions : 03

S.Y.B.A. (SEM -IV), Subject Code : HIN-276-SEC

Subject Name : विज्ञापन और हिंदी

[NEP-2020] (2023 Pattern)

No.of Credits 02

समय : 1 घंटा

अंक :30

सूचनाएँ: 1) एक सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।

2) दाहिनी ओर लिखे अंक प्रश्न के पूर्णांक हैं।

प्रश्न-1 अ) निम्नलिखित बहुविकल्पीय प्रश्नों के उत्तर लिखिए। (04)

1) इनमें से विज्ञापन के अर्थ ...... हैं।

1) विशिष्ट सूचना 2) जानकारी देना 3) सूचना देना 4) इनमें से सभी

2) पोस्टर्स, पत्रिकाएँ, अखबार आदि विज्ञापन के .... माध्यम है।

1) मुद्रित 2) इलेक्ट्रॉनिक 3) श्राव्य 4) दृक - श्राव्य

3) 'विज्ञापन' का अर्थ .... देना है।

1) Advansed 2) Advertising 3) Advance 4) Avidence

4) निम्न में से .... विज्ञापन के प्रकार हैं।

1) डिजिटल विज्ञापन 2) प्रिंट विज्ञापन 3) प्रसारण विज्ञापन 4) इनमें से सभी

आ) निम्नलिखित प्रश्नों के संक्षेप में उत्तर लिखिए। (06)

1) विज्ञापन का अर्थ स्पष्ट करते हुए उसकी परिभाषा लिखिए।

2) विज्ञापन लेखक के तीन गुण बताइए।

3) विज्ञापन के श्राव्य माध्यम कौन - कौन से हैं?

(P.T.O.)

प्रश्न-2) निम्नलिखित प्रश्नों में से <u>किन्ही चार प्रश्नों</u> के 50-60 शब्दों में उत्तर लिखिए। (12)

1) विज्ञापन के इलेक्ट्रोनिक माध्यमों का परिचय दीजिए।
2) उत्पादन और ग्राहक के बीच विज्ञापन का महत्व लिखिए।
3) विज्ञापन में समाचार पत्रों का महत्व लिखिए।
4) स्पोस्टर्स विज्ञापन का महत्व क्या है?
5) विज्ञापन की भाषा कैसी होनी चाहिए?
6) 'आकाशवाणी विज्ञापन का प्रभावी मध्यम है' स्पष्ट कीजिए।

प्रश्न-3) निम्नलिखित प्रश्नों में से <u>किन्ही दो प्रश्नों</u> के 80-120 शब्दों में उत्तर लिखिए। (08)

1) विज्ञापन में दूरदर्शन का महत्व लिखिए।
2) विज्ञापन की विशेषताएं स्पष्ट कीजिए।
3) विज्ञापन के क्षेत्र में रोजगार के कौन - कौन से अवसर हैं?
4) विज्ञापन के दृश्य माध्यमों का परिचय दीजिए।

******

Total No. of Question: 03

Seat No.

Total No. of Pages: 02

अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे,

तुळजाराम चतुरचंद कला, विज्ञान आणि वाणिज्य महाविद्यालय, बारामती

(स्वायत्त)

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे सलग्न

सत्रांत परीक्षा

विषय : समाजशास्त्र

वर्ग : एस. वाय. बी.ए. सेमिस्टर- IV

S. Y. B. A.

Sub. Code: SOC 276 SEC, SOCIOLOGY

नवीन समाज माध्यमे

New Social Media (2023 Pattern)

(Sem. – IV)

Time: 1:00 Hours (No 0f Credits 02) Marks: 30

सूचना : १. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

२. उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

---

१ ला. अ] खालील सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा. ०४

१. समाज माध्यमांचा जास्त वापर केल्यामुळे कोणत्या आरोग्यविषयक समस्यांचा सामना करावा लागतो?

२. समाज माध्यम म्हणजे काय?

३. हॅकिंग म्हणजे काय?

४. सामाजिक जीवनाचा अविभाज्य घटक बनविलेली समाज माध्यमे कोणती?

प्र. १ ला. ब] खालील सर्व प्रश्नांची उत्तरे एका वाक्यात लिहा. ०६

१. समाज माध्यमातील प्रमोशन लिहा.

२. निवडणुकांचे राजकीय स्वरूप लिहा.

३. समाज माध्यमाची आर्थिक दिशा लिहा

प्र.२ रा. खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे लिहा. १२

१. समाज माध्यमांचे नेटवर्किंग सांगा.

२. समाज माध्यमांची कोणतीही दोन वैशिष्ट्ये सांगा.

३. समाज माध्यमांचे कोणतेही दोन नकारात्मक परिणाम सांगा.

४. फेसबुक विषयी माहिती सांगा.

Seat No. [ ]

Total No. of Question: 03

Total No. of Pages: 02

अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे,

तुळजाराम चतुरचंद कला, विज्ञान आणि वाणिज्य महाविद्यालय, बारामती

(स्वायत्त)

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे सलग्न

सत्रांत परीक्षा

विषय : समाजशास्त्र

वर्ग : एस. वाय. बी.ए. सेमिस्टर- IV

S. Y. B. A.

Sub. Code: SOC 276 SEC, SOCIOLOGY

नवीन समाज माध्यमे

New Social Media (2023 Pattern)

(Sem. – IV)

(No 0f Credits 02)

Time: 1:00 Hours | Marks: 30

सूचना : १. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

---

१ ला. अ] खालील सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा. ०४

१. समाज माध्यमांचा जास्त वापर केल्यामुळे कोणत्या आरोग्यविषयक समस्यांचा सामना करावा लागतो?

२. समाज माध्यम म्हणजे काय?

३. हॅकिंग म्हणजे काय?

४. सामाजिक जीवनाचा अविभाज्य घटक बनविलेली समाज माध्यमे कोणती?

प्र. १ ला. ब] खालील <u>सर्व</u> प्रश्नांची उत्तरे एका वाक्यात लिहा. ०६

१. समाज माध्यमातील प्रमोशन लिहा.

२. निवडणुकांचे राजकीय स्वरूप लिहा.

३. समाज माध्यमाची आर्थिक दिशा लिहा

प्र.२ रा. खालीलपैकी कोणत्याही <u>चार</u> प्रश्नांची उत्तरे लिहा. १२

१. समाज माध्यमांचे नेटवर्किंग सांगा.

२. समाज माध्यमांची कोणतीही दोन वैशिष्ट्ये सांगा.

३. समाज माध्यमांचे कोणतेही दोन नकारात्मक परिणाम सांगा.

४. फेसबुक विषयी माहिती सांगा.

५. आर्थिक विकास आणि समाज माध्यमे स्पष्ट करा.

६. समाज माध्यमांचे महत्त्व सांगा.

प्र.३ रा. खालीलपैकी कोणत्याही <u>दोन</u> प्रश्नांची उत्तरे लिहा. ०८

१. समाज माध्यमांच्या आर्थिक परिणाम स्पष्ट करा

२. समाज माध्यम आणि राजकारण यांच्यातील अंतर संबंध स्पष्ट करा.

३. आर्थिक विकासाला समाज माध्यमांचा मार्ग फायदेशीर ठरतो काऽस्पष्ट करा.

परीक्षा क्र. : ☐

एकूण प्रश्न: 3

एकूण पान: 1

अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे

तुळजाराम चतुरचंद कला वाणिज्य आणि विज्ञान महाविद्यालय, बारामती

(स्वायत्त)

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाशी संलग्न

वर्ग – एस.वाय.बी. ए. (२०२3 पॅटर्न)

विषय -संरक्षण आणि सामरिक शास्त्र

तृतीय सत्र परीक्षा -२०२५

पेपर सांकेतांक: DEF-276-SEC/ पेपर: Basics of GIS

वेळ – १.०० तास **क्रेडिट- ०२** **गुण – 3०**

परीक्षार्थींसाठीसूचना: १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत
२) उजवीकडे असलेले आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात

प्र. १अ) खालीलपैकी सर्व प्रश्न सोडवा **(प्रत्येकी १ गुण)**

1) GIS म्हणजे काय?
a) ग्राफिक माहिती प्रणाली b) भौगोलिक माहिती प्रणाली
c) गणना माहिती प्रणाली d) संगणक माहिती प्रणाली

2) GIS प्रणाली कोणत्या घटकांवर आधारित असते?
a) हार्डवेअर b) सॉफ्टवेअर
c) डेटा d) वरील सर्व

3) GPS चा पूर्ण अर्थ काय आहे?
a) Global Positioning System b) General Positioning System
c) Geographical Positioning System d) Ground Positioning System

4) दूरसंवेदन म्हणजे काय?
a) उपग्रहांद्वारे माहिती संकलन b) हाताने माहिती गोळा करणे
c) केवळ नकाशे तयार करणे d) मोबाइलद्वारे संवाद

(ब) खालीलपैकी सर्व प्रश्न सोडवा **(प्रत्येकी 2 गुण)**

1) GIS ची व्याख्या लिहा .
2) Remote Sensing म्हणजे काय?
3) GIS चे कोणते मुख्य घटक आहेत?

प्र. २ खालील कोणतेही चार प्रश्न सोडवा. **(प्रत्येकी 3 गुण)**

1) GIS चा उपयोग खालीलपैकी कोणत्या क्षेत्रात केला जातो?
2) GIS चे स्वरूप लिहा.
3) सुदूर संवेदनाची (रिमोट सेन्सिंग) संकल्पना लिहा.
4) सेन्सर विषयी थोडक्यात माहिती लिहा.
5) GPS विषयी माहिती लिहा.
6) GPS चे उपयोग सविस्तर स्पष्ट करा.

परीक्षा क्र. :

एकूण प्रश्न: 3 एकूण पान: 1

अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे

तुळजाराम चतुरचंद कला वाणिज्य आणि विज्ञान महाविद्यालय, बारामती

(स्वायत्त)

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाशी संलग्न

वर्ग – एस.वाय.बी. ए. (२०२३ पॅटर्न)

विषय -संरक्षण आणि सामरिक शास्त्र

तृतीय सत्र परीक्षा -२०२५

पेपर सांकेतांक: DEF-276-SEC/ पेपर: Basics of GIS

वेळ – १.०० तास **क्रेडिट- ०२** **गुण – ३०**

परीक्षार्थींसाठीसूचना: १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत
२) उजवीकडे असलेले आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात

प्र. १अ) खालीलपैकी सर्व प्रश्न सोडवा **(प्रत्येकी १ गुण)**

1) GIS म्हणजे काय?
   a) ग्राफिक माहिती प्रणाली b) भौगोलिक माहिती प्रणाली
   c) गणना माहिती प्रणाली d) संगणक माहिती प्रणाली

2) GIS प्रणाली कोणत्या घटकांवर आधारित असते?
   a) हार्डवेअर b) सॉफ्टवेअर
   c) डेटा d) वरील सर्व

3) GPS चा पूर्ण अर्थ काय आहे?
   a) Global Positioning System b) General Positioning System
   c) Geographical Positioning System d) Ground Positioning System

4) दूरसंवेदन म्हणजे काय?
   a) उपग्रहांद्वारे माहिती संकलन b) हाताने माहिती गोळा करणे
   c) केवळ नकाशे तयार करणे d) मोबाइलद्वारे संवाद

(ब) खालीलपैकी सर्व प्रश्न सोडवा **(प्रत्येकी 2 गुण)**

1) GIS ची व्याख्या लिहा .
2) Remote Sensing म्हणजे काय?
3) GIS चे कोणते मुख्य घटक आहेत?

प्र. २ खालील कोणतेही चार प्रश्न सोडवा. **(प्रत्येकी 3 गुण)**

1) GIS चा उपयोग खालीलपैकी कोणत्या क्षेत्रात केला जातो?
2) GIS चे स्वरूप लिहा.
3) सुदूर संवेदनाची (रिमोट सेन्सिंग) संकल्पना लिहा.
4) सेन्सर विषयी थोडक्यात माहिती लिहा.
5) GPS विषयी माहिती लिहा.
6) GPS चे उपयोग सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र .३ खालीलपैकी <u>कोणतेही दोन</u> प्रश्न सोडवा (प्रत्येकी 4 गुण)

1) GIS चे घटक लिहा.

2) रिमोट सेन्सिंगचे घटक लिहा.

3) सुदूर संवदेनाचा (Remote sensing) भूगोलातील वापर स्पष्ट करा .

4) GIS चे लष्करी क्षेत्रातील उपयोग लिहा.

Exam Seat No-

Total number of pages- 1

Total number of questions- 3

Anekant Education Society's

Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science & Commerce, Baramati.

(Autonomous)

Affiliated to Savitribai Phule Pune University.

S.Y.B.A.

Subject- प्रगत संभाषण कौशल्यम्

Semester- IV

Course Code : SAN-281-AEC

(NEP Pattern 2023)

(No. of Credits – 02)

Time- 1 Hour. **Max. Marks- 30**

सूचना–

1. उजवीकडील ठळक अंक गुण दर्शवतात.
2. नवीन प्रश्न नवीन पानावर सोडवावा.

प्र.1 अ) खालील भावमुद्रांचे अर्थ लिहा. (प्रत्येकी गुण 1)

ब) खालील प्रश्नांची उत्तरे पूर्ण वाक्यात लिहा. (प्रत्येकी गुण 2)

1. एक प्रहर म्हणजे किती?
2. ब्रह्ममुहूर्ताचा काळ काय आहे?
3. कोणती 3 पथ्ये पाळल्याने व्याधी होत नाही?

प्र.2 खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही 4). (प्रत्येकी गुण 3)

1. 'ग्रन्थालयः' या विषयावर निबंधलेखन करा.
2. संस्कृत संभाषणाची साधने आणि संसाधने स्पष्ट करा.
3. सन्धि सोडवा.

   i. पा + तुम् = ? ii. अत्र + आगतः= ? iii. तत्र + अस्ति= ?
4. खालील संस्कृत वाक्यांचे मराठीत भाषांतर करा.

   i. सुमेधा गृहं गच्छति। ii.अनुष्का: काफीपेयम् पिबति।

   iii.रिषु: फरिदाबादनगरे निवसति।
5. समयवादनम्-

   i. नवम्-अधिक-अष्टवादनम् = ? ii. अष्ट-अधिक-नववादनम् = ?

   iii. सप्त-अधिक-दशवादनम् = ? iv. नव-अधिक-दशवादनम् = ?
6. संस्कृत भाषेचे महत्त्व तुमच्या शब्दांत लिहा.

प्र.3 खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही 2). **(प्रत्येकी गुण 4)**

1. सन्धिची व्याख्या लिहून स्वरसन्धि उदाहरणासहित स्पष्ट करा.
2. धातूसाधित अव्ययांचे प्रकार सांगून 'त्वान्त अव्यये' उदाहरणासहित स्पष्ट करा
3. संस्कृत भाषेची विविध क्षेत्रातील व्यापकता तुमच्या शब्दांत लिहा
4. 'महाराष्ट्रदेशः' या विषयावर संस्कृतमध्ये निबंधलेखन करा.

प्र.3 खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही 2). **(प्रत्येकी गुण 4)**

1. सन्धिची व्याख्या लिहून स्वरसन्धि उदाहरणासहित स्पष्ट करा.
2. धातूसाधित अव्ययांचे प्रकार सांगून 'त्वान्त अव्यये' उदाहरणासहित स्पष्ट करा
3. संस्कृत भाषेची विविध क्षेत्रातील व्यापकता तुमच्या शब्दांत लिहा
4. 'महाराष्ट्रदेशः' या विषयावर संस्कृतमध्ये निबंधलेखन करा.

Seat no. [ ]

Total no. of questions – 05
Total no. of printed pages- 02

Anekant Education Society's

Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science & Commerce, Baramati.

Empowered Autonomous

Semester End Examination

Class: SYBA Sem.-III (2019 Pattern)

Subject: Economics G-II, Paper: Banking & Finance (ECOGEN2301)

Time: 2.00 Hours. (No. of Credits: 03) Total Marks: 60

Note: 1. All questions are compulsory. 2. Figures to the right indicate full marks.
3. Draw neat diagram wherever is necessary.

Que. 1. Answer the following questions. **(12)**

1. When was the 'Bank of Bombay' established? 01
2. Write the definition of Cheque. 01
3. When was Reserve Bank of India Nationalised? 01
4. Write any two names of payments bank. 01
5. Write the definition of word 'Bank'. 02
6. What is meant by Advance Loan? 02
7. What is meant by Scheduled Banks? 02
8. What is meant by Bill of Exchange? 02

Que. 2. Answer the following questions. (Any Three) **(12)**

1. State the features of Negotiable Instruments.
2. State the advantages of Demand Draft.
3. Write short note on 'liquidity' of commercial bank.
4. State the Parties of Bill of Exchange.

Que. 3. Answer the following questions. (Any Two) **(12)**

1. Explain the functions of commercial banks as a representative.
2. Explain the evolution of banking in India after independence.
3. Explain the traditional methods of remittances.

Que. 4. Answer the following questions. (Any Two) **(12)**

1. Explain the features of Promissory Note.
2. Explain the limitations of credit creation.
3. Explain the types Cheques.

Que. 5. Answer the following questions. (Any One) **(12)**

1. Explain the structure of Indian Banking System.
2. Explain in detail the functions of Reserve Bank of India.

****

अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे

तुळजाराम चतुरचंद कला वाणिज्य आणि विज्ञान महाविद्यालय, बारामती

(स्वायत्त)

परीक्षा क्र. :

एकूण पान: २

वेळ – २.०० तास

गुण – ६०

परीक्षार्थींसाठी सूचना:

प्र. १ (अ) खालील बहुपर्यायी प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

१) भुगोल, युद्ध आणि लष्कर यांचा एकत्रित अभ्यास म्हणजे

(अ) भुराजनिती (ब) लष्करी भुगोल (क) राजकीय भूगोल (ड) वरीलपैकी नाही

२) १९६२ च्या भारत-चीन भारतीय युद्धनितीचा दोष ....?

(अ) भारतीय कमांडरकडे भौगोलिक परिस्थितीचा अभ्यास नव्हता. (ब) शस्त्रास्त्र

(क) नेतृत्व (ड) असमानता

३) वेगवेगळ्या भूस्वरूपांचा, युद्ध, सैनिक, शस्त्रास्त्रे आणि ..... वर विपरीत परिणाम होतो

(अ) भूमिती (ब) पुरवठा व्यवस्था (क) व्यवस्था (ड) वरीलपैकी नाही

४) लष्करी ध्येय साध्य करण्यासाठी राष्ट्राच्या सर्व साधनांचे एकीकरण आणि मार्गदर्शन म्हणजे.......

(अ) विशाल युद्धनीती (ब) रणनीती (क) भूमिती (ड) वरीलपैकी नाही

(०८)

प्र. १ (ब) खालील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

१) भूयुद्धनिती म्हणजे काय?

२) हवाई-युद्धावर परिणाम करणारे घटक सांगा?

३) "कोणत्याही भूमीचा भूगोल त्या ठिकाणच्या लढाईचे स्वरूप निश्चित करतो." असे कोण म्हणाले?

४) वाळवंटी युद्धधारणेतील मर्मस्थान कशाला मानले जाते?

(१२)

प्र. २टिपा लिहा. (कोणतेहीतीन)

१) भुयुद्धनीतीची संकल्पना

२) लष्करी भूगोलाचे महत्व

३) डावपेच

४) भारतीय बंदरांचे सामरिक महत्व

(१२)

प्र .३पुढील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर द्या (कोणतेही दोन)

१) युद्धनीती आणि डावपेच यातील फरक स्पष्ट करा?

२) भुयुद्धनीतीचा अर्थ सांगून व्याप्ती स्पष्ट करा?

३) भूगोलाचे भूयुद्धावरील होणारे परिणाम लिहा?

प्र .४पुढील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर द्या (कोणतेही दोन)

(१२)

मराठी भाषांतर

वेळ: २.०० तास **एकूण गुण: ६०**

सूचना: १. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. २. उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवतात.
३. आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा. ४. संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.१ ला. खालील सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा. **(१२)**

१. बँक ऑफ बॉम्बेची स्थापना केव्हा करण्यात आली? १
२. धनादेशाची व्याख्या लिहा. १
३. भारतीय रिझर्व बँकेचे राष्ट्रीयकरण केव्हा करण्यात आले? १
४. कोणत्याही दोन पेमेंट बँकांची नावे लिहा. १
५. 'बँक' या शब्दाची व्याख्या लिहा. २
६. आगाऊ कर्ज म्हणजे काय? २
७. अनुसूचित बँका म्हणजे काय? २
८. हुंडी म्हणजे काय? २

प्र.२ रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) **(१२)**

१. चलनक्षम दस्तऐवजाची वैशिष्ट्ये सांगा.
२. मागणी धनाकर्षाचे फायदे सांगा.
३. व्यापारी बँकांची 'तरलता' यावर टीप लिहा.
४. हुंडीचे पक्ष सांगा.

प्र.३ रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) **(१२)**

१. व्यापारी बँकांची प्रतिनिधी म्हणून कार्य स्पष्ट करा.
२. स्वातंत्र्यप्राप्तीनंतरच्या काळातील भारतातील बँक व्यवसायाची उत्क्रांती स्पष्ट करा.
३. पैसे पाठविण्याच्या पारंपारिक पद्धती स्पष्ट करा.

प्र.४ था. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) **(१२)**

१. वचनचिठ्ठीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
२. पतनिर्मितीच्या मर्यादा स्पष्ट करा.
३. धनादेशाचे प्रकार स्पष्ट करा.

प्र.५ वा. खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) **(१२)**

१. भारतीय बँक प्रणालीची रचना सविस्तर स्पष्ट करा.
२. भारतीय रिझर्व बँकेची कार्य सविस्तर स्पष्ट करा.

****

परीक्षा क्र. :

एकूण पान: २

एकूण प्रश्न: ५

अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे

तुळजाराम चतुरचंद कला वाणिज्य आणि विज्ञान महाविद्यालय, बारामती

(स्वायत्त)

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाशी संलग्न

वर्ग – एस.वाय.बी. ए. (२०१९ पॅटर्न)

संरक्षण आणि सामरिक शास्त्र

तृतीय सत्र परीक्षा ऑक्टोबर-२०२४

विषय सांकेतांक: DEF- 2301A / विषय: लष्करी भूगोल

क्रेडिट- ०३

वेळ – २.०० तास गुण – ६०

परीक्षार्थींसाठीसूचना: १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत

२) उजवीकडे असलेले आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात

प्र. १ (अ) खालील बहुपर्यायी प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (०४)

१) भुगोल, युद्ध आणि लष्कर यांचा एकत्रित अभ्यास म्हणजे

(अ) भुराजनिती (ब) लष्करी भुगोल (क) राजकीय भुगोल (ड) वरीलपैकी नाही

२) १९६२ च्या भारत-चीन भारतीय युद्धनितीचा दोष ………?

(अ) भारतीय कमांडरकडे भौगोलिक परिस्थितीचा अभ्यास नव्हता. (ब) शस्त्रास्त्र

(क) नेतृत्व (ड) असमानता

३) वेगवेगळ्या भूस्वरूपांचा, युद्ध, सैनिक, शस्त्रास्त्रे आणि ..... वर विपरीत परिणाम होतो

(अ) भूमिती (ब) पुरवठा व्यवस्था (क) व्यवस्था (ड) वरीलपैकी नाही

४) लष्करी ध्येय साध्य करण्यासाठी राष्ट्राच्या सर्व साधनांचे एकीकरण आणि मार्गदर्शन म्हणजे.......

(अ) विशाल युद्धनीती (ब) रणनीती (क) भूमिती (ड) वरीलपैकी नाही

प्र. १ (ब) खालील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (०८)

१) भूयुद्धनिती म्हणजे काय?

२) हवाई-युद्धावर परिणाम करणारे घटक सांगा?

३) "कोणत्याही भूमीचा भूगोल त्या ठिकाणच्या लढाईचे स्वरूप निश्चित करतो." असे कोण म्हणाले?

४) वाळवंटी युद्धधारणेतील मर्मस्थान कशाला मानले जाते?

प्र. २टिपा लिहा. (कोणतेहीतीन) (१२)

१) भुयुद्धनीतीची संकल्पना

२) लष्करी भूगोलाचे महत्व

३) डावपेच

४) भारतीय बंदरांचे सामरिक महत्व

प्र .३पुढील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर द्या (कोणतेही दोन) (१२)

१) युद्धनीती आणि डावपेच यातील फरक स्पष्ट करा?

२) भुयुद्धनीतीचा अर्थ सांगून व्याप्ती स्पष्ट करा?

३) भूगोलाचे भूयुद्धावरील होणारे परिणाम लिहा?

प्र .४पुढील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर द्या (कोणतेही दोन) (१२)

१) **लष्करी भूगोलाची** व्याख्या सांगून **संकल्पना स्पष्ट करा**?
२) देशाच्या दिर्घकालीन धोरणात विशाल युद्धनितीचा **उपयोग लिहा**?
३) लष्करी **भूगोला**ची तत्वे स्पष्ट करा?

प्र .५पुढील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर द्या (कोणतेही एक) (१२)

१) मल्लाका सामुद्रधुनी आणि अंदमान आणि निकोबार बेट यांचे भारत आणि चीन यांच्या दृष्टीकोनातून **सामरिक महत्व स्पष्ट करा?**
२) **युद्धातील यशापयशावर युद्धनीती आणि** डावपेचांचा होणारा परिणाम स्पष्ट करा?

परीक्षा क्र. :

एकूण प्रश्न: ५

एकूण पान: २

अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे

तुळजाराम चतुरचंद कला वाणिज्य आणि विज्ञान महाविद्यालय, बारामती

(स्वायत्त)

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाशी संलग्न

वर्ग – एस.वाय.बी. ए. (२०१९ पॅटर्न)

संरक्षण आणि सामरिक शास्त्र

तृतीय सत्र परीक्षा ऑक्टोबर-२०२४

विषय सांकेतांक: DEFGEN2301 B / विषय: भुराजनीती

वेळ – २.०० तास | क्रेडिट- ०३ | गुण – ६०

परीक्षार्थींसाठीसूचना: १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत

२) उजवीकडे असलेले आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात

प्र. १खालील बहुपर्यायी प्रश्नांची उत्तरे लिहा. **(प्रत्येकी १ गुण)**

1) भुराजनीती या विषयाचा प्रामुख्याने कोणत्या देशांमध्ये विकास झाला.?

A) जर्मनी B) जपान C) आफ्रिका D) पाकिस्तान

2) विशेष आर्थिक क्षेत्राची लांबी किती किलोमीटर असते?

A) 120 नॉटिकल मैल B) 500 नॉटिकल मैल C) 200 नॉटिकल मैल D) 20 नॉटिकल मैल

3) राज्य हे एक सजीवांप्रमाणे असते असे कोणी म्हटले?

A) स्पायकमन B) हलफोर्ड मॅकिंडर C) हौशोफर D) रॅटजेल

4) किनार भूमीचा सिद्धांत कोणी सांगितला?

A) ए.टी महान B) स्पायकमन C) हौशोफर D) रॅटजेल

(ब) खालीलपैकी सर्व प्रश्न सोडवा **(प्रत्येकी 2 गुण)**

1) मर्मभूमी म्हणजे काय?

2) EEZ चे विस्तारित रूप लिहा.

3) लक्षद्वीपबेट कोणत्या महासागरात स्थित आहे?

4) राज्य म्हणजे काय?

प्र. २टिपा लिहा. (कोणतेहीतीन) **(प्रत्येकी 4 गुण)**

1) अंदमान व निकोबार बेट 2) सागरी सीमा 3) भूराजनीती 4) मर्मभूमी

प्र .३पुढील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर द्या (कोणतेही दोन) **(प्रत्येकी 6 गुण)**

1) भूराजनीतीचे शांतता कालीन महत्त्व स्पष्ट करा.

2) राज्याचे मूलभूत घटक स्पष्ट करा.

3) प्रादेशिक समुद्राविषयी माहिती लिहा.

परीक्षा क्र. :

एकूण पान: २

एकूण प्रश्न: ५

अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे

तुळजाराम चतुरचंद कला वाणिज्य आणि विज्ञान महाविद्यालय, बारामती

(स्वायत्त)

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाशी संलग्न

वर्ग – एस.वाय.बी. ए. (२०१९ पॅटर्न)

संरक्षण आणि सामरिक शास्त्र

तृतीय सत्र परीक्षा ऑक्टोबर-२०२४

विषय सांकेतांक: DEFGEN2301 B / विषय: भुराजनीती

वेळ – २.०० तास　　　　क्रेडिट- ०३　　　　गुण – ६०

परीक्षार्थींसाठीसूचना:　१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत

२) उजवीकडे असलेले आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात

प्र. १खालील बहुपर्यायी प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी १ गुण)

1) भुराजनीती या विषयाचा प्रामुख्याने कोणत्या देशांमध्ये विकास झाला.?

A) जर्मनी B) जपान C) आफ्रिका D) पाकिस्तान

2) विशेष आर्थिक क्षेत्राची लांबी किती किलोमीटर असते?

A) 120 नॉटिकल मैल B) 500 नॉटिकल मैल C) 200 नॉटिकल मैल D) 20 नॉटिकल मैल

3) राज्य हे एक सजीवांप्रमाणे असते असे कोणी म्हटले?

A) स्पायकमन B) हलफोर्ड मॅकिंडर C) हौशोफर D) रॅटजेल

4) किनार भूमीचा सिद्धांत कोणी सांगितला?

A) ए टी महान B) स्पायकमन C) हौशोफर D) रॅटजेल

(ब) खालीलपैकी सर्व प्रश्न सोडवा (प्रत्येकी 2 गुण)

1) मर्मभूमी म्हणजे काय?

2) EEZ चे विस्तारित रूप लिहा.

3) लक्षद्वीपबेट कोणत्या महासागरात स्थित आहे?

4) राज्य म्हणजे काय?

प्र. २टिपा लिहा. (कोणतेहीतीन) (प्रत्येकी 4 गुण)

1) अंदमान व निकोबार बेट　2) सागरी सीमा　3) भूराजनीती　4) मर्मभूमी

प्र .३पुढील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर द्या (कोणतेही दोन) (प्रत्येकी 6 गुण)

1) भूराजनीतीचे शांतता कालीन महत्त्व स्पष्ट करा.

2) राज्याचे मूलभूत घटक स्पष्ट करा.

3) प्रादेशिक समुद्राविषयी माहिती लिहा.

प्र .४पुढील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर द्या (कोणतेही दोन) **(प्रत्येकी 6 गुण)**

1) विशेष आर्थिक क्षेत्राविषयी(EEZ)थोडक्यात माहिती लिहा.

2) सागरी सत्तेवर परिणाम करणारे घटक लिहा.

3) मर्मभूमी सिद्धांतावर झालेली टीका स्पष्ट करा.

प्र .५पुढील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर द्या (कोणतेही एक) **(12 गुण)**

1) राष्ट्राच्या दृष्टिकोनातून समुद्राचे महत्त्व सविस्तरपणे स्पष्ट करा.

2) जम्मू-काश्मीर राज्याचे भूसामरिक महत्व लिहा.

Total No. of Questions : 5
Total No. of pages : 2

Exam Seat No.

Anekant Education Society's
Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science and Commerce, Baramati
(Autonomous)
Class – S.Y.B.A.
Subject – History
Semester - III
HISGEN 2301 : Modern India, Part I
(2019 Patt.)

Time : Two Hours **(No. of Credits 03)** **Max. Marks : 60**

Instructions to the candidate :

I. All questions are compulsory.
II. Numbers to the right indicate full marks.

प्रश्न क्रमांक १. पुढील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (सर्व प्रश्न अनिवार्य) १२

अ) पुढील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी १ गुण)

१. कोणत्या गव्हर्नर जनरलच्या काळात खालसा धोरणाची परिणामकारकपणे अंमलबजावणी झाली?
२. १८५७ च्या उठावाचे वेळी क्रांतिकारकांनी कोणाला आपला नेता व भारताचा सम्राट घोषित केले ?
३. प्रार्थना समाजाचे ब्रीदवाक्य काय आहे ?
४. सत्यशोधक समाजाची स्थापना कोणी केली?

ब) पुढील प्रश्नांची दोन-तीन वाक्यांत उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी २ गुण)

१. ब्राहमो समाजाची स्थापना कधी व कोणी केली?
२. सत्यशोधक समाजाची स्थापना कुठे व कधी झाली ?
३. भारतीय राष्ट्रीय सभेची स्थापना कुठे व कधी झाली ?
४. हंटर कमिशन कधी व कशासाठी स्थापन करण्यात आले होते?

प्रश्न क्रमांक २. ५०-६० शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) १२

१. १८५७ च्या उठावाच्या स्वरूपाबाबत डॉ. आर. सी. मजुमदार यांचे मत लिहा.
२. टीप लिहा - राजा राम मोहन रॉय.
३. टीप लिहा - महात्मा ज्योतिराव फुले.
४. टीप लिहा - मुंबई प्रांतातील कॉंग्रेस पूर्व राजकीय संस्था.

प्रश्न क्रमांक ३. १००-१५० शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) १२

१. १८५७ च्या उठावाची वाटचाल स्पष्ट करा.
२. १८५७ च्या उठावाच्या अपयशाची कारणे लिहा.

३. थिऑसॉफिकल सोसायटीच्या कार्याची चर्चा करा.

प्रश्न क्रमांक ४. १००-१५० शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) **१२**

१. भारतीय राष्ट्रीय चळवळीतील मवाळांचे योगदान लिहा.

२. ब्राह्मो समाजाच्या योगदानाचा आढावा घ्या.

३. अनुशीलन समितीच्या कार्याचा आढावा घ्या.

प्रश्न क्रमांक ५. ३०० शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणताही एक) **१२**

१. १८५७ च्या उठावाच्या कारणांची चर्चा करा.

२. भारतीय राष्ट्रवादाच्या उदयाची कारणे स्पष्ट करा.

Total No. of Question:-05 अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे, Total No. of Page:- 01

तुळजाराम चतुरचंद कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, बारामती.

Seat No:- [ ]

(अधिकारप्रदत्त स्वायत्त)

सत्रांत परीक्षा

विषय : राज्यशास्त्र

वर्ग – एस. वाय. बी. ए. व्दितीय वर्ष, सत्र - III (Pattern 2019)

वेळ:- ०२ : ०० तास POL-GEN 2301 Political Theory & Concepts G-2 गुण:- ६०

सूचना : - 1) सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे.
2) उजवी कडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न.१ ला. खालील पैकी सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. **12**

अ) खालील प्रश्नाचे योग्य पर्याय निवडा (प्रत्येकी 1 गुण)

1) कार्ल मार्क्स ने कोणता ग्रंथ लिहिला?
अ) दास कॅपिटल ब) पॉलिटिक्स क) रिपब्लिक ड) एसेज ऑन लिबर्टी

2) वितरणात्मक न्यायाचा सिद्धांताचा पुरस्कार कोणी केला?
अ) ग्रामसी ब) फुको क) अँरिस्टॉटल ड) बेल

3) लोकशाहीची जननी कोणत्या राष्ट्रास म्हटले जाते?
अ) रशिया ब) इंग्लंड क) अमेरिका ड) चीन

4) सामाजिक करार सिद्धांताचा पुरस्कार कोणी केला?
अ) रुसो ब) जे एस मिल क) कार्ल मार्क्स ड) प्लेटो

ब) खालील प्रश्नाचे एका वाक्यात उत्तर लिहा. (प्रत्येकी 2 गुण)

1) राज्याचा आत्मा कोणत्या संकल्पनेला म्हटले जाते?
2) राज्याचे दोन आवश्यक घटक सांगा?
3) राज्याचा उदारमतवादी दुष्टीकोनाचा पुरस्कार कोणी केला?
4) राजकीय सिद्धांताची व्याख्या लिहा.

प्रश्न. 2 रा. खालील पैकी कोणत्याही तीन टिपा लिहा . (प्रत्येकी 4 गुण) **12**

1) हक्कांचे स्वरूप स्पष्ट करा.
2) न्यायाची संकल्पना स्पष्ट करा.
3) अभिजात राजकीय सिद्धांत स्पष्ट करा.
4) अधिसत्तेची संकल्पना स्पष्ट करा.

प्रश्न. 3 रा. खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (प्रत्येकी 6 गुण) **12**

1) राजकीय सिद्धांताची व्याप्ती स्पष्ट करा.
2) हक्कांची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
3) उदारमतवादी दुष्टीकोनानुसार राज्यसंस्थेची असणारी कार्ये स्पष्ट करा.

प्रश्न. 4 था. खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (प्रत्येक 6 गुण) **12**

1) न्यायाचे प्रकार स्पष्ट करा.
2) राज्याचा मार्क्सवादी सिद्धांत स्पष्ट करा.
3) राज्याच्या उदारमतवादी सिद्धांत स्पष्ट करा.

प्रश्न. 5 वा. खालील पैकी कोणताही एक प्रश्न लिहा. **12**

1) सत्तेची संकल्पना स्पष्ट करून सत्तेचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
2) राज्य म्हणजे काय? राज्याचे घटक सविस्तर स्पष्ट करा.

--------*----*----*----*

Anekant Education Society's

Tuljaram Chaturchand College, Baramati,
(Arts, Commerce & Science)
(Autonomous)

Seat No. : [ ]

Total No. of Questions : 05

Total No. of Pages : 02

S.Y.B.A. (SEM - III)

Subject & Subject Code : हिंदी सामान्य (G-2) [HINGEN 2301]

(2019 Pattern)

समय : 2.00 घंटे

अंक : 60

सूचनाएँ : 1) एक सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।
2) दाहिनी ओर लिखे अंक प्रश्न के पूर्णांक हैं।

प्रश्न 1 अ) निम्नलिखित **बहुविकल्पीय प्रश्नों** के उत्तर लिखिए। (04)

1. इनमें से चंद्रधर शर्मा गुलेरी जी की कौन-सी कहानी है ?
   1) कफन 2) उसने कहा था 3) नमक का दरोगा 4) खेल
2. 'खेल' कहानी किस पर आधारित है ?
   1) प्रेम की उदात्तता 2) बाल मनोविज्ञान 3) धर्मनिष्ठता 4) ईमानदारी
3. 'पेड़' कविता किसका बोध कराती है ?
   1) मानवता 2) पर्यावरण 3) इन्सानियत 4) इनमें से नहीं
4. 'बाबा ने कहा था' कविता के कवि कौन है?
   1) सुमित्रानंदन पंत 2) सर्वेश्वरदयाल सक्सेना 3) सोहनपाल सुमनाक्षर 4) चंद्रकांत देवताले

आ) निम्नलिखित प्रश्नों के **एक -दो वाक्यों** में उत्तर लिखिए। (08)

1) 'खेल' कहानी में कौन-से दो पात्र हैं ?
2) सुरबाला मनोहर से क्यों रूठ गई थी ?
3) 'पोस्टर और आदमी' कविता में विशालकाय पोस्टर कैसे दिखाई दे रहें है ?
4) 'बाबा ने कहा था' कविता में कवि ने कौन सा संदेश दिया है ?

प्रश्न 2) निम्नलिखित प्रश्नों में से **किन्ही तीन** प्रश्नों के 50 -60 शब्दों में उत्तर लिखिए। (12)

1) 'उसने कहा था' कहानी में लहनासिंह ने नकली लपटन साहब को कैसे पहचान लेता है?
2) 'नमक का दरोगा' कहानी में प्रेमचंद जी ने ईमानदारी के महत्व को कैसे स्पष्ट किया है ?
3) 'बाबा ने कहा था' कविता में कवि सोहनपाल सुमनाक्षर ने कौन सा संदेश दिया है ?
4) 'पेड़' कविता के माध्यम से कवि हमें क्या सीख देना चाहते हैं ?

प्रश्न 3) अ) निम्नलिखित अवतरणों में से **किसी एक** अवतरण की ससंदर्भ व्याख्या कीजिए। (06)

1) " लो सुर्री, मैं नहीं बोलता। मैं बैठ जाता हूं। यहीं बैठा रहूंगा। तुम जब तक ना कहोगी ना उठूंगा ना बोलूंगा।"

अथवा

2) "हम उन नमकहरामों में नहीं है जो कौड़ियों पर अपना ईमान बेचते फिरते हैं। आप इस समय हिरासत में हैं। आपका कायदे के अनुसार चालान होगा।"

आ) निम्नलिखित अवतरणों में से **किसी एक** अवतरण की ससंदर्भ व्याख्या कीजिए। (06)

1) "मगर वे चुप हैं
उन सबके मुख पर एक ही भाव है
उनकी सबकी एक ही मुद्राएं हैं
रंगों से भरे-पूरे चटकीले, भड़कीले
सबके आकर्षण के केंद्र
वे सब एक ही जगह पर खड़े हैं।"

अथवा

2) "मिट्टी से भी मटमैले तन
अधफटे, कुचैले, जीर्ण वसन
ज्यों मिट्टी के हो बने हुए
ये गँवई लड़के भू के धन।"

प्रश्न 4 अ) निम्नलिखित पारिभाषिक शब्दों में से **किन्हीं छह** के हिंदी पर्याय लिखिए। (06)

1) Deposit 2) Director 3) Vacancy 4) Bureau
5) A. C. Chair Car 6) Agreement 7) Communication 8) Ambassador

आ) निम्नलिखित में से **किसी एक** का वृतांत लेखन / विज्ञापन का नमूना तैयार कीजिए। (06)

1) 15 अगस्त के अवसर पर मनाए गए वृक्षारोपण समारोह का वृतान्त तैयार कीजिए।
2) बाजार में आए नए मोबाइल का विज्ञापन तैयार कीजिए।

प्रश्न 5) निम्नलिखित प्रश्नों में से **किसी एक** प्रश्न का उत्तर विस्तार से लिखिए। (12)

1) 'उसने कहा था' कहानी में चंद्रधर शर्मा गुलेरी जी ने चित्रित उदात्त प्रेम को स्पष्ट कीजिए।
2) कवि सुमित्रानंदन पंत जी ने गांव के लड़कों की दयनीय अवस्था का वर्णन कैसे किया है ?

******

Exam Seat No. [ ]

Total No. of Questions : 5
Total No. of pages : 2

Anekant Education Society's
Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science and Commerce, Baramati
(Autonomous)
Class – S.Y.B.A.
Subject – History
Semester - III
HISSPL 2302 : Ancient India, Part I
(2019 Patt.)

(No. of Credits 03) **Max. Marks : 60**

Time : Two Hours

Instructions to the candidate :

I. All questions are compulsory.
II. Numbers to the right indicate full marks.

प्रश्न क्रमांक १. पुढील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (सर्व प्रश्न अनिवार्य) १२

अ) पुढील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी १ गुण)

१. हडप्पा काळात कोणत्या धातूचा उपयोग करण्यात आला ?
२. हडप्पा संस्कृतीचा कालावधी लिहा?
३. बौद्ध धर्माचे संस्थापक कोण आहेत ?
४. मेगॅस्थेनिसने लिहिलेल्या ग्रंथाचे नाव काय आहे ?

ब) पुढील प्रश्नांची दोन-तीन वाक्यांत उत्तरे लिहा. (प्रत्येकी २ गुण)

१. प्राचीन भारताच्या इतिहासाची माहिती देणाऱ्या दोन महाकाव्यांची नावे लिहा.
२. प्राचीन भारताच्या इतिहासाच्या काळात भारतात येऊन गेलेल्या दोन चिनी प्रवाशांची नावे लिहा.
३. 'ब्राह्मणकाळ' म्हणजे काय ?
४. जैन धर्म संस्थापकाचे नाव लिहा, हा धर्म कोणत्या शतकात स्थापन करण्यात आला?

प्रश्न क्रमांक २. ५०-६० शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) १२

१. टीप लिहा - त्रिपिटक.
२. टीप लिहा - पंचमहाव्रते.
३. टीप लिहा - हडप्पा संस्कृतीची व्याप्ती.
४. टीप लिहा - सभा व समिती.

प्रश्न क्रमांक ३. १००-१५० शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) १२

१. प्राचीन भारताच्या इतिहासाचे साधन म्हणून नाण्यांचा कसा उपयोग होतो ते लिहा.

२. हडप्पा काळातील सामाजिक जीवन स्पष्ट करा.
३. आर्यांच्या आगमनाच्या सिद्धांतांची चर्चा करा.

प्रश्न क्रमांक ४. १००-१५० शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) १२

१. पूर्व वैदिक काळातील आर्यांचे धार्मिक जीवन स्पष्ट करा.
२. उत्तर वैदिक काळातील आर्यांच्या सामाजिक जीवनाची माहिती लिहा.
३. हडप्पा संस्कृतीचा ऱ्हास कसा घडून आला ते स्पष्ट करा.

प्रश्न क्रमांक ५. ३०० शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणताही एक) १२

१. प्राचीन भारतीय इतिहासाची माहिती देणारी धार्मिक साधने लिहा.
२: हडप्पा संस्कृतीच्या वैशिष्ट्यांची चर्चा करा.

Seat no.

Total no. of questions – 05
Total no. of printed pages- 02

Anekant Education Society's

Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science & Commerce, Baramati.

Empowered Autonomous

(Affiliated to Savitribai Phule Pune Univerrsity, Pune)

Semester End Examination

Class: S.Y.B.A. Sem.-IV (2019 Pattern)

Subject: Cooperation (ECOGEN2401)

Time: 2.00 Hours. **(No. of Credits: 03)** **Total Marks: 60**

Note: 1. All questions are compulsory. 2. Figures to the right indicate full marks.
3. Draw neat diagram wherever is necessary.

Que. 1. Answer the following questions. **(12)**

1. When was the NABARD established? 01
2. Where was the first Cooperative Sugar Factory established? 01
3. When was the first Cooperative Credit Society of India established? 01
4. When was the Indian Cooperation Act sanctioned? 01
5. Define the Cooperative Housing Society. 02
6. What is meant by principles of Cooperation? 02
7. Define the Urban Cooperative Bank. 02
8. State any two objectives of District Central Cooperative Bank. 02

Que. 2. Answer the following questions. (Any Three) **(12)**

1. State the functions of State Cooperative Bank.
2. State the importance of Cooperative Banks.
3. Suggest solutions to the problems of Cooperative Housing Societies.
4. State the scope of Cooperation.

Que. 3. Answer the following questions. (Any Two) **(12)**

1. Explain the problems of District Central Cooperative Banks.
2. Explain the solution to the problem of Cooperative Sugar Factories in Maharashtra.
3. Explain the basic principles of Cooperation.

Que. 4. Answer the following questions. (Any Two) **(12)**

1. Explain the problems of Primary Cooperative Agricultural Credit Societies.
2. Explain the development of post-independence Cooperative movement in India.
3. Explain the role of Cooperative Agricultural Marketing.

Que. 5. Answer the following questions. (Any One) **(12)**

1. Explain the nature of Cooperation.
2. Explain in detail the structure of Cooperative Banks in India.

****

मराठी भाषांतर

वेळ: २.०० तास एकूण गुण: ६०

सूचना: १. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. २. उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवतात.
३. आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा. ४. संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.१ ला. खालील सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१२)

१. नाबार्डची स्थापना केव्हा करण्यात आली? १
२. पहिला सहकारी साखर कारखाना कोठे स्थापन करण्यात आला? १
३. भारतातील पहिली सहकारी पतपुरवठा संस्था केव्हा स्थापन झाली? १
४. भारतीय सहकार कायदा केव्हा संमत करण्यात आला? १
५. सहकारी गृहनिर्माण संस्थेची व्याख्या द्या. २
६. सहकाराची तत्वे म्हणजे काय? २
७. नागरी सहकारी बँकेची व्याख्या द्या. २
८. जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेची कोणतीही दोन उद्दिष्टे सांगा. २

प्र.२ रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) (१२)

१. राज्य सहकारी बँकेची कार्य सांगा.
२. सहकारी बँकांचे महत्त्व सांगा.
३. सहकारी गृहनिर्माण संस्थांच्या समस्या सोडविण्यासाठी उपाय सांगा.
४. सहकाराची व्याप्ती सांगा.

प्र.३ रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१२)

१. जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकांच्या समस्या स्पष्ट करा.
२. महाराष्ट्रातील सहकारी साखर कारखान्यांच्या समस्या सोडविण्यासाठी उपाय स्पष्ट करा.
३. सहकाराची मूलभूत तत्वे स्पष्ट करा.

प्र.४ था. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१२)

१. प्राथमिक सहकारी कृषी पतसंस्थांच्या समस्या स्पष्ट करा.
२. भारतातील स्वातंत्र्योत्तर काळातील सहकारी चळवळीचा विकास स्पष्ट करा.
३. सहकारी कृषी विपणनाची भूमिका स्पष्ट करा.

प्र.५ वा. खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) (१२)

१. सहकाराचे स्वरूप स्पष्ट करा.
२. भारतातील सहकारी बँकांची रचना सविस्तर स्पष्ट करा.

****

[SET-A]

Seat No- [ ]

[Total No. of Question: 05] [Total No. of Pages-02]

अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे,

तुळजाराम चतुरचंद कला,विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, बारामती.

(अधिकारप्रदत्त स्वायत्त)

(Affiliated to Savitribai Phule Pune, University)

S.Y.B.A. G-2 (Semester-IV) Exam

Sub Code – **MARGEN2401**

MARATHI – (मराठी)

आधुनिक मराठी साहित्य व उपयोजित मराठी

(2019 Pattern)

वेळ : २:०० तास **(No of Credits 3)** **एकूण गुण-६०**

सूचना -१) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

२) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१. ला) अ) खालील प्रश्न सोडवा. [४]

१) 'निळी पहाट' या समीक्षा ग्रंथाचे लेखक कोण?

२) दोन आत्मकथनांची नावे सांगा.

३) 'अस्मितादर्श' हे नियतकालिक कोणी सुरु केले?

४) 'मधु मंगेश कर्णिक यांचे बालपण कोकणातील कोणत्या खेड्यात गेले?

ब) खालील प्रश्नांची उत्तरे २० शब्दांत लिहा. [८]

१) आत्मकथनाची व्याख्या लिहा.

२) श्रीमती प्रतिभाताई पाटील यांना लहानपणी कोणते संगीत वाजवायला आवडत होते?

३) मधु मंगेश कर्णिक यांच्या आयुष्यात कोणत्या लेखकाच्या भेटीमुळे आमूलाग्र बद्दल झाला?

४) 'पाचोळा' ही कादंबरी कोणाची आहे ?

प्र.२. रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी ५० शब्दांत लिहा. (कोणत्याही तीन) [१२]

१) 'डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांची झालेली भेट कधी विसरता येणार नाही' असे डॉ.गंगाधर पानतावणे का म्हणतात?

२) आई या नात्याबद्दल लेखिका गिरीजा कीर यांच्या मनात अढी का निर्माण झाली?

३) 'मधु मंगेश कर्णिक यांचे बालपण चर्चा करा.

४) साने गुरुजी यांनी गोपुरीच्या शाळेत विद्यार्थ्यांना कोणती गोष्ट सांगितली?

P.O.T.

प्र.३. रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे सुमारे १०० शब्दांत लिहा. (कोणतेही दोन) [१२]

१) खालील उताऱ्याचे १/३ सारांश लेखन करून उताऱ्याला योग्य शीर्षक द्या.

भाषा आणि मनुष्य यांचा अन्योन्या श्रयी संबंध असतो कारण मानवामुळे भाषा निर्माण झाली आणि भाषेमुळे मानवाला श्रेष्ठत्व लाभले. भाषा ही कोण्या एका व्यक्तीची निर्मिती नसते तर तिला समाज मान्यता असणे आवश्यक असल्यामुळे भाषा सामाजिक संस्था असल्याचे म्हटले जाते. आत्मप्रकटीकरण, आत्मनिवेदन करण्यासाठी भाषा बोलली जाते. मानवनिर्मित ध्वनीला उक्ती, धृती आणि श्रुती या तीन अवस्थातून जावे लागते परंतु भाषा शास्त्रात केवळ उक्तीचाच अभ्यास अभिप्रेत असतो. मानवी मुखातून कोणते व किती ध्वनी निर्माण होतात, ते कसे निर्माण होतात, त्यांचे वर्गीकरण कसे करायचे इत्यादी गोष्टीचा विचार भाषाशास्त्रातील ध्वनिविचारात केला जातो. व्यवहारात पृथ्वीचे भाषा हे महत्त्वाचे साधन आहे अशा भाषेचे कार्य कसे असते ते स्पष्ट करणे शक्य आहे. आपल्याला स्वतःची भाषा समजते याचा अर्थ त्या भाषेतील ध्वनी संकेत समजतात असा होतो. अन्यथा केवळ ध्वनी समुच्चय कानाने ऐकले जातील, पण अर्थबोध होणार नाही.

२) सारांश लेखन म्हणजे काय सांगून सारांश लेखनाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

३) पारिभाषिक संज्ञाचे मराठी प्रतिशब्द लिहा.

1) Logo 2) photo 3) Backlog 4) Budget 5) Director 6) Copy

प्र.४. था. खालील प्रश्नांची उत्तरे सुमारे १५० शब्दांत लिहा. (कोणतेही दोन) [१२]

१) रा.रं. बोराडे यांची वाङ्मयीन जडण-घडण कशी झाली सविस्तर लिहा.

२) डॉ. तारा भवाळकर यांचे विस्तारणारे क्षितीज सविस्तर लिहा.

३) 'नैराश्य कधी आले नाही' असे डॉ. नागनाथ कोत्तापल्ले का म्हणतात?

प्र.५. वा. खालील प्रश्नांची उत्तरे सुमारे ३०० शब्दांत लिहा. (कोणताही एक) [१२]

१) प्रामाणिकपणे घेतलेल्या शिक्षणामुळे यश प्राप्त होते हे 'माझी जडणघडण' या पाठपुस्तकाच्या आधारे स्पष्ट करा.

२) लेखक विश्वास पाटील याच्या लेखनामागचे 'झरे आणि उमाळे' सांगा.

प्र.३. रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे सुमारे १०० शब्दांत लिहा. (कोणतेही दोन) [१२]

१) खालील उताऱ्याचे १/३ सारांश लेखन करून उताऱ्याला योग्य शीर्षक द्या.

भाषा आणि मनुष्य यांचा अन्योन्या श्रयी संबंध असतो कारण मानवामुळे भाषा निर्माण झाली आणि भाषेमुळे मानवाला श्रेष्ठत्व लाभले. भाषा ही कोण्या एका व्यक्तीची निर्मिती नसते तर तिला समाज मान्यता असणे आवश्यक असल्यामुळे भाषा सामाजिक संस्था असल्याचे म्हटले जाते. आत्मप्रकटीकरण, आत्मनिवेदन करण्यासाठी भाषा बोलली जाते. मानवनिर्मित ध्वनीला उक्ती, धृती आणि श्रुती या तीन अवस्थातून जावे लागते परंतु भाषा शास्त्रात केवळ उक्तीचाच अभ्यास अभिप्रेत असतो. मानवी मुखातून कोणते व किती ध्वनी निर्माण होतात, ते कसे निर्माण होतात, त्यांचे वर्गीकरण कसे करायचे इत्यादी गोष्टीचा विचार भाषाशास्त्रातील ध्वनिविचारात केला जातो. व्यवहारात पृथ्वीचे भाषा हे महत्त्वाचे साधन आहे अशा भाषेचे कार्य कसे असते ते स्पष्ट करणे शक्य आहे. आपल्याला स्वतःची भाषा समजते याचा अर्थ त्या भाषेतील ध्वनी संकेत समजतात असा होतो. अन्यथा केवळ ध्वनी समुच्चय कानाने ऐकले जातील, पण अर्थबोध होणार नाही.

२) सारांश लेखन म्हणजे काय सांगून सारांश लेखनाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

३) पारिभाषिक संज्ञाचे मराठी प्रतिशब्द लिहा.

1) Logo 2) photo 3) Backlog 4) Budget 5) Director 6) Copy

प्र.४. था. खालील प्रश्नांची उत्तरे सुमारे १५० शब्दांत लिहा. (कोणतेही दोन) [१२]

१) रा.रं. बोराडे यांची वाड्मयीन जडण-घडण कशी झाली सविस्तर लिहा.

२) डॉ. तारा भवाळकर यांचे विस्तारणारे क्षितीज सविस्तर लिहा.

३) 'नैराश्य कधी आले नाही' असे डॉ. नागनाथ कोत्तापल्ले का म्हणतात?

प्र.५. वा. खालील प्रश्नांची उत्तरे सुमारे ३०० शब्दांत लिहा. (कोणताही एक) [१२]

१) प्रामाणिकपणे घेतलेल्या शिक्षणामुळे यश प्राप्त होते हे 'माझी जडणघडण' या पाठपुस्तकाच्या आधारे स्पष्ट करा.

२) लेखक विश्वास पाटील याच्या लेखनामागचे 'झरे आणि उमाळे' सांगा.

Total No. of Question:- 05 अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे, Total No. of Page:- 01

तुळजाराम चतुरचंद कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, बारामती.

(अधिकारप्रदत्त स्वायत्त) Seat No:- ______

सत्रांत परीक्षा

विषय : राज्यशास्त्र

वर्ग – एस. वाय. बी. ए. व्दितीय वर्ष, सत्र - IV (Pattern 2019)

वेळ:- ०२ : ०० तास विषय व कोड :- POL 2401 Political Theory & Concepts G-2 गुण:- ६०

सूचना : - 1) सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे.
2) उजवी कडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न.१ ला. खालील पैकी सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. 12

अ) खालील प्रश्नाचे योग्य पर्याय निवडा (प्रत्येकी 1 गुण)

1) जागतिकीकरणाच्या प्रक्रीयेला केव्हा प्रारंभ झाला.
अ) १९९० ब) २०१० क) २००० ड) १९९१

2) लोकशाहीची जननी कोणत्या राष्ट्रांस म्हटले जाते?
अ) रशिया ब) इंग्लंड क) अमेरिका ड) चीन

3) सामाजिक करार सिद्धांताचा पुरस्कार कोणी केला?
अ) रुसो ब) जे एस मिल क) कार्ल मार्क्स ड) प्लेटो

4) जोसेफ शुमपीटर यांनी लोकशाहीच्या कोणत्या सिद्धांताचा पुरस्कार केला?
अ) श्रेष्ठजनांची लोकशाही ब) संसदीय लोकशाही क) अनेक सत्तावादी लोकशाही ड) सहभागत्मक लोकशाही

ब) खालील प्रश्नाचे एका वाक्यात उत्तर लिहा. (प्रत्येकी 2 गुण)

1) स्वातंत्र्याची व्याख्या लिहा?
2) स्वातंत्र्यचे कोणतेही दोन प्रकार लिहा?
3) लोकशाहीचे कोणतेही दोन दोष सांगा?
4) जागतिक व्यापार संघटनेची स्थापना केव्हा झाली?

प्रश्न. 2 रा. खालील पैकी कोणत्याही तीन टिपा लिहा . (प्रत्येकी 4 गुण) 12

1) जागतिकीकरण
2) समतेचे प्रकार
3) सकारात्मक स्वातंत्र्य
4) संसदीय लोकशाही

प्रश्न. 3 रा. खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (प्रत्येकी 6 गुण) 12

1) जागतिकीकरणाचे फायदे आणि तोटे स्पष्ट करा.
2) समतचे स्वरूप स्पष्ट करा.
3) लोकशाही शासनप्रणालीचे गुण -दोष स्पष्ट करा.

प्रश्न. 4 था. खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (प्रत्येक 6 गुण) 12

1) जागतिकीकरणाचे महत्व स्पष्ट करा.
2) स्वातंत्र्याचा मार्क्सवादी सिद्धांत स्पष्ट करा.
3) लोकशाहीचे विविध मूलाधार स्पष्ट करा.

प्रश्न. 5 वा. खालील पैकी कोणताही एक प्रश्न लिहा. 12

1) सार्वभौमत्वाच्या विविध सिद्धांतचा सविस्तर आढावा घ्या.
2) स्वातंत्र्य संकल्पना स्पष्ट करून स्वातंत्र्याचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.

--------*----*----*----*

Total No. of Question:- 05 | अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे, | Total No. of Page:- 01

तुळजाराम चतुरचंद कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, बारामती.

(अधिकारप्रदत्त स्वायत्त)

Seat No:- ______

सत्रांत परीक्षा

विषय : राज्यशास्त्र

वर्ग – एस. वाय. बी. ए. व्दितीय वर्ष, सत्र - IV (Pattern 2019)

वेळ:- ०२ : ०० तास   विषय व कोड :- POL 2401 Political Theory & Concepts G-2   गुण:- ६०

सूचना : - 1) सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे.
2) उजवी कडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न.१ ला. खालील पैकी सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. **12**

अ) खालील प्रश्नाचे योग्य पर्याय निवडा (प्रत्येकी 1 गुण)

1) जागतिकीकरणाच्या प्रक्रीयेला केव्हा प्रारंभ झाला.
अ) १९१० ब) २०१० क) २००० ड) १९९१

2) लोकशाहीची जननी कोणत्या राष्ट्रांस म्हटले जाते?
अ) रशिया ब) इंग्लंड क) अमेरिका ड) चीन

3) सामाजिक करार सिद्धांताचा पुरस्कार कोणी केला?
अ) रुसो ब) जे एस मिल क) कार्ल मार्क्स ड) प्लेटो

4) जोसेफ शुमपीटर यांनी लोकशाहीच्या कोणत्या सिद्धांताचा पुरस्कार केला?
अ) श्रेष्ठजनांची लोकशाही ब) संसदीय लोकशाही क) अनेक सत्तावादी लोकशाही ड) सहभागत्मक लोकशाही

ब) खालील प्रश्नाचे एका वाक्यात उत्तर लिहा. (प्रत्येकी 2 गुण)

1) स्वातंत्र्याची व्याख्या लिहा?
2) स्वातंत्र्यचे कोणतेही दोन प्रकार लिहा?
3) लोकशाहीचे कोणतेही दोन दोष सांगा?
4) जागतिक व्यापार संघटनेची स्थापना केव्हा झाली?

प्रश्न. 2 रा. खालील पैकी कोणत्याही तीन टिपा लिहा . (प्रत्येकी 4 गुण) **12**

1) जागतिकीकरण
2) समतेचे प्रकार
3) सकारात्मक स्वातंत्र्य
4) संसदीय लोकशाही

प्रश्न. 3 रा. खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (प्रत्येकी 6 गुण) **12**

1) जागतिकीकरणाचे फायदे आणि तोटे स्पष्ट करा.
2) समतचे स्वरूप स्पष्ट करा.
3) लोकशाही शासनप्रणालीचे गुण -दोष स्पष्ट करा.

प्रश्न. 4 था. खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (प्रत्येक 6 गुण) **12**

1) जागतिकीकरणाचे महत्व स्पष्ट करा.
2) स्वातंत्र्याचा मार्क्सवादी सिद्धांत स्पष्ट करा.
3) लोकशाहीचे विविध मूलाधार स्पष्ट करा.

प्रश्न. 5 वा. खालील पैकी कोणताही एक प्रश्न लिहा. **12**

1) सार्वभौमत्वाच्या विविध सिद्धांतचा सविस्तर आढावा घ्या.
2) स्वातंत्र्य संकल्पना स्पष्ट करून स्वातंत्र्याचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.

--------*----*----*----*

Total No. of Question:- 05 अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे, Total No. of Page:- 01

तुळजाराम चतुरचंद कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, बारामती.

(अधिकारप्रदत्त स्वायत्त) Seat No:-

सत्रांत परीक्षा

विषय : राज्यशास्त्र

वर्ग – एस. वाय. बी. ए. व्दितीय वर्ष, सत्र - IV (Pattern 2019)

वेळ:- ०२ : ०० तास विषय व कोड :- POL 2401 Political Theory & Concepts G-2 गुण:- ६०

सूचना : - 1) सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे.
2) उजवी कडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न.१ ला. खालील पैकी सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. 12

अ) खालील प्रश्नाचे योग्य पर्याय निवडा (प्रत्येकी 1 गुण)

1) जागतिकीकरणाच्या प्रक्रीयेला केव्हा प्रारंभ झाला.
अ) १९९० ब) २०१० क) २००० ड) १९९१

2) लोकशाहीची जननी कोणत्या राष्ट्रांस म्हटले जाते?
अ) रशिया ब) इंग्लंड क) अमेरिका ड) चीन

3) सामाजिक करार सिद्धांताचा पुरस्कार कोणी केला?
अ) रुसो ब) जे एस मिल क) कार्ल मार्क्स ड) प्लेटो

4) जोसेफ शुमपीटर यांनी लोकशाहीच्या कोणत्या सिद्धांताचा पुरस्कार केला?
अ) श्रेष्ठजनांची लोकशाही ब) संसदीय लोकशाही क) अनेक सत्तावादी लोकशाही ड) सहभागत्मक लोकशाही

ब) खालील प्रश्नाचे एका वाक्यात उत्तर लिहा. (प्रत्येकी 2 गुण)

1) स्वातंत्र्याची व्याख्या लिहा?
2) स्वातंत्र्यचे कोणतेही दोन प्रकार लिहा?
3) लोकशाहीचे कोणतेही दोन दोष सांगा?
4) जागतिक व्यापार संघटनेची स्थापना केव्हा झाली?

प्रश्न. 2 रा. खालील पैकी कोणत्याही तीन टिपा लिहा . (प्रत्येकी 4 गुण) 12

1) जागतिकीकरण
2) समतेचे प्रकार
3) सकारात्मक स्वातंत्र्य
4) संसदीय लोकशाही

प्रश्न. 3 रा. खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (प्रत्येकी 6 गुण) 12

1) जागतिकीकरणाचे फायदे आणि तोटे स्पष्ट करा.
2) समतचे स्वरूप स्पष्ट करा.
3) लोकशाही शासनप्रणालीचे गुण -दोष स्पष्ट करा.

प्रश्न. 4 था. खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (प्रत्येक 6 गुण) 12

1) जागतिकीकरणाचे महत्व स्पष्ट करा.
2) स्वातंत्र्याचा मार्क्सवादी सिद्धांत स्पष्ट करा.
3) लोकशाहीचे विविध मूलाधार स्पष्ट करा.

प्रश्न. 5 वा. खालील पैकी कोणताही एक प्रश्न लिहा. 12

1) सार्वभौमत्वाच्या विविध सिद्धांतचा सविस्तर आढावा घ्या.
2) स्वातंत्र्य संकल्पना स्पष्ट करून स्वातंत्र्याचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.

--------*----*----*----*

Total No. of Question:-05 अनेकांत एज्युकेशन सोसायटीचे, Total No. of Page:- 01

तुळजाराम चतुरचंद कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, बारामती.

(अधिकारप्रदत्त स्वायत्त) Seat No:-

POLSPL2402

सत्रांत परीक्षा

विषय : राज्यशास्त्र

वर्ग – एस. वाय. बी. ए. व्दितीय वर्ष, सत्र - IV (Pattern 2019)

वेळ:- ०२ : ०० तास विषय व कोड :- 2402 Western Political Thought S-1 गुण:- ६०

सूचना : - 1) सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहे.
2) उजवी कडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न.१ ला. खालील पैकी सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. 12

अ) खालील प्रश्नाचे योग्य पर्याय निवडा (प्रत्येकी 1 गुण)

1) कार्ल मार्क्स ने कोणता ग्रंथ लिहिला?
अ) दास कॅपिटल ब) पॉलिटिक्स क) रिपब्लिक ड) एसेज ऑन लिबर्टी

2) जॉन लॉक च्या विचारांवर कोणत्या देशातील व्यवस्थेचा प्रभाव होता.
अ) रशिया ब) भारत क) इंग्लंड ड) चीन

3) जनसार्वभौमत्वाच्या सिद्धांताचा पुरस्कार कोणी केला?
अ) रुसो ब) जे एस मिल क) कार्ल मार्क्स ड) प्लेटो

4) हॉब्जने कोणत्या शासन व्यवस्थेचा पुरस्कार केला आहे?
अ) लोकशाही ब) अनियंत्रित राजेशाही क) साम्यवाद ड) संसदीय लोकशाही

ब) खालील प्रश्नाचे एका वाक्यात उत्तर लिहा. (प्रत्येकी 2 गुण)

1) राज्य हे शोषणाचे साधन आहे असे कोणी म्हटले आहे?
2) उदारमतवादी लोकशाहीचा पुरस्कार कोणी केला ?
3) हॉब्ज ने कोणता ग्रंथ लिहिला?
4) रुसोने कोणता सिद्धांत मांडला?

प्रश्न. 2 रा. खालील पैकी कोणत्याही तीन टिपा लिहा . (प्रत्येकी 4 गुण) 12

1) व्यक्ती स्वातंत्र्य संकल्पना स्पष्ट करा.
2) हॉब्जचे मानवी स्वभावासंबंधी विचार सांगा.
3) सामुहिक ईहा संकल्पना स्पष्ट करा.
4) वर्ग संघर्ष संकल्पना स्पष्ट करा.

प्रश्न. 3 रा. खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (प्रत्येकी 6 गुण) 12

1) जॉन लॉकचे राज्य विषयक विचार स्पष्ट करा.
2) रुसोचे निसर्ग अवस्था संबंधीचे विचार स्पष्ट करा.
3) कार्ल मार्क्सचा ऐतिहासिक भौतिकवाद स्पष्ट करा.

प्रश्न. 4 था. खालील पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. (प्रत्येक 6 गुण) 12

1) कार्ल मार्क्सच्या अतिरिक्त मुल्य सिद्धांताचा आढावा घ्या.
2) हॉब्जचा सामाजिक करार सिद्धांत स्पष्ट करा.
3) रुसोचे राज्य विषयक विचार स्पष्ट करा.

प्रश्न. 5 वा. खालील पैकी कोणताही एक प्रश्न लिहा. 12

1) जॉन लॉकचा सामाजिक करार सिद्धांत सविस्तर स्पष्ट करा.
2) हॉब्जचे निसर्ग अवस्थे संबंधीचे विचार सविस्तर स्पष्ट करा.

--------*----*----*----*----*

Total no. of Questions – 05
Total no. of Printed Pages- 02

Seat No.

Anekant Education Society's
Tuljaram Chaturchand College of Arts, Science & Commerce, Baramati.
Empowered Autonomous
Affiliated to Savitribai Phule Pune University,Pune
Semester End Examination
Class: S.Y.B.A. Semester-IV (2019 Pattern)
Subject: Economics Special Paper - II
Course Title: Macro Economics –II **Course Code: ECOSPL2403**
Time: 2.00 Hours. (No. of Credits: 03) Total Marks: 60

Note: 1. All questions are compulsory. 2. Figures to the right indicate full marks.
3. Draw neat diagram wherever is necessary.

Que.1. Answer the following questions. **(12)**

1. Who bears the impact of Direct Tax? 1
2. How many major types of Taxes? 1
3. Give the full form of CRR. 1
4. State the Dr. Marshall's Equation. 1
5. What is meant by Productive Cost? 2
6. What is meant by supply of Money? 2
7. What is meant by Inflation? 2
8. State any two sources of revenue for the Government. 2

Que. 2. Answer the following questions. (Any Three) **(12)**

1. Write a short note on 'Cash Balance Approach'.
2. Write a short note on 'Public Finance'.
3. Write a short note on 'Trade Cycle'.
4. Write a short note on 'Value of Money'.

Que. 3. Answer the following questions. (Any Two) **(12)**

1. Explain in detail the types of Inflation.
2. Explain the stages of Trade Cycle with diagram.
3. Explain in detail the causes of Deflation.

Que. 4. Answer the following questions. (Any Two) **(12)**

1. Explain in detail the principles of Taxation.
2. Explain in detail the effects of Inflation.
3. Explain the Characteristics of Trade Cycle.

Que. 5. Answer the following questions. (Any One) **(12)**

1. Explain in detail the nature and scope of Public Finance.
2. Explain in detail the measures for control of Trade Cycle.

****

मराठी भाषांतर

वेळ : २.०० तास **गुण : ६०**

सूचना:१.सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. २.उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवतात.
३. आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा. ४. संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.१ ला. खालील सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा. **(१२)**

१. प्रत्यक्ष कराचा आघात कोणावर होतो? १
२. कराचे मुख्य प्रकार किती आहेत? १
३. CRR चे पूर्ण रूप द्या. १
४. डॉ. मार्शल यांचे समीकरण सांगा. १
५. उत्पादक खर्च म्हणजे काय? २
६. पैशाचा पुरवठा म्हणजे काय? २
७. भाववाढ म्हणजे काय? २
८. शासनाच्या उत्पन्नाचे कोणतेही दोन मार्ग सांगा. २

प्र.२ रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) **(१२)**

१. 'रोख संचय दृष्टीकोन' यावर टिप लिहा.
२. 'सार्वजनिक वित्त' यावर टिप लिहा.
३. 'व्यापार चक्र' यावर टिप लिहा.
४. 'पैशाचे मूल्य' यावर टिप लिहा.

प्र.३ रा. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) **(१२)**

१. भाववाढीचे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.
२. व्यापार चक्राच्या अवस्था आकृतीच्या सहाय्याने स्पष्ट करा.
३. भावघटीची कारणे सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र.४ था. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) **(१२)**

१. करारोपणाची तत्वे सविस्तर स्पष्ट करा.
२. भाववाढीचे परिणाम सविस्तर स्पष्ट करा.
३. व्यापार चक्राची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्र.५ वा. खालील प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (कोणताही एक) **(१२)**

१. सार्वजनिक वित्ताचे स्वरूप आणि व्याप्ती सविस्तर स्पष्ट करा.
२. व्यापारचक्र नियंत्रणासाठीचे उपाय सविस्तर स्पष्ट करा.

****